

Nr 200.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet, m. m.; given Stockholms slott den 23 februari 1934.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels förordning om särskild skatt å förmögenhet,

dels förordning om ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 (nr 373),

dels ock förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å förmögenhet.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall enligt vad nedan stadgas för år 1934, på grundval av taxering nämnda år, erläggas till staten av fysisk person, därest hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret, överstigit 50,000 kronor. I den skattepliktiga förmögenheten inbegripes härvid även förmögenhet tillhörig den skattskyldiges hemmavarande omyndiga barn, därest ej jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt barnet skall taxeras därför.

Skattskyldighet, som nu sagts, åligger jämväl oskift dödsbo, utländsk juridisk person, som enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt betraktas som utländskt bolag, ävensom i 18 § a) nyssnämnda förordning omförmäld stiftelse.

2 §.

Särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall utgå i förhållande till den på nedan angivet sätt bestämda beskattningsbara förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utgör, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, ett belopp motsvarande den skattskyldiges och i förekommande fall hans omyndiga barns enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, varom i 1 § förmäles.

Därest för annan skattskyldig än i 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmäld stiftelse berörda skattepliktiga förmögenhet överstiger tjugufem gånger det för den skattskyldige för ifrågavarande beskattningsår enligt angivna förordning fastställda beskattningsbara beloppet, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande tjugufem gånger det beskattningsbara beloppet, dock minst åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten. Fastställs ej för den skattskyldige något sådant beskattningsbart belopp, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

3 §.

Särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 50,000 kronor men icke 150,000 kronor: en promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 50,000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

150,000 men icke 300,000 kr.:	100 kr. för	150,000 kr. och	2 $\frac{0}{100}$ av återstoden	
300,000 » » 500,000 » :	400 » »	300,000 » »	3 $\frac{0}{100}$ » »	
500,000 » » 1,000,000 » :	1,000 » »	500,000 » »	4 $\frac{0}{100}$ » »	
1,000,000 kr.	: 3,000 » »	1,000,000 » »	5 $\frac{0}{100}$ » »	.

4 §.

För äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, bedömes skatteplikt enligt 1 § med hänsyn till båda makarnas sammanlagda förmögenhet. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas för makarna gemensamt under hänsynstagande vid tillämpning av 2 § tredje stycket till det för makarna gemensamt fastställda beskattningsbara beloppet. Skatt beräknas efter den sålunda bestämda beskattningsbara förmögenheten samt fördelas å makarna efter deras skattepliktiga förmögenheter.

Rörande taxering av äkta makar skall i övrigt vad i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas äga motsvarande tillämpning.

5 §.

1 mom. Den som eftertaxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall, om eftertaxeringen därtill föranleder, eftertaxeras jämväl till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning till behörigt belopp.

2 mom. Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att han icke blivit taxerad till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, utan att dock eftertaxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga rum, skall han eftertaxeras till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits statsverket. Beträffande dylik efter-

taxering skall vad som är stadgat rörande eftertaxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning.

6 §.

Skattskyldig taxeras enligt denna förordning i den kommun, där han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall taxeras till dylik skatt.

7 §.

Har på grund av bestämmelserna i 23 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt befrielse helt eller delvis medgivits från skattskyldighet till nämnda skatt, skall motsvarande befrielse åtnjutas jämväl i fråga om särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

8 §.

Där oskift dödsbo jämlikt 24 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt svarar för dylik skatt allenast med tillgångarna i boet eller delägare i skiftat dödsbo allenast för vad av skatten å hans lott belöper och allenast med sin lott i boet, skall motsvarande gälla i fråga om särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

9 §.

1 mom. Därest i anledning av överenskommelse eller beslut, varom förmäles i 29 eller 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, befrielse från skattskyldighet till nämnda skatt helt eller delvis skall åtnjutas, skall detta föranleda motsvarande befrielse från skattskyldighet enligt denna förordning.

I fall, varom i 29 § 2 mom. och 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt förmäles, må Konungen förklara, att särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av den på grundval av överenskommelsen eller beslutet fastställda beskattningsbara förmögenheten, än skatten skulle utgjort av den beskattningsbara förmögenhet, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet.

2 mom. Vad i 32 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas om rätt för Konungen att till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattning förordna om efterskänkande av inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga motsvarande tillämpning beträffande särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

10 §.

1 mom. Taxeringsförfordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å taxering till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, under iakttagande av vad nedan i denna paragraf finnes stadgat.

2 mom. För varje taxeringsdistrikt eller, om distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skall föras längd rörande taxering till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning. Av taxeringsnämnd beslutad taxering till dylik skatt införes i längden med angivande av den skattskyldiges namn och beloppet av beskattningsbar förmögenhet. Rörande dylik längd skall vad i taxeringsförfordningen i fråga om inkomstlängd finnes stadgat i tillämpliga delar lända till efterrättelse, dock att längd för taxering till särskild skatt å förmögenhet ej skall offentligen framläggas inom vederbörande kommun.

Har särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning av taxeringsnämnd påförts person, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning för taxeringen och som därtill icke anmanats, skall taxeringsnämndens ordförande ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända den skattskyldige underrättelse härom.

Av prövningsnämnd skall för taxering till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning föras särskild ändringslängd. Dylik längd föres av den mellankommunala prövningsnämnden särskilt för varje län. Vid motsvarande tillämpning av föreskrifterna i 98, 99, 105 och 106 §§ taxeringsförfordningen skall vad som hänför sig till ändringslängd avse ändringslängd rörande taxering till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, dock att sistnämnda längd ej skall offentligen framläggas inom vederbörande kommun.

3 mom. Vad i 2 mom. finnes stadgat skall icke äga tillämpning beträffande skattskyldig, som skall taxeras till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning i Stockholm. Vid taxering av dylik skattskyldig skall i inkomstlängden införas uppgift om den till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning beskattningsbara förmögenheten.

4 mom. Rätt att anföra besvär över taxering enligt denna förordning skall ej tillkomma kommun.

Rätt att anföra besvär enligt 123 § 2 mom. taxeringsförfordningen skall tillkomma jämväl den som taxerats till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, ehuru han enligt 1 § ej är skyldig utgöra sådan skatt.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ändras eller bliver någon påförd, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxeringen till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, som därav må föranledas.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 141 § 1 mom. samt 143 § 1 och 2 mom. taxeringsförfordningen skall såsom inkomst- och förmögenhetsskatt räknas jämväl särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

11 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter utfärdas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 (nr 373).

Härigenom förordnas, att 13, 18 och 24 §§ förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 skola, 18 § i nedan angiven del, erhålla följande ändrade lydelse, samt att i anvisningarna till nämnda förordning skall införas en anvisning till 13 § av nedan angivna lydelse:

13 §.

I fråga om skyldighet att erlagga skatt för förmögenhet likställas med ägare:

- a) den som innehar fast eller lös egendom med fideikommissrätt;
- b) innehavare av fastighet med stadgad åborätt; innehavare av så kallad ofri tomt i stad och den som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt; innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshanteringens understöd;
- c) efterlevande make, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, tillhörande den först avlidne makens kvarlåtenskap;
- d) annan, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillagts någon hans avkomling, adoptivbarn eller adoptivbarns avkomling;
- e) den som i enlighet med stiftelses ändamål att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelsen;
- f) så ock eljest den som äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer annan, därest sådant förhållande föreligger, att han finnes i avseende, varom nu är fråga, skäligen böra betraktas såsom förmögenhetens ägare.

Föreskrifterna i e) och f) här ovan må dock ej föranleda till att förmögenheten beräknas högre än till tjugufem gånger det belopp, som avkastningen av förmögenheten utgjort under nästföregående beskattningsår.

(Se vidare anvisningarna.)

18 §.

Inkomst- och förmögenhetsskatt utgår med viss i särskild ordning bestämd procent av ett för den skattskyldige fastställt *grundbelopp*, som uträknas enligt nedan angivna grunder.

a) För fysiska personer, oskifta dödsbon, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag ävensom för stiftelser, som enligt de för desamma gällande stadgar hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen, utgör grundbeloppet:

för den — — — tre procent av det beskattningsbara beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

24 §.

För inkomst- och förmögenhetsskatt, som påförts avliden person eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, oskift dödsbo efter honom, svare dödsboet ej med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, svare bodelägare icke för mera än vad av skatten å hans lott belöper och icke i något fall med mera, än hans lott i boet utgör.

Lag samma vare om inkomst- och förmögenhetsskatt, som på grund av eftertaxering påförts i stället för avliden person hans dödsbo.

Anvisningar

till 13 §.

Förhållande som avses i 13 § f) kan tänkas föreligga, då det är sannolikt att förmögenheten eller dess värde och rätten till avkastningen därav komma att i framtiden åter förenas hos den som har rätt till avkastningen eller denne närstående person. Den omständigheten, att äganderätten skilts från rätten till avkastningen, kan i dylikt fall vara att betrakta mera som en, exempelvis för att vinna lättnad i beskattning, tillämpad yttre form än som en anordning åsyftande att åstadkomma en verklig överflyttning av de förmåner, innehavet av förmögenheten kan anses medföra.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling; dock skall 13 § i sin nya lydelse jämte anvisningen till densamma tillämpas först i avseende å 1935 års taxering.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 84 § 2 mom., 86 och 90 §§ samt 123 § 2 mom. i taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

84 §.

2 mom. Varje år — — — honom åsätts.

Så snart — — — omförmälda taxeringsnämnd.

Har taxeringsnämnd i fråga om skattskyldighet för förmögenhet med ägare likställt den som åtnjuter avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelse, skall, där stiftelsen skall taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av annan taxeringsnämnd, under rättelse om berörda taxeringsåtgärd ofördröjligen avlätas till sist omförmälda taxeringsnämnd.

86 §.

För varje — — — i 77 § 2 mom.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden — — — beskattningsbar inkomst;

dels i avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,

såvitt angår fysisk person och oskift dödsbo, taxerat belopp, beloppet av medgivna ortsavdrag och beskattningsbart belopp;

såvitt angår svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag, bolagets kapital, belopp, för vilket jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skatteplikt ej föreligger, beskattningsbart belopp, skatteprocent därå och skattens grundbelopp, samt,

såvitt angår annan juridisk person än oskift dödsbo, svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag, taxerat belopp och beskattningsbart belopp ävensom enligt vilken av de i 18 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt angivna punkter grundbeloppet för dylik skatt skall beräknas;

dels i avseende å kommunal progressivskatt — — — taxeringslängden införs.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

90 §.

1 mom. Har taxeringsnämnden — — — till denne.

2 mom. Har självdeklaration — — — därtill anmanats.

3 mom. Skall i fråga om stiftelse grundbelopp för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknas enligt 18 § a) förordningen om dylik skatt, åligger det taxeringsnämndens ordförande att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända stiftelsen underrättelse därom.

4 mom. Underrättelse, som ovan i denna paragraf omförmäles, skall innefatta upplysning om vad den som icke åtnöjes med taxeringsnämndens beslut har att iakttaga vid anförande av besvär över beslutet.

123 §.

2 mom. Den som — — — hos kammarrätten.

Skall i fråga om stiftelse, för vilken uti stadgad ordning avlämnats behörig självdeklaration och för vilkens vidkommande ej sådan underlåtenhet förekommit, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, grundbelopp för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknas enligt 18 § a) förordningen om dylik skatt, skall besvärsmått, som nyss sagts, såvitt angår denna taxeringsåtgärd tillkomma stiftelsen för det fall att stiftelsen ej erhållit föreskriven underrättelse rörande taxeringsåtgärden före den 15 juni, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 10 juli, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott
den 23 februari 1934.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

I årets statsverksproposition har bland inkomsterna för nästkommande budgetår upptagits särskild skatt å förmögenhet med ett belopp av 12 miljoner kronor.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av berörda ärende hänvisade jag till ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet. I samband med upprättandet av nämnda förslag utarbetades inom finansdepartementet förslag till vissa med den särskilda förmögenhetsbeskattningen sammanhängande ändringar i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och i taxeringsförordningen. Berörda författningsförslag ävensom en till grund för desamma liggande promemoria torde få fogas som bilaga till statsrådsprotokollet (*Bilaga 1*).

Över ifrågavarande författningsförslag hava infordrats yttranden från kammarrätten, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Uppsala, Örebro och Västernorrlands län. Vid remissen voro fogade, förutom förut omförmälda promemoria, dels en på mitt uppdrag av kammarrättsrådet C. W. U. Kuylenstierna utarbetad promemoria rörande särskild beskattning av förmögenhetsavkastning dels tre likaledes på mitt uppdrag av e. o. assessorn E. Thore utarbetade promemior, innefattande historik över den svenska förmögenhetsbeskattningen, redogörelse för förmögenhetsbeskattningen i vissa utländska stater samt tabeller rörande förmögenhetsbeskattningen i Sverige och i utlandet. Som bilagor till statsrådsprotokollet torde få intagas ett sammandrag av den av Kuylenstierna författade promemorian (*Bilaga 2*) ävensom historiken rörande den svenska förmögenhetsbeskattningen (*Bilaga 3*) och redogörelsen för förmögenhetsbeskattningen i vissa utländska stater (*Bilaga 4*), varjämte som bilaga även torde få intagas vissa av de omförmälda tabellerna m. m. (*Bilaga 5*).

Sedan berörda yttranden numera inkommit, anhåller jag att få upptaga frågan om den särskilda skatten å förmögenhet till behandling. Därvid kommer jag att först beröra förslaget till förordning om

särskild skatt å förmögenhet, varefter jag övergår till de föreslagna ändringarna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och i taxeringsförordningen.

Förslaget till förordning om särskild skatt å förmögenhet.

Rörande förslaget till särskild skatt å förmögenhet lämnade jag en kortfattad redogörelse vid anmälan inför Kungl. Maj:t av inkomstberäkningen för nästkommande budgetår. Jag anförde därvid, att skatten skulle enligt förslaget erläggas av fysiska personer samt vissa juridiska personer. Beskattningen skulle dock endast drabba förmögenhet, som överstege 50,000 kronor. I den skattepliktiga förmögenheten skulle härvid, i anslutning till vad som i motsvarande hänseende gällde vid den nuvarande förmögenhetsbeskattningen, inbegripas även förmögenhet tillhörig den skattskyldiges hemmavarande omyndiga barn, därest ej jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt barnet skulle taxeras därför. Då det till inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet vore lågt i förhållande till förmögenheten, skulle i skattelindringssyfte vid beräkning av den beskattningsbara förmögenheten tillämpas viss reduktionsregel. Skatten skulle uttagas efter en progressiv skala, enligt vilken skattesatsen steg från 1 promille för den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstege 50,000 kronor men icke 150,000 kronor, till 5 promille för den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstege 1,000,000 kronor.

Allmänna synpunkter.

I de inkomna yttrandena hava gjorts vissa uttalanden rörande lämpligheten av att uttaga det för balansering av skattebudgeten erforderliga beloppet av 12 miljoner kronor genom den ifrågasatta särskilda skatten å förmögenhet.

Kammarrätten yttrar:

»En extra skatt å förmögenhet infördes i vårt skattesystem genom 1932 års förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt. Denna skatt, som icke är logiskt inordnad i skattesystemet, motiverades på sin tid med det rådande ekonomiska nödläget och förklarades skola äga blott tillfällig karaktär. Dock anses den ur budgetära synpunkter allttjämt vara erforderlig. Det nu framlagda förslaget om en särskild skatt å förmögenhet är enligt kammarrättens mening att betrakta såsom ytterligare ett steg i riktning emot ett sönderbrytande i visst avseende av vårt skattesystem. Redan av denna anledning nödgas kammarrätten uttala starka betänkligheter mot förslaget. Härvid anser sig kammarrätten kunna åberopa vad vederbörande departementschef yttrade år 1919, då det gällde att i samband med utbyggandet av den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten ur budgeten avlägsna den dåvarande extra inkomst- och förmögenhetsskatten. Han anförde därvid bland annat, att man såsom en synner-

ligen stor fördel måste betrakta den omständigheten att skatteskalan och avdragens anordnande med avseende å den ordinarie skatten gjorde det möjligt att låta den extra inkomstskatten bortfalla. Hinder kunde icke möta att uttaga erforderligt belopp i inkomstskatt genom användande av en enda skatteform. Då alltså rörligheten i nuvarande inkomst- och förmögenhetsskatt vid dess införande motiverades därmed, att man därigenom skulle kunna undgå extra skatter, anser kammarrätten, att man icke utan synnerligen tvingande skäl bör godtaga ett sådant avsteg, som här ifrågasättes, från en god och vedertagen princip.

I detta sammanhang kan kammarrätten icke underlåta att framhålla, att förmögenhet av den storlek, varom här är fråga, för närvarande är skattebelagd icke blott genom statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och extra inkomst- och förmögenhetsskatt utan även genom kommunal progressivskatt och utjämningskatt, enär samtliga dessa skatter vila på ett enhetligt underlag, nämligen taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Om nu förmögenhet skulle bli på föreslaget sätt föremål jämväl för en fristående särskild skatt, skulle man komma att på detta område samordna ett flertal olika beskattningsprinciper.

Förslaget innebär, såsom förut antytts, en avsevärd skärpning av beskattningen av den privata förmögenheten. Kammarrätten har så sent som år 1932 angivit sin ståndpunkt i denna fråga vid avgivande av utlåtande över bolagsskatteberedningens betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattning av aktiebolag och andra näringsföretag. Enär det gives osökt anledning att anknyta till vad kammarrätten i detta sammanhang yttrade, torde det vara befogat att här ingå något närmare på kammarrättens motivering för sitt ställningstagande till beredningens förslag i avseende å förmögenhetsbeskattning.

Bolagsskatteberedningens förslag gick ut på, bland annat, en höjning av förmögenhetsdelen vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt från $\frac{1}{50}$ till $\frac{1}{50}$. Därvid uttalade beredningen, att höjningen icke kunde betecknas såsom anmärkningsvärt kraftig, åtminstone icke vid ungefär dåvarande utdebiteringsprocent (145 procent) och oförändrade skatteskalor. Skulle däremot utdebiteringsprocenten ökas mera avsevärt eller skolorna skärpas, kunde en höjning av förmögenhetsdelen medföra en väl kraftig skärpning av skattesatserna för förmögenheter inom de högre intervallerna. Kammarrätten fann sig för sin del nödsakad avstyrka den ifrågasatta höjningen av förmögenhetsdelen och anförde såsom skäl här för huvudsakligen följande.

Kammarrätten funne den omständigheten, att en skärpt förmögenhetsbeskattning i stor utsträckning komme att gå ut över bland annat i jordbruksfastigheter och därtill hörande inventarier nedlagd förmögenhet, utgöra ett synnerligt starkt skäl mot en höjning av förmögenhetsdelen, särskilt under rådande konjunkturer. En skärpt förmögenhetsbeskattning, vilken även komme att drabba oräntabel och mindre räntabel förmögenhet, syntes vid en samtidig höjning av skatteskalorna kunna befaras leda till minskning av förmögenheten, vilket ur nationalekonomisk synpunkt vore ägnat att väcka betänkligheter. Icke minst borde beaktas, att den av beredningen anvisade utvägen att genom skärpning av förmögenhetsbeskattningen och höjning av skatteskalorna uttaga ersättning för större delen av den genom bolags- och föreningsbeskattningens omläggning minskade skatteintäkten syntes kammarrätten vara förenad med så allvarliga praktiska olägenheter, att det kunde ifrågasättas, huruvida denna väg, även om normala konjunkturer vore rådande, skulle leda till

målet. Att en dylik skärpning av skattetungan skulle medföra ökad frestelse till skattesvek och kapitalflykt ur landet kunde enligt kammarrättens mening icke betvivlas. De kretsar av skattskyldiga, som komme att drabbas av det största skattetrycket, hade förmodligen ofta affärsförbindelser och ekonomiska intressen även utom riket. Det kunde befaras, att en alltför hård beskattning skulle inleda dessa skattskyldiga i frestelse att genom placering av förmögenhet utom riket undandraga sig skattekontroll från de svenska myndigheternas sida. För övrigt stode det en skattskyldig fritt att genom utbetalande av periodiska understöd eller utskiftning av förmögenheten till barn och andra närstående eller genom andra fullt lagenliga åtgärder minska det sammanlagda skattetrycket å förmögenheten och dess avkastning. Det kunde enligt kammarrättens mening befaras, att den merinkomst, som beredningen beräknat komma att tillföras statsverket genom höjning av förmögenhetsdelen och samtidigt därmed företagen skärpning av skatteskalorna, till stor del komme att »stanna på papperet», även om de ekonomiska förhållanden, som legat till grund för beredningens beräkningar, allttjämt vore för handen.

Vad kammarrätten vid detta tillfälle anförde såsom skäl emot en skärpning av förmögenhetsbeskattningen i en eller annan form vill kammarrätten vid bedömande av nu förevarande spörsmål understryka. Vid framläggandet av bolagsskatteberedningens förslag återopades såsom försvar för den föreslagna skärpningen av beskattningen för fysiska personer, att denna skulle tjäna ett produktivt syfte därigenom, att bland annat bolagens beskattning lindrades. Men det nu föreliggande förslaget förutsätter icke någon motsvarande lindring för andra kategorier skattskyldiga. Det må vidare erinras, att efter det kammarrätten avgav sitt ovan citerade utlåtande, utdebiteringsprocenten vid statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1933 höjts med tjugu enheter till 165 procent och att man jämväl för nästa budgetår räknar med samma höga procentsats. Dessutom föreligger förslag till innevarande års riksdag om en fördubbling av utjämningskatten, vilket såsom ovan anförts även innebär ökning av förmögenhetsbeskattningen. Skatteförmågan hos de kategorier skatte- dragare, som för två år sedan räknades till de mest bärkraftiga skatteobjekten, är härigenom och genom annan beskattning redan hårt anlitad. Kapitalets avkastning har också avsevärt nedgått. Huruvida det under sådana förhållanden kan anses lämpligt att pålägga kapitalet en ny särskild beskattning, kan med fog ifrågasättas.

Mot det nu föreliggande förslaget må dessutom anmärkas, att en beskattning, anordnad i enlighet med detta, icke i tillräcklig grad tager hänsyn till skatteförmågan. Den sammanlagda belastningen av denna skatt jämte förut gällande förmögenhetsbeskattning kan komma att för person med relativt stor förmögenhet men ingen eller ringa inkomst bliva avsevärt hårdare än för person med mindre förmögenhet men större inkomst.

Av det ovan anförda torde framgå, att kammarrätten vid sitt ställningstagande till frågan om införande av den föreslagna fristående förmögenhetsskatten funnit sig böra taga huvudsaklig hänsyn till, å ena sidan faran av en skärpning i förmögenhetsbeskattningen över huvud taget och å den andra det betänkliga i att skärpningen genomföres på sådant sätt, att enhetligheten i vårt skattesystem ytterligare rubbas. Statsfinansiella synpunkter hava däremot icke varit för kammarrätten vägledande. Skulle det emellertid för statsregleringen för budgetåret

1934/1935 befinnas ofrånkomligt att tillgripa en skärpning av den direkta beskattningen, anser sig kammarrätten böra erinra om det redan i det föregående återopade departementschefsytttrandet (proposition nr 259 till 1919 års riksdag sid. 25—26) och i anslutning till detta ifrågasätta, huruvida icke erforderliga medel böra anskaffas genom ytterligare höjning av utdebiteringsprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten.»

En ledamot av kammarrätten var såtillvida skiljaktig från kammarrettens majoritet, att han ansåg att vid en skärpning av den direkta beskattningen en ökning av skatteskalen för den extra inkomst- och förmögenhetsskatten i första hand borde komma i fråga.

Överståthållarämbetet framhåller, att genom det tidigare införandet av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten samt den nu ifrågasatta ökade skatten å förmögenhet de skattekällor skulle tagas i anspråk, som den s. k. bolagsskatteberedningen avsåg skulle begagnas för att kunna bereda en av beredningen såsom synnerligen önskvärd ansedd lättnad i näringsföretagens beskattning. Mot den föreslagna förmögenhetsskattens konstruktion erinrar ämbetet, att det icke vore rationellt att skatt å förmögenhet samtidigt uttoges efter två olika grunder, och förordade därför ämbetet att, om en ökning i skatten på förmögenhet även ett kommande år ansåges erforderlig, ett val träffades mellan den kombinerade inkomst- och förmögenhetsskatten samt en fristående förmögenhetsskatt.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* har icke ansett sig hava att ingå på frågan om lämpligheten av den ifrågasatta särskilda förmögenhetsbeskattningen eller på skatteskalen i annan mån, än att länsstyrelsen rörande möjligheten av att inarbeta den enligt Kungl. Maj:ts mening erforderliga skärpningen av beskattningen av förmögenheten i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt framhållit, att mot ett dylikt inarbetande talade, förutom den omständigheten att den skärpta förmögenhetsbeskattningen måste vara avsedd att bliva av kort varaktighet, jämväl det förhållandet att någon skärpning av den kommunala förmögenhetsbeskattningen genom den kommunala progressivskatten icke för närvarande vore åsyftad.

Länsstyrelsen i *Örebro län* förklarar, att, för så vitt anledning finnes att befara att det nu framlagda förslaget om en tillfällig förmögenhetsskatt innebure ett uppslag till en mera permanent höjning av förmögenhetsskatten, länsstyrelsen måste bestämt avstyrka det nu framlagda förslaget. Under förutsättning åter, att statsregleringen för det budgetår förslaget enligt den i finansdepartementet utarbetade promemorian finge anses avse, eller 1934/1935, uppgjorts med all hänsyn till nödig sparsamhet, samt att alla andra utvägar till anskaffande av för nödiga statsutgifter erforderliga medel befunnits oframkomliga, kunde en tillfällig höjning av förmögenhetsskatten måhända finnas försvarlig, dock allenast under uttrycklig förklaring, att skatten inskränktes till nämnda år.

Till vidare utveckling av sin ståndpunkt anför länsstyrelsen:

»År 1922 hava inkomstskattesakkunniga och år 1931 bolagsskatteberedningen upptagit spørgsmålet om en höjning av den år 1910 beslutade förmögenhetsbeskattningen. Inkomstskattesakkunniga ifrågasatte, om icke den dåvarande förmögenhetsbeskattningen redan vore så tung, att någon skärpning av densamma icke kunde tillrådas. Bolagsskatteberedningen föreslog en höjning av den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ingående förmögenhetsdelen från $\frac{1}{80}$ till $\frac{1}{50}$ och uttalade samtidigt, att höjningen icke kunde betecknas såsom anmärkningsvärt kraftig vid ungefär dåvarande utdebiteringsprocent (145). Utdebiteringsprocenten utgör emellertid för budgetåret 1933/1934 165 och föreslås för nästkommande budgetår till samma procentsats. En av länsstyrelsen verkställd provtaxering utvisar, bland annat, att den höjning av förmögenhetsbeskattningen, som skulle hava uppkommit enligt bolagsskatteberedningens förslag, allenast utgör en bråkdel av den höjning, som skulle uppstå enligt det föreliggande förslaget. Höjningen av inkomst- och förmögenhetsskatten enligt förstnämnda förslag skulle nämligen för de personer, som varit föremål för provtaxeringen, utgöra allenast 5,335 kronor, under det den tillfälliga förmögenhetsskatt, som skulle påföras samma personer enligt sistnämnda förslag, utgör 32,341 kronor. I allmänhet torde enighet råda därom, att skatt å fonderad inkomst av nationalekonomiska skäl bör påläggas med största varsamhet. Vål synes av den föreliggande utredningen framgå, att förmögenheten i några stater är hårdare beskattad än i Sverige, men detta förhållande bör icke få fördunkla det faktum att i flera länder, bland andra England, Frankrike och Belgien, icke förekommer någon allmän förmögenhetsskatt. För Sveriges vidkommande borde enighet kunna råda därom, att det i allas intresse är att eftersträva att förmögenheten icke utan mycket tungt vägande skäl belastas med skatt utöver den, som enligt nu gällande författningar utgår».

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* förklarar sig icke hava något att i princip erinra mot en höjning av skatten å förmögenhet, som motsvarade den ökning i skattekraften innehav av förmögenhet kunde anses medföra. Emellertid ansåge länsstyrelsen, att, om rättvis förmögenhetsbeskattning skulle kunna uppnås, det vore nödvändigt, att skattesatserna gjordes rörliga och korresponderande med skatten å inkomst. I föreliggande förslag vore emellertid skattesatserna fasta och syntes avvägda icke huvudsakligen med hänsyn till de skattskyldigas skatteförmåga utan framför allt med hänsyn till bristen i årets budget. På grund av de statsfinansiella skäl, som åberopats, ansåge sig länsstyrelsen dock icke böra avstyrka att för innevarande år en sådan skärpning av förmögenhetsbeskattningen vidtoges, att den erforderliga skatteinkomsten härigenom erhöles. I fråga om sättet för anordnandet av den nya förmögenhetsbeskattningen kunde länsstyrelsen icke tillstyrka vad som föreslagits, enär därigenom de skattskyldigas förmögenhetsförhållanden utlämnades åt offentligheten. Enligt länsstyrelsens uppfattning vore det också oklokt att sönderbryta det skattesystem, som nu gällde, då möjlighet torde finnas att inom det nuvarande systemets ram, exempelvis genom progressiv höjning

av i taxerade beloppet till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ingående kvotdel av förmögenheten, uppnå den skatteskärpning för innehavare av större förmögenheter, som ansåges önskvärd. Genom nuvarande system, med kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, vunnas, i motsats till den föreslagna fristående förmögenhetsskatten, förutom att deklarationshemligheten bevarades, även den fördelen, att större hänsyn kunde tagas till innehavare av större förmögenheter med ringa eller ingen avkastning och till skattskyldiga med tyngande försörjningsplikt m. m. Länsstyrelsen föresloge därför, att nuvarande skattesystem bibehölles.

Rörande de skäl, som föranlett mig att föreslå att ifrågavarande belopp om 12 miljoner kronor uttages genom beskattning av ägare av förmögenhet, får jag hänvisa till vad jag därom i finansplanen anför. Ur olika synpunkter har det sålunda icke synts lämpligt att uttaga beloppet genom ökning av utdebiteringsprocenten för den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten eller genom skärpning av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten. Den ifrågasatta förmögenhetsbeskattningen kan såsom av förslaget närmare framgår knappast anses vara av mera betungande art, och jag saknar därför anledning att i detta sammanhang upptaga diskussionen om en mera betydande förmögenhetsbeskattnings inverkan på nationalförmögenheten liksom att uppehålla mig vid de betänkligheter i andra hänseenden, som i fråga om en högre årligen återkommande förmögenhetsskatt kunnat äga större betydelse.

*Departements-
chefen.*

Vid övervägande av lämpligaste formen att hos ägare av förmögenhet uttaga det avsedda beloppet har ansetts böra undersökas möjligheten av att lägga skatten icke på själva förmögenheten utan på förmögenhetens avkastning. Denna fråga har gjorts till föremål för utredning i den förut omnämnda, av kammarrättsrådet Kuylenstierna utarbetade promemorian. Av utredningen framgår, att starka skäl tala emot att anlita den nu berörda utvägen. Jag kan härutinnan hänvisa till det som bilaga till statsrådsprotokollet fogade sammandraget av promemorian. Såsom i denna närmare belyses skulle en beskattning av förmögenhetsavkastning, vare sig av allmän art eller inskränkt till avkastning av aktier och obligationer, möta stora tekniska svårigheter. Framhållas må särskilt, att en allmän beskattning av förmögenhetsavkastningen icke låter sig anordna på grundval av de innevarande år avgivna deklarationerna.

Givetvis har jag även haft under omprövning, huruvida den ifrågavarande skärpningen av förmögenhetsbeskattningen kunde anordnas inom ramen för den nuvarande statliga inkomst- och förmögenhetsskatten. Förmögenhetsbeskattningen är i vårt land utformad som ett komplement till inkomstbeskattningen på det sätt, att till den enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten, d. v. s. den behållna inkomsten av olika förvärvs-

källor efter avräknande av s. k. allmänna avdrag, lägges en sextiondedel av förmögenheten. Sedan från det härigenom uppkomna taxerade beloppet skett s. k. ortsavdrag, erhålles det beskattningsbara beloppet, i förhållande vartill följande skatter beräknas, nämligen statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Huvudskälet till denna för Sverige sär-
egna anordning av förmögenhetsbeskattningen är, enligt vad som framgår av förarbetena till 1910 års skatteförfattningar, att härigenom vinnes, att skatten å förmögenhet blir beroende ej allenast av förmögenhetens utan även av den taxerade årsinkomstens storlek. En och samma förmögenhet kan sålunda alltefter inkomstens storlek bliva underkastad en mycket olika belastning. Hur härmed närmare förhåller sig framgår i viss utsträckning av de i bilaga 5 intagna tabellerna.

Den sammankoppling av förmögenhet och inkomst, som sålunda enligt nu gällande anordning av förmögenhetsbeskattningen äger rum, är betingad av den ifrågavarande beskattningens egenskap att utgöra ett varaktigt led i skattesystemet. Annorlunda ställer sig spörsmålet om relationen mellan förmögenhet och inkomst när fråga är om en beskattning, som avser att täcka ett tillfälligt behov. Att göra en sådan beskattning i högre eller mindre grad beroende av en tillfälligt osedvanligt hög eller låg inkomst för förmögenhetens ägare synes icke böra ifrågakomma. Av skäl, som närmare utvecklas i den till grund för författningsförslagen lig-
gande promemorian, bör likväl viss jämkning i beskattningen vidtagas i de fall, där inkomsten måste anses låg i förhållande till förmögenheten, var-
jämte viss hänsyn bör tagas till omfattningen av försörjningsplikten. Till frågan om huru denna anknytning till inkomst och försörjningsplikt lämpligen bör anordnas återkommer jag i det följande.

Även med hänsyn därtill, att fråga är om ett statligt budgetbehov och det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet utgör grund för beräkning av den kommunala progressivskatten, synes det mindre lämpligt att uttaga det nu erforderliga beloppet genom höjning av förmögenhetsdelen. För att undvika att en höjning av förmögenhetsdelen komme att inverka på den kommunala progressivskatten, skulle man vara nödsakad fastställa ett särskilt beskattningsbart belopp till ledning för beräkning av dylik skatt, något som ju skulle medföra omgång vid taxeringsarbetet.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser jag att den ifrågasatta skatten å förmögenhet ej lämpligen kan gestaltas annorlunda än som en från den övriga beskattningen fristående förmögenhetsskatt. Enligt vad som torde framgå av det redan nämnda ligger det icke något oegentligt i att skatt å förmögenhet tillfälligt kommer att uttagas efter två olika metoder. Tvärtom synes det riktiga vara att anordna den tillfälliga skatten efter en särskild, just för en sådan skatt lämpad metod. Det synes angeläget att betona, att anordnandet av en fristående skatt å förmö-

genhet — en i utlandet vanlig form för förmögenhetsbeskattning — icke innebär något avsteg från skatteförmågeprincipen. Av nämnda princip följer nämligen ej, att varje särskild skatteform skall taga hänsyn till alla de faktorer, som anses konstituera skatteförmåga, utan allenast, att skattesystemet som ett helt betraktat skall vara utformat efter de skatte- dragandes förmåga.

En av de hörda myndigheterna har icke ansett sig kunna tillstyrka den föreslagna formen för beskattningen på den grund att därigenom de skattskyldigas förmögenhetssuppgifter skulle utlämnas åt offentligheten. Jag återkommer senare till frågan om deklarationssekretessen, men anser mig redan nu böra framhålla, att hänsynen till nämnda sekretess icke rimligen kan anses utgöra ett tillräckligt skäl mot en skatteform, som i övrigt är den riktigaste och lämpligaste.

Skattens utformning.

Rörande motiven för den tekniska utformning, som den fristående skatten å förmögenhet erhållit i det remitterade förslaget till förordning om särskild skatt å förmögenhet, får jag hänvisa till den nämnda förslag bifogade, i bilaga 1 intagna promemorian.

Skattskyldighet. Skattepliktig förmögenhet.

Enligt det remitterade förslaget föreligger den olikheten mellan skattskyldighet för förmögenhet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet, att sistnämnda skatt i huvudsak ej avser inländska juridiska personer. S. k. familjestiftelser, sådana desamma definieras i förslaget till förordning om ändring i vissa delar av statsskatteförordningen, hava emellertid ansetts böra omfattas av den särskilda förmögenhetsskatten. I fråga om vad som skall förstås med skattepliktig förmögenhet har anknytning helt skett till motsvarande begrepp vid den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten.

Vad förslaget i nu berörda avseenden innehåller har i huvudsak lämnats utan erinran av de hörda myndigheterna.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* anför emellertid rörande beskattning av fideikommitterad egendom:

»I fråga om familjefideikommissen bygger förslaget på hittillsvarande stadgande, att den som innehar fast eller lös egendom med fideikommissrätt skall i fråga om skyldighet att erlagga skatt för förmögenhet likställas med ägare. Detta stadgande har givit anledning till betänkligheter ur den synpunkten, att fideikommissinnehavaren icke såsom en ägare kan använda någon del av fideikommissstiftelsens förmögenhet till gäldande av förmögenhetsskatten. Hittills hava dessa betänkligheter icke tillmätts avseende, sannolikt på grund av att förmögenhetsskat-

ten normalt kunnat betalas ur avkastningen. Genom försämringen av jordbrukets ekonomiska bärkraft hava emellertid möjligheterna att erlagga förmögenhetsskatt för fideikommiss i jordbruksfastighet medelst avkastningen av sådan fastighet avsevärt förminskats. En skärpning av förmögenhetsbeskattningen för fideikommiss kan därför komma att drabba fideikommissinnehavarna obilligt hårt. Icke minst gäller detta då amortering av arvsskatt pågår. Under sådana förhållanden torde böra tagas under övervägande, huruvida icke fideikommissen böra undantagas från den ifrågasatta förmögenhetsskatten. Eljest måste andra tekniska utvägar sökas t. ex. så, att fideikommissrättens värde beräknas såsom om den fideikommitterade egendomen tillfallit fideikommissinnehavaren med nyttjanderätt. Utan invändning är dock ej heller denna form för förmögenhetsbeskattningen.»

Departement-
chefen.

Enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall i fråga om skyldighet att erlagga skatt för förmögenhet den som innehar fast eller lös egendom med fideikommissrätt likställas med ägare, en bestämmelse, som, i vad den avser fideikommissrätt till fast egendom, gällt sedan tillkomsten av nuvarande förmögenhetsbeskattning. Det synes icke påkallat att i anledning av en tillfällig skärpning av skatten å förmögenhet införa en annan regel för den ordinarie förmögenhetsbeskattningens del, även om man därigenom kunde ernå att för den tillfälliga beskattningens del skatten å fideikommiss mildrades. Jag anser det ej heller befogat, att, som länsstyrelsen i Uppsala län ifrågasatt, helt undantaga fideikommissen från den särskilda förmögenhetsskatten, enär ju en fideikommissrätt kan representera en förmån av betydande ekonomiskt värde. Mera fog kunde finnas för det av länsstyrelsen alternativt framförda förslaget att för den särskilda skattens vidkommande upptaga fideikommissrätt till ett lägre värde än det, vartill den enligt statsskatteförordningens regler skall uppskattas. En dylik för fideikommissinnehavaren förmånligare beräkningsgrund infördes föregående år vid arvsbeskattningen genom regeln att vid nämnda beskattning fideikommissrätt skall betraktas såsom nyttjanderätt. Tillräckliga skäl synas emellertid icke förefinnas för att vid den särskilda förmögenhetsbeskattningen avvika från den ståndpunkt, statsskatteförordningen intager rörande värdering av fideikommiss. En väsentlig olikhet rörande belastningens storlek föreligger ju mellan denna skatt och arvsskatten. Att beakta i förevarande avseende är bland annat den omständigheten, att skatteunderlaget för den särskilda förmögenhetsskatten avses skola undergå reducering för fall att inkomsten är låg, något som särskilt torde få betydelse i fråga om mindre räntabla jordbruk. Förbises må ej heller, att om man läte värdet av fideikommissrätt beräknas med motsvarande tillämpning av statsskatteförordningens regler rörande uppskattning av nyttjanderätts värde, rena tillfälligheter kunde komma att spela stor roll, enär i så fall fideikommissrättens värde skulle uppskattas till kapitaliserade värdet av avkastningen under beskattningsåret.

Reducering av skatteunderlaget. Skatteskalan.

Enligt det remitterade förslaget skall till grund för beräkning av den särskilda skatten å förmögenhet läggas den s. k. beskattningsbara förmögenheten. Den beskattningsbara förmögenheten motsvaras i regel av den skattepliktiga förmögenheten. Överstiger emellertid i fråga om annan skattskyldig än s. k. familjestiftelse den skattepliktiga förmögenheten tjugufem gånger det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet, utgör den beskattningsbara förmögenheten tjugufem gånger det beskattningsbara beloppet, dock minst åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten. Fastställes ej för den skattskyldige något sådant beskattningsbart belopp, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten. Skatten utgår i förhållande till den beskattningsbara förmögenheten efter en progressiv skala, anordnad som skikt-skala. Skalan hänför sig till beskattningsbar förmögenhet överstigande 50,000 kronor.

Länsstyrelsen i Örebro län anför beträffande det föreslagna sättet att vid skattens beräkning taga hänsyn till inkomst och försörjningsplikt, att metodens förtjänster låge i dess enkelhet vid tillämpningen men att den lede av betänkliga brister, i det den icke skapade rättvisa olika skattskyldiga emellan och toge alltför ringa hänsyn till vederbörandes skatteförmåga. En anknytning av den beskattningsbara förmögenheten till det beskattningsbara beloppet syntes vara mindre lämplig jämväl av det skälet, att i sagda belopp inginge icke blott avkastningen av förmögenheten utan jämväl en sextiondedel av samma förmögenhet. De fall vore icke sällsynta, då det beskattningsbara beloppet till större delen eller helt och hållet utgjorde förmögenhetsdel, sålunda utan att däri inginge någon som helst inkomst. I dylika fall måste jämförelsen med det beskattningsbara beloppet leda till uppenbart oriktigt beskattningsresultat. Efter att hava åberopat vissa exempel, hämtade från taxeringsfall inom länet, uttalar länsstyrelsen, att större hänsyn än som skett i förslaget måste tagas till den skattskyldiges inkomstförhållanden. För sådant ändamål vore det riktigare, att jämförelse skedde, icke med det beskattningsbara beloppet utan med den efter allmänna avdrag återstående inkomsten, eventuellt underskottet, eller kanske ännu hellre, för att någon hänsyn skulle kunna tagas jämväl till den skattskyldiges försörjningsplikt, med ett belopp, motsvarande det beskattningsbara beloppet minskat med däri ingående förmögenhetsdel. Starka skäl talade för att, på samma sätt som den föreslagna skatten enligt förslaget gjordes beroende av inkomsten, den även gjordes beroende av skuldsättningen och den större eller mindre lätthet, varmed förmögenheten kunde förvandlas i för skatten erforderliga likvida medel. I detta sammanhang kunde även framhållas, att bestämmelsen därom, att den beskattningsbara förmögenheten skulle utgöra minst åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten, i vissa fall kunde medföra en oskäligt hög beskattning. Härutinnan

hänvisade länsstyrelsen till följande aktuella taxeringsfall. C. ägde en skattepliktig förmögenhet å 4,029,853 kronor. Det beskattningsbara beloppet utgjorde 65,650 kronor, motsvarande efter 4 procent ränta en förmögenhet av 1,641,250 kronor. 80 procent av den skattepliktiga förmögenheten utgjorde 3,223,882 kronor, som sålunda enligt förslaget skulle utgöra det beskattningsbara förmögenhetsbeloppet. Om, såsom antagits i förslaget, 4 procent ränta vore att räkna såsom normal avkastning, borde av detta exempel framgå, att minimigränsen för den beskattningsbara förmögenheten borde väsentligt sänkas. Fog funnes för den slutsatsen, att av förmögenheten för landet i dess helhet skulle efter föreslagna grunder komma att uttagas en sammanlagd skatt till icke oväsentligt högre belopp än det, som förutsatts skola på denna väg anskaffas för statsregleringen 1934/1935. Även om man såge allenast till behovet av medel för täckande av brist i budgeten, torde därför större hänsyn än som skett kunna tagas till kapitalets avkastning och därmed till skatteförmågan.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till det starka inflytande, som inkomsten utövar enligt gällande metod för förmögenhetens beskattning, synes det, såsom jag förut utvecklat, ej vara lämpligt att ifrågavarande skatt uttages efter nämnda metod. Såsom jag tillika framhållit bör likväl skatten ej göras helt oberoende av inkomsten, utan bör vid en i förhållande till förmögenheten låg inkomst jämkning i skattebelastningen vidtagas. Av skäl, som närmare utvecklats i den vid de remitterade författningsförslagen fogade promemorian, bör jämkningen inträda vid en jämförelsevis högre inkomst beträffande smärre förmögenheter än i fråga om större sådana. Förutom vid inkomsten synes även visst avseende böra fästas vid omfattningen av försörjningsplikten.

En jämförelsevis enkel metod att taga hänsyn till såväl inkomstens storlek som omfattningen av försörjningsplikten, samtidigt som större lättnad medges beträffande små förmögenheter än i fråga om större sådana, är att anknyta till det för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda beskattningsbara beloppet. Att i det beskattningsbara beloppet ingår viss del av förmögenheten är icke något i förevarande avseende oegentligt; tvärtom är det just denna omständighet som medför att hänsyn automatiskt kommer att tagas till förmögenhetens storlek. Den i förevarande avseende i 2 § upptagna regeln innebär, att reducering inträder, då det beskattningsbara beloppet understiger 4 procent av förmögenheten. Vid mycket stora förmögenheter, i fråga om vilka ortsavdragen hava relativt liten betydelse, svarar ett beskattningsbart belopp av 4 procent av förmögenheten mot en taxerad inkomst av cirka $2\frac{1}{3}$ procent av förmögenheten; reducering äger alltså icke rum då den taxerade inkomsten överstiger den nu angivna. Vid mera måttliga förmögenheter inträder reduceringen vid en jämförelsevis högre taxerad inkomst. Är t. ex. förmö-

genheten 100,000 kronor och ortsavdraget 1,920 kronor (man, hustru och 2 barn i ortsgrupp III), börjar reduceringen vid en taxerad inkomst av cirka 5,200 kronor eller cirka 5.2 procent av förmögenheten. Anknöte man däremot, såsom länsstyrelsen i Örebro län föreslagit, till den taxerade inkomsten eller till det beskattningsbara beloppet minskat med förmögenhetsdelen, kunde man icke ernå ett automatiskt hänsynstagande till förmögenhetens storlek. Man vore i stället hänvisad till att använda olika reduktionsregler för förmögenheter av olika storlek, något som icke skulle medföra samma enkelhet i tillämpningen som den av mig föreslagna metoden.

Vid bedömande av reduktionsregelns verkan måste fasthållas, att siffran 80 procent icke hänför sig till minskningen av förmögenhetsskatten utan avser beräkningen av den beskattningsbara förmögenheten. Skatten kommer nämligen att minskas procentuellt mera än den beskattningsbara förmögenheten, dels på grund av skatteskalans progressivitet, dels med hänsyn till att skatt utgår blott å den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 50,000 kronor. I vissa fall, nämligen i fråga om förmögenheter närmast över 50,000 kronor, kan reduktionsregeln medföra full skattefrihet.

Angående utformningen av skatteskalen vill jag omnämna att, då beräkningen av de vid 1930 års folkräkning erhållna förmögenhetsuppgifterna ännu blott i mera begränsad omfattning färdigställts, beräkningen av skatteskalen måst i första hand grunda sig på de vid 1920 års folkräkning framkomna förmögenhetsuppgifterna. I den mån så kunat ske har emellertid jämförelse ägt rum med undersökningsresultaten från 1930 års folkräkning. Med hänsyn till de förändringar, förmögenheterna kunna antagas hava undergått sedan år 1920, ävensom svårigheten att exakt beräkna, i huru stor utsträckning beskattningsunderlaget kommer att minskas genom reduktionsregeln, måste naturligen en viss osäkerhet vidlåda beräkningarna. Vid skatteskalans utformning har emellertid tillbörlig hänsyn tagits till berörda förhållande.

Föreskrifterna i 3 § stå ej, såsom en av de hörda myndigheterna förmenat, i motsättning till föreskriften i 1 § att särskild skatt å förmögenhet skall erläggas, därest den skattepliktiga förmögenheten överstiger 50,000 kronor. Den genom sistnämnda föreskrift tillskapade skatteplikten har nämligen betydelse som tekniskt hjälpbegrepp vid utformningen av förordningens bestämmelser. Att nämnda skatteplikt icke blir aktuell då väl den skattepliktiga men ej den beskattningsbara förmögenheten överstiger 50,000 kronor följer av 3 §.

Taxering m. m.

Enligt det remitterade förslaget skulle taxeringen till den särskilda skatten å förmögenhet ske i samma ordning som taxeringen till statlig

inkomst- och förmögenhetsskatt. Taxeringen till den nya förmögenhetsskatten skulle alltså i första hand verkställas av taxeringsnämnderna. Förslaget upptog bestämmelse om att i inkomstlängden skulle vid taxeringen införas uppgift om den till särskild skatt å förmögenhet beskattningsbara förmögenheten.

Rörande förslaget i denna del förekomma i remissyttrandena utförliga uttalanden.

Kammarrätten anför:

»Taxering till ifrågavarande skatt skulle i första hand anföras åt taxeringsnämnd och anteckning om den beskattningsbara förmögenheten införas i inkomsttaxeringslängden. Härom yttras i den remitterade promemorian, att då taxeringslängderna enligt tryckfrihetsförordningen vore offentliga handlingar, skulle alltså de uppgifter rörande vissa personers förmögenhet, som vore erforderliga för verkställande av taxering enligt den föreslagna förordningen, jämväl bliva offentliga, något som man vid en förmögenhetsskatt i den fristående beskattningens form icke syntes kunna undvika. 'Erinras kan därom' — heter det vidare i promemorian — 'att 1914 års värnsskatt var så anordnad, att man vid jämförelse med den vanliga taxeringen medelst en tämligen enkel räkneoperation kunde i viss utsträckning få fram den skattskyldiges förmögenhet. Anordningen innebär sålunda ingen nyhet'.

Utan att inlåta sig på spørsmålet om den ifrågavarande räkneoperationen var 'tämligen enkel' eller huruvida den fordrade matematiska och skattetekniska kunskaper, måste kammarrätten ur saklig synpunkt göra en bestämd invändning emot den jämförelse med taxeringen till värnsskatt år 1914 som här skett. Enligt värnsskatteförordningen skulle, därest förmögenhet föreläge, denna antecknas å deklarationen eller, ifall deklaration icke avlämnats å särskild inläga till värnsskattenämnden, varemot i värnsskattelängden anteckning skulle göras om skattebeloppet med mera men icke om förmögenhet.

Enligt det nu förevarande förslaget skall en var direkt ur taxeringslängden kunna inhämta upplysning om en persons förmögenhet. Då ett dylikt prisgivande av förmögenhetsuppgifter åt offentligheten på ett betänkligt sätt skulle tanger grunderna för tryckfrihetsförordningens sekretessbestämmelser i detta avseende, anser sig kammarrätten böra avstyrka förslaget om införande i taxeringslängden av förmögenhetsuppgifter.»

Överståthållarämbetet förklarar, att ämbetet hyste betänklighet mot den konsekvensen av den nu ifrågasatta skatten å förmögenhet, att den till denna skatt skattepliktiga förmögenheten måste antecknas i taxeringslängden och härmed den sekretess, varmed deklarations innehåll i detta avseende för närvarande vore omgiven, så gott som helt och hållet försvunne. Denna sekretess vore nämligen icke utan betydelse vid strävan det att erhålla ett förbättrat deklarationsförfarande.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* yttrar:

»Förslaget till förordning om särskild skatt å förmögenhet synes vara avfattat under den förutsättningen, att författningen skall antagas av riksdagen på ett mycket tidigt stadium av riksdagsarbetet. Endast under

denna förutsättning är det möjligt att blivande författning skall kunna utfärdas å sådan tid, att den kan hinna tillämpas av taxeringsnämnderna i samband med deras vanliga arbete. Nämnderna börja på vissa håll sina sammanträden redan under mars månad. Det förefaller därför knappast möjligt att taxeringsnämnderna skola jämsides med sitt vanliga arbete kunna åsätta särskild skatt å förmögenhet. En tänkbar utväg är då att låta taxeringen till dylik skatt i första instans ankomma på prövningsnämnd. I detta län, där antalet till dylik skatt skattskyldiga torde vara jämförelsevis begränsat, torde ur arbetssynpunkt ej möta oöverkomliga svårigheter att låta prövningsnämnden såsom första instans verkställa taxeringen. Den allvarliga olägenheten av att låta ifrågavarande taxering lösryckas från den vanliga ordningen behöver dock ej påpekas. En annan möjlighet är att bereda taxeringsnämnd tillfälle att för dylik taxerings verkställande sammanträda efter utgången av den för taxeringsarbetet eljest föreskrivna tiden. I båda fallen måste särskilda kostnader beräknas. Villkendera av dessa anordningar än väljes, torde det bliva nödvändigt att låta taxeringen till särskild skatt å förmögenhet antecknas i en särskild längd, enär med hänsyn till debiteringsarbetet beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten den vanliga taxeringslängden måste vara att tillgå för debiteringsförrättaren under tiden för taxeringen till särskild skatt å förmögenhet. Det torde ock knappast finnas plats för införande av den särskilda skatten i de vanliga längderna. Ett ytterligare skäl till att anordna en särskild längd är att det icke förefinnes något egentligt behov av att offentliggöra taxeringarna till den särskilda skatten genom längdernas offentliga framläggande i kommunen. Fast hellre bör, med hänsyn till de skattskyldigas intresse av att deras förmögenhetsförhållanden icke onödigtvis bringas till allmän kännedom, sådant framläggande undvikas. Framläggandet synes kunna ersättas med ett under rättelseförfarande i de fall, då taxeringen sker utan ledning av deklARATION. Föreligger deklARATION, behöves icke särskild underrättelse i annat fall än då avvikelse från deklARATIONEN göres, men för dylika fall är skyldighet att underrätta redan föreskriven. I fråga om felaktig tillämpning av 2 § näst sista stycket läser extra ordinär besvärsmätt böra finnas såsom för annat uppenbart förbiseende vid taxering. Uttryckligt stadgande härom synes böra intagas i 10 §.»

Länsstyrelsen i Örebro län anför:

»Beträffande taxeringsförfarandet föreslås, att taxeringen skall ske i samma ordning som taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Detta innebär, att taxeringen skall i första hand verkställas av taxeringsnämnderna. Det har med anledning härav ansetts nödvändigt, att beskattningsbara förmögenheten införes i inkomsttaxeringslängden. Då dessa längder enligt tryckfrihetsförordningen äro offentliga handlingar, skulle följden bliva, att uppgifterna rörande vissa personers förmögenhet bleve offentliga. Då offentliggörande av de uppgifter, som skattskyldiga avlämna till ledning för egen taxering, måste anses strida mot såväl grunderna för tryckfrihetsförordningen och taxeringsförordningens bestämmelser härutinnan som emot de skattskyldigas berättigade krav på att deras uppgifter särskilt rörande förmögenheten icke utlämnas åt offentligheten, finner länsstyrelsen sig böra på det kraftigaste avstyrka att taxeringsförfarandet anordnas på sätt föreliggande förslag angiver. Även av det skälet, att hela upplagan av taxeringslängder för nästkommande taxeringsår föreligger tryckt och däri icke finnas upptagna kolumner för skatten, är förslaget olämpligt.

En jämförelse med 1914 års värnsskatt kan icke anses riktig, då denna skatt var så anordnad, att för erhållande av förmögenheten fordrades en så pass invecklad räkneoperation, att densamma icke kunde verkställas av andra än med matematiska och skattetekniska kunskaper väl utrustade personer, och det resultat, som även med sådan sakkunskap kunde erhållas, icke återgav verkliga förmögenheten. Skulle det nu framlagda förslaget genomföras, kunde en var nära nog direkt ur taxeringslängden inhämta upplysning om förmögenhetens storlek.

Då det sålunda enligt länsstyrelsens mening är av utomordentlig vikt, att beloppet av den beskattningsbara förmögenheten icke offentliggöres, synes en sådan anordning för påförande av skatten böra väljas, att dylikt offentliggörande undvikas. Några hinder eller svårigheter för en sådan anordning finnas icke. I den inom finansdepartementet utarbetade promemorian rörande skatten ifråga anföres, att, även om den vägen att låta taxeringen företagas först av prövningsnämnderna syntes framkomlig, det dock befunnits lämpligare att låta taxeringen till skatten ske i samma ordning som taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, d. v. s. av taxeringsnämnderna. Frågan, huruvida taxeringen skall verkställas av taxeringsnämnd eller av prövningsnämnd, kan måhända anses vara av mera underordnad betydelse. Emot förslaget att alägga taxeringsnämnderna detta arbete kan emellertid bland annat anföras, att dessa nämnder redan nu äro så överhopade av arbete, att svårigheter icke sällan möta att i rätt tid få arbetet färdigt, samt att det utgående arvudet för taxeringsarbetet icke på långt när utgör skäligen ersättning för det arbete, som redan nu åligger dem och att sålunda ökat arbete icke bör dem åläggas utan möjlighet att bereda ökad ersättning.

Länsstyrelsen kan icke undgå att finna, att vissa skäl tala för att taxeringen överlåtes åt länsprövningsnämnderna. Det förberedande arbetet komme då att utföras av landskontoret, som har rutinerad personal till sitt förfogande. Den ökning av arbetet, som härigenom skulle uppstå, torde knappast böra avskräcka, då landskontoret ändock har att granska taxeringarna före prövningsnämndens sammanträde och dess arbete kunde i hög grad underlättas genom en föreskrift, som ålade taxeringsnämndens ordförande att samtidigt med deklarationernas översändande till landskontoret insända en förteckning, upptagande numret å de deklarationer, vari redovisades förmögenhet till belopp, som kunde bli föremål för tillfällig skatt.

Skulle det emellertid finnas lämpligare, att taxeringen verkställas av taxeringsnämnd, behöver därav ingalunda följa, att grundlagens skydd mot offentliggörande av förmögenheten måste eftersättas. Avsikten med den i förslaget intagna bestämmelsen därom, att beskattningsbara förmögenheten skall införas i inkomstlängden, torde uteslutande vara att lämna debiteringsförrättaren underrättelse om de grunder, efter vilka skatt skall påföras. Detta ändamål bör emellertid lika väl kunna vinnas därigenom, att de skattskyldiga, som taxeras till särskild skatt å förmögenhet, uppföras i särskild längd eller intagas i protokoll och att uppgifter i sådan längd eller sådant protokoll tillerkännas samma skydd mot offentlighet, som nu i grundlagen och taxeringsförordningen tillerkännes de uppgifter, vilka av de skattskyldiga lämnas i deklarationerna.

Samma förfarande bör tillämpas och samma skydd mot offentlighet lämnas för det fall, att taxeringens verkställande finnes böra överlåtas åt prövningsnämnd.»

Da fastställandet av den beskattningsbara förmögenheten förutsätter *Departements-*
genomgång av deklarationerna och bedömande av de i desamma förekom- *chefen.*
mande förmögenhetssuppgifterna, måste nämnda fastställande ske genom
taxering och kan ej ordnas såsom en debiteringsfråga. Det enk-
laste synes vara att låta denna taxering verkställas av taxerings-
nämnderna under deras ordinarie sammanträdestid, vilket jämväl
ur kostnadssynpunkt torde ställa sig fördelaktigast. Anmärkas kan,
att i flertalet taxeringsdistrikt å landsbygden blott ett fåtal personer torde
komma i fråga för taxering till särskild skatt å förmögenhet. Rörande
Stockholm föreligger det särskilda förhållandet att, om taxeringen överlä-
tes till prövningsnämnden, dubbla debetsedlar måste utfärdas, med därav
följande ej obetydliga omgång vid uppbörden. Debetsedlarna i Stockholm
utfärdas nämligen i regel på grundval av taxeringsnämndernas beslut.

Rörande det i det remitterade författningsutkastet föreslagna taxerings-
förfarandet hava i remissyttrandena anförts betänkligheter därutinnan, att
enligt nämnda förfarande förmögenheternas storlek komme att i vissa fall
framgå av offentliga handlingar. Givet är att ett offentliggörande av
förmögenhetssiffrorna ur vissa synpunkter synes mindre tilltalande, även
om fråga är om ett begränsat antal skattskyldiga. Betydelsen av ett dy-
likt offentliggörande torde dock ej böra överdrivas. Jag har förut fram-
hållit att, i jämförelse med de starka skäl som tala för att anordna den
föreslagna förmögenhetsbeskattningen i den fristående skattens form,
förevarande spörsmål måste tillerkännas underordnad vikt.

De i de avgivna yttrandena förekommande uttalandena hava emeller-
tid föranlett mig att föreslå, att taxeringen till särskild skatt å förmö-
genhet icke skall införas i inkomstlängden utan i en särskild för dylik taxe-
ring avsedd längd, vilken icke såsom inkomstlängden skall offentligen fram-
läggas i vederbörande kommun. Såsom länsstyrelsen i Uppsala län an-
märkt, förefinnes det icke något egentligt behov att offentliggöra taxe-
ringarna till den särskilda skatten genom längdernas offentliga framläg-
gande i kommunen. Jämväl med hänsyn till det hårt belastade utrymmet
i inkomstlängden — i det remitterade förslaget torde hava avsetts att an-
giva den beskattningsbara förmögenheten i anmärkningskolumnen — synes
fördelaktigt att införa taxeringen i en särskild längd. På samma sätt sy-
nas av prövningsnämnd vidtagna ändringar i taxeringen till ifrågavarande
skatt böra införas i en särskild ändringslängd, vilken ej heller skall
offentligen framläggas i kommunen. I den särskilda längden torde böra
införas den skattskyldiges namn ävensom den beskattningsbara förmö-
genheten. Att låta taxeringsnämnden införa i stället för den beskatt-
ningsbara förmögenheten det uträknade skattebeloppet blir ej av större
betydelse i fråga om sekretessens bevarande. Då de i den särskilda läng-
den förekommande uppgifterna ej kunna betraktas såsom till ledning för
taxering avlämnade uppgifter torde tryckfrihetsförordningens bestäm-
melser icke lägga hinder i vägen för att de offentliggöras. Frågan i vad

mån i deklarationerna förekommande uppgifter få införas i taxeringslängd behandlas naturligen icke på något som helst sätt av tryckfrihetsförordningen utan avgöres i taxeringsförfattningarna.

Har av taxeringsnämnd särskild skatt å förmögenhet påförts person, som icke avgivit deklaration och ej därtill anmanats, torde underrättelse om taxeringen böra tillställas denne.

Beträffande i Stockholm hemmahörande skattskyldiga synes likväl taxeringen till särskild skatt å förmögenhet böra införas i inkomstlängden. I fråga om Stockholm äro inkomstlängd och uppbördslängd kombinerade i en handling, varför det skulle ställa sig mindre praktiskt att införa taxeringen i en särskild längd. De i taxeringsförordningen förekommande bestämmelserna om längdernas offentliga framläggande i kommunen avse ej Stockholms stad. Då alltså särskild längd ej skall föras av taxeringsnämnd för nämnda skattskyldiga, bör ej heller av mellankommunala prövningsnämnden föras särskild ändringslängd rörande ifrågavarande taxering. Av sist omförmälda nämnd vidtagen taxeringsåtgärd beträffande i Stockholm hemmahörande skattskyldiga skall i stället införas i den vanliga, av nämnden för Stockholm förda ändringslängden.

Länsstyrelsen i Uppsala län har ifrågasatt införande av uttryckligt stadgande därom, att i fråga om felaktig tillämpning av 2 § näst sista stycket extra ordinär besvärsrätt borde finnas såsom för annat uppenbart förbiseende vid taxering. Då emellertid enligt 10 § taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande taxering till särskild skatt å förmögenhet och då alltså på grund härav i 123 § taxeringsförordningen förekommande bestämmelse om extra ordinär besvärsrätt vid uppenbart förbiseende blir tillämplig i fråga om taxering till den nya förmögenhetsskatten, synes särskilt stadgande i förevarande avseende ej vara erforderligt.

De för tillämpning av förordningen ytterligare erforderliga föreskrifter, som enligt 10 § i förordningen uppdragits åt Kungl. Maj:t att utfärda, hänföra sig bland annat till uppbörden. I detta avseende vill jag framhålla att det är avsett, att uppbörden av skatten i dess helhet skall äga rum år 1934 och att den sålunda ej skall bliva föremål för uppdelning på två terminer. Med hänsyn till skattens karaktär av tillfällig synes en dylik uppdelning, som skulle förorsaka vissa tekniska svårigheter, icke erforderlig.

I anledning av i yttrandena gjorda påpekanden har jag vidtagit viss ändring rörande den i utkastet ifrågasatta lydelsen av 1 §, i syfte att tydligt utmärka att den genom förordningen föreslagna särskilda skatten å förmögenhet avser år 1934.

Förslagen till förordning om ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen.

De remitterade förslagen till ändringar i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och i taxeringsförordningen hänföra sig i huvudsak till beskattningen av s. k. familjestiftelser och till beskattningen av förmögenhet, varav annan än ägaren åtnjuter avkastningen.

S. k. familjestiftelser äro enligt gällande regler att i beskattningsavseende behandla som övriga stiftelser. Grundbeloppet för den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgör alltså 3 procent av det beskattningsbara beloppet, d. v. s. statsskatten är för ifrågavarande stiftelser proportionell. Liksom andra stiftelser åtnjuta de s. k. familjestiftelserna frihet från kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Enligt de föreslagna ändringarna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skulle emellertid nu berörda stiftelser bliva skyldiga att erlägga dylik skatt efter den för fysiska personer gällande progressiva skatteskalen ävensom kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Omläggningen i beskattningen hänför sig enligt författningstexten till stiftelser, vilka enligt för desamma gällande stadgar hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

I fråga om beskattningen av förmögenhet, varav annan åtnjuter avkastningen, har i det remitterade utkastet till ändringar i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt föreslagits viss komplettering av i berörda avseende gällande bestämmelser. Enligt detta förslag skall sålunda i 13 § nämnda förordning införas stadgande, att i fråga om skyldighet att erlägga skatt för förmögenhet med ägare likställas den som i enlighet med stiftelses ändamål att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelsen. Tillika har föreslagits att, då så ej redan följer av bestämmelserna i övrigt i berörda författningsrum, med ägare skall likställas den som äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer annan, därest sådant förhållande föreligger, att han finnes i avseende, varom nu är fråga, skäligen böra betraktas såsom förmögenhetens ägare. I en anvisning till 13 § har utvecklats den närmare innebörden av sistnämnda bestämmelse. I de nytillkomna fallen i 13 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt får enligt utkastet förmögenhet aldrig beräknas högre än till tjugufem gånger det belopp, som avkastningen av förmögenheten utgjort under nästföregående beskattningsår.

Bestämmelserna om skyldighet för familjestiftelse att erlägga statlig inkomst- och förmögenhetsskatt efter progressiv skala ävensom kommunal progressivskatt och utjämningskatt hava föreslagits skola träda i tillämp-

ning redan vid 1934 års taxering. De ifrågasatta ändringarna rörande beskattning av förmögenhet varav annan åtnjuter avkastningen hava avsetts skola tillämpas först vid 1935 års taxering.

Vad sålunda föreslagits har gjorts till föremål för uttalanden av de flesta av de hörda myndigheterna.

Kammarrätten anför bland annat:

»Vad angår den föreslagna ändringen av statsskatteförfordningen är uppenbart, att om en tendens hos skattskyldiga verkligen gjort sig gällande att genom inrättande av så kallade familjestiftelser eller genom fördelning av äganderätt och nyttjanderätt på olika händer söka ernå en från lagstiftarens sida icke avsedd skattelättnad, det är angeläget att genomföra sådana författningsändringar, att dylika transaktioner icke komma att medföra någon fördel i beskattningshänseende. Men tillvaron av en dylik tendens har, såvitt kammarrätten kunnat finna, icke blivit ådagalagd. Då härtill kommer, att förslaget innebär genomgripande ändringar av saklig innebörd, för vilka motiveringen är knapphändig och vilkas följdverkningar äro svåröverskådliga, anser sig kammarrätten icke kunna tillstyrka förslaget.»

Länsstyrelsen i *Uppsala län* yttrar:

»I 13 § förslaget till förordning om ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt nämnes under e) såsom stiftelses ändamål 'att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen'. Det vill synas som om i likhet med vad som säges i 18 § a) samma förordning orden 'eller bestämda personers' böra tilläggas.

I och för sig synes erinran icke böra göras mot förslaget i nämnda 13 § e) att den som njuter avkastningen av en stiftelses förmögenhet skall med avseende å skyldighet att utgöra förmögenhetsskatt för stiftelsens förmögenhet likställas med ägare, då han med hänsyn till föreliggande förhållanden skäligen bör betraktas såsom förmögenhetens ägare, men det är icke uteslutet, att bristande korrespondens mellan stiftelsens beskattning och den fysiska personens beskattning kan inträda, särskilt om de hava olika hemortskommuner. Till förebyggande av att stiftelsen beskattas för förmögenhet, som tages under beskattning hos den till avkastningen berättigade, synes böra stadgas skyldighet för den nämnd, som taxerar avkastningens mottagare, att underrätta nämnden i stiftelsens hemortskommun, därest denna är en annan än mottagarens hemortskommun, om grunderna för beräkningen av den hos mottagaren beskattade delen av stiftelsens förmögenhet. Önskvärt är även att omfattningen av den objektiva skatteplikten beträffande en sådan stiftelses tillgångar, i den mån dessa skola beskattas hos stiftelsen, preciseras, särskilt för det fall att endast del av avkastningen tillfaller annan.»

Länsstyrelsen i *Örebro län* anmärker:

»De föreslagna ändringarna av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och av taxeringsförfordningen synas hava fog för sig. Vål finner länsstyrelsen den utredning, varpå förslaget om dessa ändringar grundats, mindre allsidig och uttömmande än som för ett bestämt ställningstagande erfordrats, men då frågan torde sakna större räckvidd och de föreslagna ändringarna få anses innebära materiellt riktiga skatteprinciper, vill länsstyrelsen icke framställa erinran emot förslaget i dessa delar.

Dock tillåter sig länsstyrelsen ifrågasätta, huruvida anledning finnes att i föreliggande sammanhang upptaga dessa frågor till avgörande och — såsom en följd därav — huruvida någon del av dessa ändringar böra träda i tillämpning förrän vid 1935 års taxering.»

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* har förklarat sig icke hava något att erinra mot de föreslagna ändringarna i nu ifrågavarande författningar.

I förevarande sammanhang torde böra omnämnas en av riksräkenskapsverket i en den 7 februari 1934 dagtecknad skrivelse hos Kungl. Maj:t gjord hemställan, att Kungl. Maj:t ville till riksdagen framlägga förslag om uttrycklig bestämmelse i taxeringsförordningen, att det skall åligga beskattningsnämnd att i inkomstlängd angiva, till vilken av de i 18 § statskattförordningen omförmälda kategorier skattskyldiga andra juridiska personer än aktiebolag vid taxering hänförts. I skrivelsen anföres, att vid granskning av taxeringslängder m. m. inom riksräkenskapsverket det stundom visat sig, att oklarhet förelegat, huruvida andra juridiska personer än aktiebolag av vederbörande beskattningsnämnder hänförts till den ena eller andra av de kategorier skattskyldiga, som angåves i 18 § a) — e) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Härav hade svårighet uppstått att bedöma, huruvida vid granskningen framställda anmärkningar avsett taxering eller debitering. Med hänsyn till att riksräkenskapsverkets granskningsrätt beträffande ifrågavarande skattskyldiga påfordr skatt omfattade allenast debiteringen, vore det emellertid av betydelse att taxeringsländerna innehölle alla för debiteringens behöriga verkställande och kontrollerande erforderliga uppgifter. Jämlikt principerna för gällande skattelagstiftning torde det böra åvila taxeringsmyndigheterna att träffa avgörande rörande ifrågavarande juridiska personers natur.

Beskattningen enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av ideella föreningar och stiftelser har utformats enligt den grundsatsen, att hos dem skall uttagas samma skatt som rätteligen bort träffa deras intressenter, därest dessa själva direkt beskattats. Med hänsyn till att intressenterna i allmänhet torde utgöra statsskatt efter den lägsta procentsats, som återfinnes i skatteskalen för enskilda personer, d. v. s. 3 procent, har för föreningar och stiftelser grundbeloppet bestämts till 3 procent av det beskattningsbara beloppet. Emellertid synes denna skattetariff vara mindre lämplig, då fråga är om stiftelser som väsentligen avse att tillgodose släktintressen eller eljest mera privata intressen. Beträffande dylika stiftelser — vilka stundom kunna hava avsevärd inkomst och förmögenhet samtidigt som intressenterna äro ett fåtal — synes mera riktigt att uttaga statlig inkomst- och förmögenhetsskatt efter för enskilda personer gällande grunder. Såsom i den remitterade promemorian anförts, torde en ökad tendens att skapa stiftelser av ifrågavarande slag kunna konstateras. Anledning synes

Departementss-
chefen

därför föreligga att vidtaga den ändring i gällande bestämmelser, att för nu omförmälda stiftelser grundbeloppet för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknas efter den i 18 § a) förordningen om dylik skatt intagna progressiva skalan. Därjämte torde kommunal progressivskatt och utjämningskatt böra påföras dessa stiftelser. Till stiftelser, som skola beskattas på nu föreslaget sätt, torde böra räknas till särskild fideikommissstiftelse avsatta medel, som ej ingå i det egentliga fideikommisset.

Enligt praxis lära stundom stiftelser av ifrågavarande slag vara fristagna från förmögenhetsskatt, under det att den som åtnjuter avkastningen av stiftelsens tillgångar beskattas för det med hänsyn till hans återstående levnadsålder kapitaliserade värdet av samma avkastning. Enär förevarande stiftelser framstå blott såsom en särskild form för privat egendoms förvaltning, torde på sätt i utkastet ifrågasatts mottagaren av avkastningen böra skatta för berörda tillgångar såsom ägare. I författningsförslaget har den härutinnan förekommande bestämmelsen inskränkts till att avse egendom, vars avkastning tillfaller »viss familj eller vissa familjer». Full motsvarighet föreligger sålunda ej till uttryckssättet i 18 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, där fråga är om stiftelser, som hava att tillgodose även »bestämda personers» ekonomiska intressen. Denna skillnad har gjorts med tanke exempelvis på det fall, att från stiftelsen utgår avkastning till en stiftarens förutvarande tjänare, i vilket fall det ansetts obilligt att i fråga om skattskyldighet för förmögenhet likställa mottagaren av avkastningen med ägare. Utgår stiftelses avkastning icke till medlemmar av viss familj eller vissa familjer utan i enlighet med stiftelses ändamål till »bestämda personer», kan den föreslagna bestämmelsen, att i fråga om skattskyldighet för förmögenhet med ägare i visst fall likställes den som skäligen bör betraktas såsom sådan, bliva tillämplig.

Sistberörda bestämmelse avser att — i den mån genom gällande föreskrifter så ej redan sker — förebygga verkan av transaktioner från de skattskyldigas sida avseende att genom fördelning av äganderätt och nyttjanderätt på olika händer ernå lindring i beskattningen. Man torde kunna utgå från att den möjlighet att i visst avseende komma till rätta med försök att undandraga sig skatt för förmögenhet, som sålunda skapats för beskattningsnämnderna, blott i undantagsfall skall behöva utnyttjas.

Redan av den omständigheten, att beskattningen av stiftelser utformats enligt den s. k. enkelbeskattningens princip, följer att stiftelse ej är skattskyldig för förmögenhet, som tages till beskattning hos den som åtnjuter avkastningen av densamma.

I enlighet med vad riksräkenskapsverket föreslagit anser jag att i taxeringsförordningen bör införas bestämmelse, att, såvitt angår annan juridisk person än oskift dödsbo, svenskt aktiebolag och solidariskt bankbolag, i inkomstlängden angives enligt vilken av de i 18 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt angivna punkter grundbelopp-

pet för dylik skatt skall beräknas. I följd härav erfordras icke något särskilt stadgande rörande utmärkande i inkomstlängden av s. k. familjestiftelser, utan torde det i det remitterade utkastet föreslagna tillägget till 86 § taxeringsförfordningen kunna utgå. Härav nödvändiggöres åter viss omformulering av den i utkastet föreslagna lydelsen av 90 och 123 §§ sistnämnda förfordning.

I överensstämmelse med vad länsstyrelsen i Uppsala län ifrågasatt, föreslår jag införande i 84 § taxeringsförfordningen av bestämmelse, att taxeringsnämnd vid tillämpning av stadgandet i 13 § e) förfordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall, då stiftelsen skall taxeras av annan taxeringsnämnd, underrätta denna nämnd om taxeringsåtgärden ifråga.

Föredragande departementschefen uppläser härefter inom finansdepartementet utarbetade förslag till

dels förfordning om särskild skatt å förmögenhet,

dels förfordning om ändring i vissa delar av förfordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 (nr 373),

dels ock förfordning om ändring i vissa delar av taxeringsförfordningen den 28 september 1928 (nr 379),

samt hemställer, att dessa förslag måtte i proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla, och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

R. Borgström.

Bilaga 1.**P. M.**

Under förarbetena till 1934 års statsverksproposition har inom finansdepartementet fråga uppkommit att för budgetåret 1934/1935 en särskild skatt å förmögenhet skulle uttagas. Härvid har förutsatts, att på denna väg skulle för statsregleringen 1934/1935 anskaffas ett belopp av 12 miljoner kronor. Ifrågavarande skatt skulle erhålla den fristående förmögenhetsskattens form och avse blott förmögenheter över en tämligen hög minimigräns. Den särskilda förmögenhetsbeskattningen skulle icke medföra någon rubbning i de allmänna grunderna för den ordinarie förmögenhetsbeskattningen, utan borde såsom hittills i det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet inräknas en sextiondedel av den skattepliktiga förmögenheten.

I anledning härav har inom finansdepartementet utarbetats ett förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet samt förslag till vissa därmed sammanhängande författningsändringar.

I det följande skall i korthet redogöras för de synpunkter, som legat till grund vid utarbetandet av nämnda förslag.

Inledningsvis må beröras skillnaden mellan den gällande anordningen för förmögenhetens beskattning samt en förmögenhetsbeskattning i form av fristående förmögenhetsskatt.

Karaktäristiskt för den nuvarande beskattningen av förmögenhet i Sverige är, att densamma sammankopplats med inkomstbeskattningen. Skatten å förmögenhet blir i anledning härav beroende av bl. a. den taxerade inkomstens storlek. Den taxerade inkomstens betydelse i fråga om skatten å själva förmögenheten kan vara mycket stor. Sammankopplingen med inkomsten medför bl. a., att den progressivitet, som skatten å enbart förmögenheten företer i förhållande till förmögenhetens storlek, blir vid stora inkomster obetydlig¹.

Även ortsavdragen utöva inflytande rörande beskattningen av förmögenhet. Nämnda avdrag kunna under vissa omständigheter fritaga förmögenhet av rätt avsevärd storlek från beskattning².

En fristående förmögenhetsskatt anknyter i sin rena form enbart till förmögenheten. Även om en förmögenhetsskatt principiellt gestaltas som en fristående skatt, är emellertid ej uteslutet att låta inkomsten, familjens storlek eller andra omständigheter utöva visst inflytande på skatten. Så har i flera fall skett i utlandet. Stundom innebär denna anknytning till inkomsten m. m. allenast, att under vissa betingelser det minimibelopp för

Skillnaden mellan förmögenhets- skatt enligt gällande grunder och fristående förmögenhetsskatt.

¹ Exempelvis är vid en inkomst å 500,000 kronor förmögenhetsskatten för förmögenhet å 1,383,000 kronor, 3,016,000 kronor och 8,568,000 kronor respektive 4.97, 4.97 och 5.04 promille av förmögenheten. (Fråga är härvid om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 165 procent, kommunal progressivskatt, 100 procent, utjämningskatt, 100 procent, och extra inkomst- och förmögenhetsskatt. Ett ortsavdrag å 1,920 kronor har förutsatts.)

² Därest exempelvis skattskyldig i ortsgrupp V med hustru och sex barn icke har någon inkomst (såsom på grund av utebliven aktieutdelning och förlust å förvärvskälla), är förmögenhet intill ett belopp av 229,200 kronor undantagen från beskattning.

förmögenhet, som tages till beskattning, höjes. I andra fall är fråga om längre gående modifikationer.

Det bifogade förslaget till förordning rörande särskild skatt å förmögenhet innebär av skäl, som skola i det följande närmare utvecklas, att skatten bestämmes i vissa fall med hänsyn till det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda beskattningsbara beloppet.

Det hänsynstagande till bl. a. den taxerade inkomsten, som sålunda enligt förslaget skett vid den särskilda skatten å förmögenhet, är icke så långt gående som anknytningen vid den gällande förmögenhetsbeskattningen till inkomsten. Emellertid torde böra beaktas, att spörsmålet om och i vad mån en förmögenhetsskatt bör anknytas till inkomsten ligger annorlunda till vid en såsom varaktig avsedd förmögenhetsbeskattning än vid en förmögenhetsbeskattning av mera tillfällig karaktär. Vid en tillfällig skatt kan anknytningen nämligen avse en tillfälligt hög eller låg inkomst, med hänsyn vartill det vid en dylik beskattning kan synas mindre riktigt att göra anknytningen till inkomsten så långt gående som vid en varaktig skatt, där i längden tillfälligheter rörande inkomsten utjämna sig.

Allmänna synpunkter rörande gestaltningen av en särskild skatt å förmögenhet.

Härefter skola några allmänna synpunkter angivas rörande utformningen av förslaget till särskild skatt å förmögenhet.

Subjektiv skattskyldighet.

Här i riket bosatta fysiska personer m. fl.

Fysiska personer, vilka varit här i riket bosatta vid beskattningsårets utgång, och oskifta dödsbon efter personer, som vid dödsfallet varit här i riket bosatta, böra, liksom vid den nuvarande förmögenhetsbeskattningen är fallet, naturligen träffas av den särskilda skatten å förmögenhet. Frågan om gränsen för skattepliktens inträde kommer att behandlas i samband med skattetariffen.

Ideella föreningar och stiftelser.

Ideella föreningar och stiftelser skatta enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för all den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång ägt. Undantagna äro kyrkor, akademier, vetenskapliga samfund, fromma stiftelser m. fl. institutioner, uppräknade i 7 § statsskatteförordningen. Ideella föreningar och stiftelser utgöra icke kommunal progressivskatt och utjämningskatt, ej heller extra inkomst- och förmögenhetsskatt.

Rörande den finansiella betydelsen av en förmögenhetsbeskattning av ideella föreningar och stiftelser förefinnes icke någon utarbetad statistik. Emellertid kan omnämnas, att, enligt för 1933 års riksdags särskilda utskott vidtagna undersökningar rörande 1932 års taxering, det sammanlagda grundbeloppet för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beträffande i 18 § e) statsskatteförordningen åsyftade juridiska personer (utom sprit-handelsbolag), d. v. s. huvudsakligen ideella föreningar och stiftelser, med utgångspunkt från taxeringskalendern approximativt uppskattats till något mindre än 400,000 kronor¹. Denna siffra torde visserligen böra upptagas med försiktighet, men ger dock vid handen, att den avlastning beträffande den särskilda skatten å förmögenhet i skattebördan för fysiska personer, som ett medtagande vid nämnda skatt av ideella föreningar och stiftelser skulle åstadkomma, ej är av så stor betydelse. Påpekas kan, att en dylik avlastning blir i så måtto orättvis, att den väl kan komma att drabba

¹ Taxerade belopp under 4,000 kronor samt vissa taxerade belopp i intervallet 4,000—8,000 kronor ingå ej i kalkylen.

sådana personer utan förmögenhet eller med mindre dylik, som äro intressenter i föreningarna och stiftelserna, men ej alla mindre förmögna personer.

En förmögenhetsbeskattning av ideella föreningar och stiftelser kan tänkas avse alla dylika till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade juridiska personer med förmögenhet över något visst lågt minimum eller blott de mera förmögna föreningarna och stiftelserna. Beträffande det senare alternativet må anmärkas, att det, bortsett från den minskade omgång vid taxeringsarbetet, som ett avskiljande av de mindre förmögna föreningarna och stiftelserna skulle medföra, knappast är befogat att göra en dylik skillnad, enär frågan bör bedömas med hänsyn till föreningarnas eller stiftelsernas intressenter. Förhållandena äro sålunda ej analoga med dem som gälla för enskilda personer.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då beskattningen av många av ifrågavarande juridiska personer i allmänhet tillhör de mera omtvistade beskattningsspörsmålen synas ideella föreningar och stiftelser i princip icke böra inbegripas under den särskilda skatten å förmögenhet.

Särskild uppmärksamhet påkalla emellertid stiftelser, som avse att tillgodose familjeintressen eller eljest mera privata intressen. Olika former av dylika stiftelser finnas. Ett icke ovanligt fall läser vara, att en person, som icke hyser tilltro till sina barns ekonomiska förmåga att handbava egendom, vill säkerställa sina barnbarn och för detta ändamål överläter egendom till en särskilt upprättad stiftelse. Vid barnets död skall stiftelsen upplösas och egendomen tillfalla barnbarnen, medan under tiden dess förrinnan avkastningen av egendomen skall tillfalla upplåtaren resp. hans barn, eller ock, såsom stundom läser ske, fonderas. Vidare böra uppmärksammas sådana stiftelser, som ha att utbetala avkastningen till anhöriga till stiftaren under deras livtid men därefter till något allmännyttigt ändamål. Andra stiftelser kunna hava att samtidigt tillgodose dels familjeintressen dels ideella syften. Erinras kan att, enligt vad vid tillkomsten av den nya testamentslagen uttalats, den begränsning i rätten att upprätta fideikommiss, som vidtagits genom nämnda lag, icke får åsidosättas genom upprättande av stiftelse.

Vad inkomstbeskattningen beträffar betraktas vad som uppbäres från en stiftelse såsom periodiskt understöd, om och i den mån det i stadgarna är föreskrivet, att stiftelsens intäkter skola för all framtid eller för viss tid tillfalla vissa familjer eller bestämda personer, och avräknas dylikt periodiskt understöd vid beräkning av stiftelsens inkomst. Stiftelsen skattar i princip för sin inkomst och förmögenhet efter den för ideella föreningar och stiftelser gällande proportionella skattefoten. I praxis förekommer, att då fråga är om förmögenhet, varav avkastningen tillkommer annan, densamma icke inräknas i stiftelsens skattepliktiga förmögenhet. När vad som uppbäres från stiftelse har karaktären av ränta eller förmån, varom i 9 § 1 mom. g) statsskatteförordningen stadgas, kan enligt praxis, då vederböriga förutsättningar äro förhanden, mottagaren av räntan etc. få skatta för det kapitaliserade värdet av det belopp, han årligen uppbär.

Stiftelser, som enligt sina stadgar hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen, utgöra i vissa fall egentligen blott en särskild form för fysiska personers egendomsförvaltning och stå i andra fall oskifta dödsbon nära. Med hänsyn härtill samt för att hindra, att dylika stiftelser bildas i syfte att minska förmögenhetsskatten, synes lämpligt att låta dylika stiftelser under-

kastas den särskilda skatten å förmögenhet efter samma skala som skall gälla för beskattning av fysiska personers förmögenhet.

Frågan, huru den ordinarie statliga beskattningen av förevarande stiftelsers inkomst och förmögenhet bör anordnas, har, enligt uttalande under förarbetena till 1928 års skattelagar¹, icke givits definitiv lösning, utan har man tänkt sig att upptaga densamma till ny behandling, om den erhöles större räckvidd än hittills varit fallet. Införandet av en särskild skatt å förmögenhet synes, då viss tendens till ökning av ifrågavarande stiftelser lär ha gjorts sig gällande, giva anledning att vidtaga en reglering av hithörande förhållanden beträffande den ordinarie förmögenhetsskatten. Sålunda föreslås, att stiftelser, som enligt för desamma gällande stadgar ha till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen, underkastas den för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt gällande progressiva skalan, ävensom att dylika stiftelser skola utgöra kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Jämväl föreslås, att i fråga om skyldighet att erlägga skatt för förmögenhet med ägare likställes den, som i enlighet med stiftelsens ändamål att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelsen. När sistnämnda bestämmelse trätt i kraft kommer den att automatiskt gälla även den särskilda förmögenhetsskatten.

Besparings-
skogar, härads-
allmänningar
m. m.

Ägare av för gemensamt behov avsatta s. k. besparingsskogar, häradsallmänningar samt andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, äro skattskyldiga för förmögenhet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, men ej enligt förordningarna om extra inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Då härvid är fråga om korporationer, som utöva ekonomisk verksamhet till förmån för fysiska personer, vilkas förmögenhet i allmänhet lär understiga det beträffande den särskilda förmögenhetsskatten ifrågasatta minimum, synas de icke böra underkastas dylik skatt.

Försäkrings-
anstalter.

Den statliga beskattningen av försäkringsanstalter, som driva livförsäkringsrörelse, äsyftar i viss mån beskattning av förmögenhet. Utgångspunkten för den s. k. ränteskatten har nämligen varit, att hos försäkringsanstalten beskatta försäkringstagarnas räntor å inlevererade premier m. m. för kapitalförsäkringar till i princip det belopp, som försäkringstagarna i genomsnitt skulle erlagt, bl. a. i förmögenhetsskatt, om de i stället beskattats själva. Man kan dock knappast siffermässigt angiva, vilken roll hänsynstagandet till förmögenheten spelat vid utformningen av gällande bestämmelser i förevarande avseende, beträffande vilka en vägledande synpunkt varit, att desamma icke skulle medföra någon större rubbning i fråga om försäkringsanstalternas förutvarande sammanlagda skattebörd.

Med hänsyn till den speciella form, vari beskattningen av ifrågavarande förmögenhetstillgångar framträder, synes knappast lämpligen erbjuda sig någon med den mera tillfälliga karaktären av den ifrågasatta förmögenhetsbeskattningen förenlig utväg att låta de tillgångar, varom nu är fråga, d. v. s. premiereserv och premieåterbäringsreserv för kapitalförsäkringar, omfattas av denna beskattning. Även här gäller, att en skatteökning skulle i huvudsak träffa personer med ringa förmögenhet. Den övervä-

¹ Se yttrande av 1924 års skatteberedning, intaget i prop. 1927:102, sid. 191.

gande delen av försäkringstagarna torde nämligen utgöras av personer som, även om man medräknade på dem belöpande andelar i premiereserv och premieåterbäringsreserv, äro ägare endast av mindre förmögenheter.

Man skulle snarare kunna tänka sig att hos försäkringstagarna beskatta vederbörandes andelar i premiereserv och premieåterbäringsreserv, såvitt dessa eller försäkringsbeloppen äro av minst viss storlek. Härav skulle emellertid förändras en ökning av de skattskyldigas (event. försäkringsanstalternas) uppgiftsplikt och försvåring av taxeringsarbetet, vartill införandet av ifrågavarande skatt icke synes i och för sig utgöra tillräcklig anledning.

Sparbanker utgöra enligt gällande bestämmelser ej skatt för förmögenhet och ej heller synes grundbeloppet (4 procent av beskattningsbara beloppet) hava bestämts med hänsyn till att detsamma skall innefatta dylik skatt. Det torde i allt fall icke kunna anses lämpligt att på denna enstaka punkt utsträcka skattskyldigheten för förmögenhetsskatt.

Sparbanker.

Fysiska personer, vilka icke varit här i riket bosatta vid beskattningsårets utgång, oskifta dödsbon efter personer, som vid dödsfallet icke varit här i riket bosatta, samt utländska bolag (inkl. övriga utländska juridiska personer) erlægga enligt gällande bestämmelser skatt för den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång haft här i riket nedlagd.

I utlandet bosatta personer m. fl.

I riket nedlagd förmögenhet, som innehaves av ifrågavarande skattskyldiga, synes icke böra undantagas från den särskilda skatten. Vad angår utländska juridiska personer sammanhänger detta förhållande därmed, att andel i den juridiska personens förmögenhet vanligen ej tillkommer personer här i riket. Den enda möjligheten att träffa förmögenhetens verkliga ägare är sålunda att beskatta den juridiska personen. Frågan ligger alltså här helt annorlunda till, än när det gäller svenska juridiska personer.

Enligt 8 § statsskatteförordningen anses som skattepliktig förmögenhet kapitalvärdet av den skattskyldiges i 9 § 1 mom. samma förordning angivna tillgångar, i den mån samma värde överstiger kapitalvärdet av hans skulder. Förmögenhetsbeskattningen träffar icke allt vad den skattskyldige äger; en del honom tillhöriga värden av lös egendoms natur äro undantagna från beskattning. Gränsen mellan vad som nu medräknas och icke medräknas som tillgångar har man i stort sett velat angiva sålunda, att som tillgångar upptagas sådana värden, som antingen äro investerade i produktiv förvärvsverksamhet eller äro hänförliga till produktivt kapital i mera inskränkt bemärkelse, varjämte dit hänförts även vissa speciella värden av mera improduktiv natur, vilka ansetts indicera en större skattekraft.

Objektive skatteplikt.

Den allmänna innebörd, som begreppet skattepliktig förmögenhet sålunda har vid den nuvarande förmögenhetsskatten, torde även böra gälla för den särskilda skatten.

Emellertid är, bl. a. med hänsyn till att gällande bestämmelser beträffande förmögenhetsbeskattningen ursprungligen tillkommit för en helt låg förmögenhetsskatt, nödvändigt att i olika hänseenden undersöka, huruvida rörande den närmare utformningen av begreppet skattepliktig förmögenhet andra regler än hittillsvarande böra gälla.

Härvid må påpekas, att av betydelse för utformningen av nämnda begrepp är den omständigheten, att det är en fördel att kunna låta taxeringen till fristående förmögenhetsskatt ske med utgångspunkt ifrån deklarationerna för den ordinarie beskattningen.

Jordbruksfastighet — liksom annan fastighet — uppskattas vid förmögenhetsberäkningen enligt gällande föreskrifter regelmässigt till det taxeringsvärde, som vid beskattningsårets utgång varit åsatt fastigheten.

I utlandet förekommer, att vid uppskattningen av förmögenhet mark, som användes i lant- eller skogsbruk, upptages till viss del av värdet¹. En dylik reducering vid den särskilda skatten å förmögenhet av jordbruksfastighets taxeringsvärde torde vara möjlig även för det fall, att taxeringen till skatten sker med utgångspunkt från de nuvarande deklarationsuppgifterna. Ökningen av taxeringsarbetet torde icke bliva synnerligen betydande, i allt fall icke, om vid reduceringen jordbruksvärde och skogsvärde jämföras. Fråga skulle ju nämligen vara blott om ägare av jordbruksfastighet med förmögenhet över ett tämligen högt minimum.

Man synes knappast — åtminstone icke med utgångspunkt från hittills kända förhållanden — kunna med fog göra gällande, att en dylik reducering vore motiverad med hänsyn till relationen mellan de taxeringsvärden, som skulle läggas till grund för skatten, d. v. s. 1933 års taxeringsvärde, och de verkliga saluvärdena, därvid naturligen fråga är om för budgetåret 1934/1935 avsedd särskild skatt å förmögenhet. Någon ingående utredning rörande utfallet av årets fastighetstaxering föreligger visserligen ännu icke. Vissa siffror hava dock publicerats i en av byråchefen E. Höijer för 1933 års riksdags särskilda utskott vidtagen undersökning. Dessa siffror motsäga icke den uppfattning, som man med hänsyn till bl. a. de förberedande åtgärder, som vidtoges för att få taxeringarna korrekta, kunde hava anledning antaga såsom riktig, nämligen att taxeringsvärdena i allmänhet icke i avsevärdare grad överstiga fastigheternas saluvärden.

Det skulle emellertid kunna framhållas, att ett hänsynstagande vid den särskilda skatten å förmögenhet därtill, att avkastningen av lantbruksfastighet i jämförelse med avkastningen av andra kapitalföremål ofta vore procentuellt låg och att så särskilt i anledning av nuvarande jordbrukskonjunkturer i stor utsträckning vore fallet, lämpligen borde ske i den form, att vid förmögenhetsberäkningen jordbruksfastighet medtoges icke till hela taxeringsvärdet utan blott till ett reducerat taxeringsvärde.

Emellertid kan häremot anföras, att därest man genom en reducering av taxeringsvärdet vill ernå, att skattelindring beredes i de fall, då avkastningen av jordbruksfastighet är procentuellt låg, den nu ifrågasatta metoden såtillvida är mindre lämplig, att densamma medför skattelindring även i de fall, då avkastningen icke är låg. Jämväl synes mindre riktigt att inskränka ett eventuellt medgivande om nedsättning av skatten allenast till jordbruksfastighet. De synpunkter till förmån för en reducering av dylik fastighets värde, vilka nu berörts, torde i själva verket rationellare tillgodoses genom begränsning av själva skattens storlek, ett spörsmål som skall närmare behandlas i det följande.

Vid den gällande förmögenhetsbeskattningen räknas icke som tillgång *lös egendom, som är avsedd för ägarens och hans familjs personliga bruk och bekvämlighet*. Emellertid kan anmärkas, att vid den norska extra ordinarie förmögenhetsskatten dylik egendom medräknas som tillgång, i den mån värdet överstiger 50,000 kronor. Till ledning härför skola särskilda deklarationsuppgifter lämnas.

¹ Härvid åsyftas förmögenhetsbeskattningen i schweiziska kantonen Zürich, vid vilken mark, som användes i lant- eller skogsbruk, upptages till $\frac{3}{4}$ av saluvärdet. — Beträffande tyska arvsskatten föreskrevs för år 1932, att i anledning av ändrade konjunkturer lantbruksfastighet m. m. skulle upptagas till 80 % av det uppskattade värdet.

I riksdagen har vid olika tillfällen motionerats om att inre lösören för personligt bruk skulle i viss utsträckning medtagas vid förmögenhetsberäkningen. Emot en dylik utökning av förmögenhetsbeskattningen har emellertid anförts bl. a., att densamma icke har någon egentlig statsfinansiell betydelse, varjämte man pekat på värderingssvårigheterna. Berörda synpunkter hava även betydelse, därest man vid den särskilda skatten å förmögenhet, skulle vilja medtaga inre lösören för personligt bruk, i den mån värdet överstiger visst belopp. Beaktas må jämväl, att i så fall är nödvändigt — försåvida man vid taxeringen för skatten skall utgå från de ordinarie deklarationerna — att särskilda deklarationsuppgifter rörande dylika lösören avgivas.

Vad *egendom under fideikommissrätt* angår, må i anledning av den vid 1933 års riksdag beslutade ändringen rörande arvsbeskattningen framhållas, att spørgsmålet ligger väsentligen annorlunda till vid en vanlig förmögenhetsbeskattning än vid skatt å arv. Införandet av en särskild skatt å förmögenhet synes ej utgöra tillräcklig anledning att vidtaga ändring i nu gällande bestämmelser, vilka antagits så nyligen som vid 1930 års riksdag.

Därest *en person åtnjuter avkastningen av viss egendom, medan äganderätten tillkommer en annan*, är ägaren fritagen från beskattning för egendomen. Som tillgång räknas nämligen icke rätt till förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen (9 § 2 mom. d) statsskatteförordningen). Anledningen härtill är naturligen den, att det ansetts obilligt att en person, som icke är i stånd att draga avkomst från sin egendom, skall skatta för densamma. Ägaren skattar sålunda icke ens för det värde, äganderätten efter avdrag av rätten till avkastningen representerar.

Beträffande den som åtnjuter avkastningen gäller åter följande.

Efterlevande make, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, tillhörande den först avlidne makens kvarlåtenskap, så ock annan, vilken äger sådan rätt i fråga om förmögenhet, vartill äganderätten tillagts hans avkomling, likställas i beskattningsavseende med ägare (13 § c) statsskatteförordningen). Förmögenhetsskatt uttages alltså i dessa fall hos den, som äger uppbära avkastningen, för egendomens hela värde.

Tillkommer avkastning av egendom eljest någon för livstid eller är dylik rätt upplåten för tid, som icke kommer att utlöpa inom fem år efter beskattningsårets utgång, beskattas den som uppbär avkastningen för det efter 5 procent kapitaliserade värdet av det belopp, rättigheten motsvarat under beskattningsåret. Är fråga om livstidsupplåtelse och understiger värdet av vad den berättigade årligen må åtnjuta 1,000 kronor, föreligger dock skattefrihet. Vid upplåtelser på livstid sker beräkningen av kapitalvärdet enligt vissa författningen bifogade, med hänsyn till genomsnittliga återstående livslängden uppställda tabeller. Kapitalvärdet av avkastningen är naturligen gemenligen mindre än egendomens fulla värde. Utebliver ett beskattningsår avkastningen (t. ex. i fråga om aktier), undgår egendomen för det året helt förmögenhetsbeskattning.

Åtnjuter slutligen vederbörande avkastningen för tid, som utlöper inom fem år efter beskattningsårets utgång, utgör han icke förmögenhetsskatt för rätten till avkastningen.

Regeln, att såsom ägare anses den som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillagts hans avkomling, har bl. a. den betydelsen, att den lägger hinder i vägen för en skattskyldig att genom att överlåta äganderätten av egendom till sin avkomling men själv under sin livstid behålla rätten till avkastningen ernå lindring i skattebördan. En dylik transaktion kunde vid nuvarande förmögenhetsbeskattning under vissa förutsättningar ställa sig fördelaktig. Läger författningen sålunda för det kanske viktigaste fallet hinder i vägen för en skattskyldig att genom att fördela äganderätt och rätt till avkastning å olika personer ernå en obehörig lindring av skattebördan, så återstå dock andra likartade möjligheter. Dessa möjligheter få ökad betydelse om förmögenhetsskatten skärpes. Det kan sålunda finnas anledning att i samband med påläggande av särskild skatt å förmögenhet taga förevarande förhållanden under särskild prövning. I detta avseende må uppmärksammas den vid den danska förmögenhetsbeskattningen gällande regeln, att när den som har rätt till den framtida besittningen av ett kapital är descendent till eller arvsberättigad efter räntetagaren, räntetagaren skattar för hela förmögenheten. Enligt motiven har denna bestämmelse tillkommit för att förhindra, att en familjs medlemmar undandraga sig förmögenhetsbeskattningen med hjälp av transaktioner, enligt vilka en av medlemmarna njuter räntan, medan kapitalet skall tillhöra andra.

Emellertid kan mot införandet i Sverige av en sådan regel anmärkas bl. a. att vid sådana mellan anhöriga företagna förfoganden, som kunna anses vara fullt lojala, densamma kan medföra att den som blott åtnjuter avkastning av egendom kommer att skatta för egendomens hela värde, trots att något reellt motiv därtill icke föreligger. I stället synes riktigare att direkt hänföra sig till de fall, då skiljandet mellan äganderätten och rätten till avkastningen framstår mera såsom en yttre form för egendomsförvaltning än en disposition av egentlig reell innebörd. Med denna utgångspunkt har föreslagits införande i 13 § statsskatteförordningen av bestämmelse därom, att den som äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer annan, skall, utom för övriga i nämnda författningsrum angivna fall, likställas med ägare, därest sådana förhållanden föreligga, att han finnes skäligen böra betraktas såsom sådan, varjämte i en utvisning till berörda paragraf närmare utvecklas de synpunkter som i förevarande avseende böra vara vägledande för beskattningsmyndigheterna. Som förut nämnts föreslås tillika, att med ägare skall likställas även den som i enlighet med stiftelses ändamål att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelsen. Förevarande stadganden bliva, sedan de trätt i kraft, tillämpliga även i avseende å den särskilda skatten för förmögenhet.

Skattetariffen.

Allmänna synpunkter rörande skattefotens gestaltning.

Vissa allmänna synpunkter skola nu meddelas rörande spørsmålet huru skattefoten vid den ifrågasatta fristående förmögenhetsskatten bör gestaltas.

Därvid må till en början beröras vilken betydelse principen, att skatt skall utgå efter vederbörandes förmåga, kan hava i nämnda avseende.

För inkomstbeskattningens del har nämnda princip vanligtvis ansetts medföra en progressiv skattefot. Man resonerar härvid så, att skatteförmågan stiger hastigare än inkomsten. Skulle man med utgångspunkt från skatteförmågeprincipen komma till en progressiv skattefot även i fråga

om förmögenhetsskatten, måste gälla, att skatteförmågan stiger hastigare än förmögenheten. Härmed förstås dock icke, att skatteförmågan skall i varje fall vara större vid en högre förmögenhet än vid en lägre. Så är icke heller i verkligheten händelsen. Skatteförmågan anses nämligen bero på även andra faktorer än förmögenhet, såsom inkomst, barnantal o. s. v. Detta medför, att skatteförmågan för en person med större förmögenhet kan vara lägre än för en person med mindre förmögenhet, exempelvis därför, att den mindre förmögenheten är förenad med en större inkomst. Problemet är i stället, om förmögenheten oberoende av övriga förhållanden, m. a. o. självständigt för sig betraktad, indicerar en i förhållande till dess storlek progressivt stigande skatteförmåga. Till ytterligare förtydligande må nämnas, att fråga härvid icke är om den olikhet i skatteförmågan, som kan följa av att en större förmögenhet giver en absolut taget större inkomst än en mindre förmögenhet — hänsyn härtill tages genom inkomstbeskattningen — utan spørgsmålet gäller, om den ökning i skatteförmågan, som föranledes därav, att inkomsten härrör av förmögenhet (d. v. s. just av att förmögenhet finnes), är proportionell mot förmögenheten eller icke.

Någon närmare utredning av detta problem har, såvitt tillgänglig litteratur rörande skatteprogressiviteten synes utvisa, icke företagits inom finansvetenskapen, vare sig fråga är om en förmögenhetsbeskattning överhuvudtaget eller, såsom i förevarande sammanhang är fallet, om en förmögenhetsbeskattning som ställes vid sidan av en redan existerande sådan. Man torde dock av den nutida finansvetenskapliga litteraturen kunna utläsa, att man ej — åtminstone icke i allmänhet — varit av den meningen, att skatteförmågeprincipen skulle fordra en proportionell skattefot vid förmögenhetsskatten; snarast synes man hava haft sympatier för en progressiv skattefot.

Uppmärksamheten må ock fästas på den med nutida höga skattesatser alltmer framträdande tendensen inom finansläran att vid skatteproblemens lösning lägga särskild vikt vid de ekonomiska och sociala verkningarna av de alternativa möjligheter, som därvid erbjuda sig. Anlägger man en dylik synvinkel på frågan om skattefoten vid den projekterade förmögenhetsskatten, framstår problemets innebörd såsom en fråga, vilka verkningar av olika alternativ rörande skattefotens anordnande äro mest önskvärda. Härvid äro att beakta verkningar i avseende å den enskilde skattskyldiges konsumtion, sparande och kapitalinnehav; verkningar som avhänga icke enbart av själva skattens storlek utan även av vederbörandes inkomst, levnadsbehov och övriga skatter (däribland den nuvarande förmögenhetsskatten m. m.). Bakom dessa primära skatteverkningar ligga mera allmänna verkningar av ekonomisk och social natur. Att det ur berörda synpunkter skulle kunna framställas någon befogad anmärkning mot en inom vissa gränser progressiv förmögenhetsskatt kan ej antagas.

Spørsmålet vid vilket förmögenhetsbelopp förmögenhetsskatt skall börja utgå, är bl. a. en fråga, i vilken mån skattefrihet för särskild skatt å förmögenhet skall medgivas. Att beakta är, att även en jämförelsevis liten förmögenhetsskatt för de små förmögenheterna statsfinansiellt kan betyda rätt mycket, nämligen på grund av den relativa talrikheten av dessa förmögenheter.

Frågan om hur minimum skall bestämmas äger ett visst samband med de taxeringstekniska synpunkterna. Ju högre minimum är, desto mindre omfattande blir taxeringsarbetet. Skall man vid taxeringen till den särskilda skatten å förmögenhet utgå ifrån de nuvarande deklarationerna,

Vid vilket förmögenhetsbelopp skall förmögenhetsskatt börja utgå?

talar till förmån för ett kanske jämförelsevis högt minimum även den omständigheten, att deklarationsmaterialet för ägare av förmögenheter av lägre storlek stundom torde vara mindre fullständigt, medan beträffande förmögna personer ett mera fullgott material torde föreligga.

Tagas de nuvarande deklarationerna till utgångspunkt för taxeringen till den särskilda skatten, bör i fråga om i riket hemmahörande fysiska personer minimum bestämmas till minst 36,000 kronor, utgörande sextio gånger det belopp, vid vilket deklarationsplikt börjar, d. v. s. 600 kronor. Vid ett beräknat taxerat belopp under 600 kronor är deklarationsplikt för handen blott under vissa förutsättningar (nämligen då vederbörande nästföregående år taxerats eller ock skulle taxeras till kommunal inkomstskatt för minst 600 kronors inkomst).

Enligt det bifogade förslaget till förordning om särskild skatt å förmögenhet inträder skyldighet att utgöra dylik skatt, då förmögenheten överstiger 50,000 kronor.

Reducering av
skatten vid
särskilda om-
ständigheter.

Som i det föregående omnämnts förefinnas vid den utländska förmögenhetsbeskattningen föreskrifter, enligt vilka vid låg inkomst, ömmande omständigheter etc. skattelättnad inträder. Nedan skall diskuteras, huruvida den ifrågasatta särskilda skatten å förmögenhet bör förenas med någon dylik föreskrift.

Därvid må till en början något beröras de äsyftade bestämmelserna vid *förmögenhetsbeskattningen i utlandet*.

Största räckvidden hava bestämmelser av samma art som de år 1933 med den danska förmögenhetsbeskattningen införlivade. Vid denna gäller nämligen fr. o. m. budgetåret 1933/1934, att, då den uppskattade (ansatte) inkomsten för ett beskattningsår utgör mindre än tre procent av förmögenheten, förmögenhetsskatten nedsättes med fem procent för varje två promille eller del därav, varmed den uppskattade inkomsten understiger tre procent av förmögenheten. Förefinnes icke någon inkomst, nedsättes förmögenhetsskatten med 80 procent.

Nämnda stadganden hava ersatt en år 1927 antagen bestämmelse, att förmögenhetsskatten icke skulle med mer än 50 procent överstiga den del av den statliga inkomstskatten, som föll å inkomst, vilken kunde beräknas härröra av förmögenhet. Nedsättning av skatten på grund av denna bestämmelse, vilken synes hava varit ganska svårtillämplig, ägde blott rum, då särskild begäran därom framställdes.

Vid sidan av regeln, att förmögenhetsskatten nedsättes, då inkomsten understiger tre procent, förefinnes vid den danska förmögenhetsskatten en särskild reduktionsregel beträffande förmögenheter icke överstigande 100,000 kronor. I fråga om dylik förmögenhet nedsättes nämligen förmögenhetsskatten enligt skatteskalen med $\frac{3}{5}$, då inkomsten understiger 2,000 kronor, med $\frac{2}{5}$ då inkomsten utgör 2,000—3,500 kronor samt med $\frac{1}{5}$ då inkomsten utgör 3,500—4,500 kronor. Dessa föreskrifter medföra för förmögenheter, icke överstigande 100,000 kronor, en reducering, som inträder under mera vidgade förutsättningar än den förut angivna reduceringen.

Beträffande den norska extra ordinarie förmögenhetsskatten har år 1933 införts den bestämmelsen, att då det totala skattebeloppet till stat och kommun (inkl. extra förmögenhetsskatten) överstiger 75 procent av den till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara inkomsten, den extra ordinarie förmögenhetsskatten bortfaller i sådan utsträckning, att totala skattebördan icke överstiger 75 procent av inkomsten.

Till ifrågavarande kategori av bestämmelser höra regler, att vid låg

inkomst, försörjningsplikt eller eljest ömmande omständigheter ett högre minimum för skattepliktens inträde än det vanliga skall gälla.

I förevarande sammanhang må jämväl i korthet redogöras för en av *bolagsskatteberedningen* föreslagen begränsning av gällande förmögenhetsbeskattning för fall av låg taxerad inkomst. Bolagsskatteberedningen ifrågasatte nämligen att, oavsett om den av beredningen diskuterade höjningen av förmögenhetsdelen till $\frac{1}{100}$ genomfördes eller ej, föreskrift borde införas därom, att för fysiska personer, bosatta här i riket, förmögenhetsdelen ej skulle uppföras med högre belopp än det vartill den taxerade inkomsten uppgått. Rörande beredningens motiv till nämnda förslag må hänvisas till beredningens betänkande del I, sid. 214 f.

Den sålunda av bolagsskatteberedningen föreslagna regeln innebär, att då den taxerade inkomsten understiger förmögenhetsdelen, d. v. s. $1\frac{1}{2}$ procent av förmögenheten, förmögenhetsdelen reduceras för att, därest icke någon taxerad inkomst finnes, icke alls tagas i beräkning. Då inkomst saknas, utgår alltså icke förmögenhetsskatt.

I vissa av de över bolagsskatteberedningens betänkande avgivna yttrandena har införandet av ifrågavarande spärregel avstyrkts. Därvid har bl. a. anmärkts, att det vore mindre riktigt att i de rätt vanliga fall, då personer med kanske betydande förmögenhet ej deklarerade inkomst, de helt och hållet skulle undgå förmögenhetsskatt. Man har även anfört, att det framstode som föga rationellt, att för en person, som t. ex. under slutet av år 1931 ärvt en förmögenhet och icke under nämnda år åtnjutit den därav härflutna inkomsten, skyldigheten att i slutet av år 1932 och under våren 1933 utgöra förmögenhetsskatt skulle göras beroende av huruvida han under år 1931 åtnjutit inkomst av annan förvärvskälla. Vidare har framhållits, att det föreslagna stadgandet öppnade en utväg för mindre nogräknade skattskyldiga att uppnå icke avsedd skattelindring. En omarbetning av stadgandet i syfte att förebygga icke önskvärda verkningar därav torde — enligt vad kammarrätten uttalade — svårligen kunna åstadkommas, med mindre stadgandet utbyttes mot synnerligen invecklade bestämmelser.

För avgörande av huruvida inkomst eller eljest andra omständigheter än förmögenheten själv böra utöva inflytande i fråga om den särskilda skatten å förmögenhet, må erinras om att verkningarna utav en enbart av förmögenhetsbeloppet normerad skatt bliva i fråga om förmögenheter av en och samma storlek olika vid olika inkomst. I ett fall tillgripes för skattens gäldande inkomst, som eljest skulle sparats, i ett annat fall kan vederbörande anse sig nödsakad inskränka sin konsumtion, i ett tredje fall måste själva förmögenheten tagas i anspråk för skattens betalning. Möjligheten av att själva förmögenheten måste tillgripas är större om förmögenheten är förbunden med en liten inkomst än om den är förenad med en stor sådan.

Vidare är att beakta, att en skatt, som utgår enbart i förhållande till förmögenhetens storlek, väl kan vara godtagbar i fråga om mera räntabelt kapital, medan den beträffande kapital, som gemenligen lämnar låg avkastning, kan ställa sig mindre lämplig, nämligen med hänsyn till risken av inskränkning i produktionen.

Skäl för att vid en förmögenhetsskatt taga hänsyn även till inkomsten föreligga sålunda. Fråga är här om inkomsten i dess helhet, icke blott inkomsten av kapital. I den mån man åsyftar att motverka, att skatten

för mycket inkräktar på konsumtionen eller medför kapitalförtäring, synes nämligen riktigt att taga hänsyn till den skattskyldiges hela inkomst och ej allenast till kapitalinkomsten (som t. ex. vid jordbruk ej är hela jordbruksintäkten, utan blott den del, som ej utgör ersättning för jordbrukarnas eget arbete). En regel, som föreskriver reducering vid låg kapitalinkomst tillgodoser dock naturligen i viss mån nämnda synpunkter. I den mån åter man åsyftar att förhindra de menliga påföljderna av en hård belastning av kapital, som lämnar låg inkomst, är givetvis tillräckligt att taga hänsyn blott till inkomsten av kapital. En anknytning till kapitalinkomsten synes emellertid redan med hänsyn till de taxeringstekniska svårigheter man därvid möter, speciellt beträffande kapitalinkomstens särskiljande, vara utesluten.

Ifrågasätts kan, om man vid förmögenhetsskatten bör taga hänsyn även till den skattskyldiges försörjningsplikt o. dyl. Härvid kan anmärkas, att, under förutsättning av samma inkomst och förmögenhet, risken för att förmögenhetsskatten skall medföra en minskning av själva förmögenheten kan vara större, om den skattskyldige har stor familj att försörja än om han är ensamstående. En dylik risk är dock givetvis mindre om inkomsten är mycket stor. Även ur den synpunkten att, vid lika inkomst och förmögenhet, skatten hårdare träffar en skattskyldig med stor familj än en ensamstående skattskyldig, synes ett hänsynstagande till familjeförhållandena vara motiverat. Icke heller denna synpunkt är av större vikt då fråga är om mera betydande förmögenheter.

Beträffande frågan om själva metoden för en anknytning till inkomsten samt till försörjningsplikt o. dyl., må anföras följande.

Regler, som medföra skattenedsättning för det fall att totalinkomsten, utan avräknande från densamma av skattefria avdrag, i förhållande till förmögenheten eller absolut taget är låg, taga uppenbarligen icke hänsyn till försörjningsplikt o. dyl. Bland dylika regler märkes den ovan nämnda, vid den danska förmögenhetsskatten år 1933 införda regeln rörande reduktion av förmögenhetsskatten, därest den uppskattade inkomsten understiger tre procent av förmögenheten. Enligt denna regel inträder givetvis beträffande alla förmögenheter minskning av skatten under enahanda förutsättning. Emellertid är att märka, att reduceringen synes bära inträda vid en jämförelsevis högre inkomst beträffande smärre förmögenheter än i fråga om större förmögenheter, försåvitt ej skatten är så låg, att med hänsyn härtill en reducering ej är av större betydelse. Risken för att skatten medför en minskning av själva förmögenheten kan nämligen vid små förmögenheter föreligga även vid en i förhållande till förmögenheten hög inkomst. Skattens inverkan på konsumtionen torde blott i fråga om mindre eller mera måttliga förmögenheter kunna hava betydelse, men där även vid jämförelsevis stor inkomst. Den angivna danska regeln står också vid sidan av föreskrifter, enligt vilka, i fråga om förmögenheter upp till 100,000 kronor, nedsättning av skatten gradvis inträder, då inkomsten understiger 4,500 kronor. Om såsom i Danmark specialregeln för smärre förmögenheter göres så kraftigt gående, att den vid dylik förmögenhet för de flesta fall utesluter tillämpningen av den generella regeln, blir den omgång i taxeringsarbetet, som kan förorsakas av att två spärregler finnas, av icke alltför stor betydelse. Såsom nedan anmärkes, kan man genom att vid spärren anknyta till det

beskattningsbara beloppet ernå att i fråga om mindre förmögenheter reduceringen börjar vid en jämförelsevis högre inkomst än beträffande stora förmögenheter.

En anknytning till den taxerade inkomsten innebär även bolagsskattberedningens förut omnämnda spärregel. Rörande denna regel må anmärkas, att — oavsett om den är befogad vid den ordinarie skatten eller ej — den dock icke, i händelse den infördes i samband med den särskilda skatten å förmögenhet, skulle i tillräcklig grad för förmögenhetsinnehavare med i förhållande till förmögenheten liten inkomst mildra verkningarna av berörda skatt. Tillämplighetsområdet för spärregeln är nämligen ganska begränsat, i det att den träder i funktion blott då inkomsten är lägre än $1\frac{2}{3}$ procent av förmögenheten. Att beakta är vidare, att regeln även med hänsyn därtill synes mindre lämplig, att reduceringen blir så långt gående att fullständig skattefrihet inträder, då icke någon inkomst är för handen.

Rörande en regel sådan som den ovannämnda vid den norska förmögenhetsbeskattningen gällande, må anmärkas, att densamma redan med hänsyn till de taxeringstekniska svårigheter, den skulle medföra, icke synes böra ifrågakomma. I Norge ligga härvidlag förhållandena annorlunda till.

Enklaste sättet att vid den ifrågasatta skatten anknyta till såväl inkomsten som omfattningen av försörjningsplikten under medgivande samtidigt av större lättnad beträffande smärre förmögenheter än beträffande större, synes vara att taga hänsyn till det för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda beskattningsbara beloppet. Vid stora förmögenheter, där ortsavdragen hava jämförelsevis mindre betydelse, motsvaras det beskattningsbara beloppet närmast av den taxerade inkomsten med tillägg av $1\frac{2}{3}$ procent ($\frac{1}{60}$) av förmögenheten; den taxerade inkomsten är här lägre än det beskattningsbara beloppet. Vid små förmögenheter är ortsavdraget ofta större än förmögenhetsdelen; i vilket fall den taxerade inkomsten är större än det beskattningsbara beloppet. Av det anförda följer att, om man anordnar skattelindring då det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet understiger viss procent av förmögenheten, lindringen inträder för små förmögenheter vid en i förhållande till förmögenheten i allmänhet högre taxerad inkomst än för större förmögenheter.

Det i olika avseenden lämpligaste resultatet har synts kunna vinnas genom en regel, att det förmögenhetsbelopp, som lägges till grund för skatten, icke får överstiga tjugufem gånger det beskattningsbara beloppet, dock att nämnda förmögenhetsbelopp aldrig må sättas lägre än till 80 procent av den skattskyldiges hela skattepliktiga förmögenhet.

Den nu ifrågavarande reduktionsregeln synes vara tämligen enkel att tillämpa. Den innebär, att reduktion av skatten inträder då det beskattningsbara beloppet understiger fyra procent av förmögenheten. Att märka är, att reduceringen icke direkt avser själva skattebeloppet, utan den skattepliktiga förmögenheten. Detta medför, att nedsättningen av det efter skatteskalan utgående skattebeloppet går längre än till 80 procent av detsamma. Eftersom nämligen skatten föreslås utgå efter skattskala å den del av förmögenhetsbeloppet, som överstiger 50,000 kronor, blir reduktionen i förhållande till det förmögenhetsbelopp, som sålunda lägges till grund för skattens beräkande, kraftigare än i förhållande

till förmögenheten i dess helhet. Även skatteskalans progressivitet verkar till, att reduceringen av själva skatten blir kraftigare än vad anförda procenttal utvisar. Vid små förmögenheter går reduceringen med hänsyn till det beskattningsbara beloppets storlek i vissa fall så långt, att fullständig skattefrihet ernås.

Vissa olägenheter kunna vara förbundna med en regel som förbinder den särskilda skatten å förmögenhet med inkomsttaxeringen. Härutinnan är att påpeka, att inkomsten icke alltid kan förutsättas vara riktigt uppskattad. På grund av förmögenhetsskattens sammankoppling med inkomsten medför detta, att även förmögenhetsskatten kan bliva oriktig. Tillika är att beakta, att sammankopplingen kan inbjuda till att genom särskilda åtgärder söka få ned inkomsttaxeringen, vilket ju har betydelse såväl för den särskilda förmögenhetsskattens del som för den statliga och kommunala beskattningen i övrigt. Åtgärder i ifrågavarande syfte kunna helt hålla sig inom lagens ramar. Olägenheter av nu angiven art hava återopats som skäl mot den av bolagsskatteberedningen föreslagna spärren. Denna gick emellertid så långt, att full skattefrihet inträdde, om icke någon inkomst var för handen. Olägenheterna torde vara av mindre valör, om fråga är om en reduktionsregel, vilken, såsom den ifrågasatta, medför en tämligen försiktig reducering. De mindre lämpliga verkningar, som i allt fall kunna uppstå, torde uppvägas av de fördelar, spärren erbjuder.

*Taxering
m. m.*

Vid upprättande av ifrågavarande författningsförslag har övervägts huruvida taxeringen till skatten skulle i första hand anföras till taxeringsnämnderna eller eventuellt åt prövningsnämnderna. Även om den vägen, att låta taxeringen företagas först av prövningsnämnderna, syntes framkomlig, har emellertid befunnits lämpligare att låta taxeringen till skatten ske i samma ordning som taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Därvid har naturligen förutsatts, att den särskilda skatten å förmögenhet skall kunna av 1934 års riksdag antagas å sådan tid, att taxering till skatten kan nämnda år verkställas av taxeringsnämnderna innan deras arbete avslutats. Enär skatten blott avser förmögenheter, överstigande 50,000 kronor, kan den ej komma att avse andra personer än dem, som äro skyldiga att avlämna deklaration. Beträffande taxeringsförfarandet synes i huvudsak böra gälla samma regler som i fråga om den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten. Över taxeringsnämnds beslut rörande särskild skatt å förmögenhet bör sålunda i vanlig ordning få anföras besvär hos prövningsnämnd, liksom besvär förfarandet i övrigt bör ansluta sig till vad i detta avseende gäller i fråga om den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten. Även debitering och uppbörd synes böra ske i den för nämnda skatt föreskrivna ordning.

Det bifogade förslaget till förordning om särskild skatt å förmögenhet upptager bestämmelse därom, att i inkomstlängden skall införas den s. k. beskattningsbara förmögenheten. Detta förmögenhetsbelopp motsvaras av den verkliga förmögenheten, där ingen reduktion med hänsyn till det för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet ägt rum, men i annat fall av den sålunda reducerade förmögenheten. Av inkomstlängden kommer sålunda den verkliga förmögenheten att framgå, där ej reduceringsregeln trätt i tillämpning; genom jämförelse med det beskattningsbara beloppet kan avgöras, om sistnämnda fall är för han-

den. Då taxeringslängderna enligt tryckfrihetsförordningen äro offentliga handlingar, bliva alltså uppgifterna rörande vissa personers förmögenhet offentliga, något som man vid en förmögenhetsskatt i den fristående beskattningens form icke synes kunna undvika. Erinras kan där- om, att 1914 års värnsskatt var så anordnad, att man vid jämförelse med den vanliga taxeringen medelst en tämligen enkel räkneoperation kunde i viss utsträckning få fram den skattskyldiges förmögenhet. Anordningen innebär sålunda ingen nyhet.

Rörande detaljutformningen av det bifogade förslaget till *förordning om särskild skatt å förmögenhet* må anmärkas.

Enligt 1 § i nämnda författningsförslag skall särskild skatt å förmögenhet erläggas av fysisk person, oskifta dödsbo, utländskt bolag (inkl. därmed likställd utländsk juridisk person) samt i 18 § a) statsskatteförordningen omförmäld stiftelse, då vederbörandes skattepliktiga förmögenhet överstiger 50,000 kronor. Härvid har anknytning skett till uttrycksättet i 15 § i sistnämnda förordning, i vilket författningsrum med skattskyldigs skattepliktiga förmögenhet förstås den förmögenhet, som jämlikt 12 och 13 §§ berörda förordning tages till beskattning hos skattskyldig. Härvid är för fysiska personer, vilka varit här i riket bosatta vid beskattningsårets utgång, oskifta dödsbon efter personer, som vid dödsfallet varit här i riket bosatta, samt i 18 § statsskatteförordningen omförmälda stiftelser fråga om all den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång ägt vare sig här i riket eller å utländsk ort. Beträffande åter fysiska personer, vilka icke varit här i riket bosatta vid beskattningsårets utgång, oskifta dödsbon efter personer, som vid dödsfallet icke varit här i riket bosatta samt utländska bolag avses den här i riket vid beskattningsårets utgång nedlagda förmögenheten. Genom att till grund för skyldigheten att erlägga särskild skatt å förmögenhet lagts skattskyldigs i 15 § statsskatteförordningen omförmälda skattepliktiga förmögenhet, torde även framgå, att bl. a. bestämmelsen i 27 § 1 mom. nämnda förordning angående frikallelse i visst fall från skattskyldighet får motsvarande tillämpning beträffande berörda skatt.

Regeln, att den beskattningsbara förmögenheten i vissa fall skall bestämmas med hänsyn till det med avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda beskattningsbara beloppet, synes icke böra hava tillämpning beträffande i 18 § a) förordningen omförmälda stiftelser.

För äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, torde i anslutning till allmänna gällande regler för dylika makars beskattning, skatteplikt enligt 1 § böra bedömas med hänsyn till båda makarnas sammanlagda förmögenhet, liksom beskattningsbar förmögenhet synes böra beräknas för makarna gemensamt. Tillämpningen av bestämmelserna i 2 § tredje stycket läser böra ske med hänsyn till det för makarna gemensamt fastställda beskattningsbara beloppet. Äkta makar, som under beskattningsåret levt åtskilda, torde böra betraktas såsom av varandra oberoende skattskyldiga.

Bestämmelserna i övrigt anknyta sig i huvudsak till föreskrifterna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt men hava utformats med hänsyn därtill, att särskild skatt å förmögenhet kan komma att utgå även för det fall att för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp ej förefinnes och dylik skatt alltså ej skall erläggas.

Detailmotivering till de bifogade författningsförslagen.

Förslaget till *förordning om ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt* innefattar bl. a. ändring av 13 § i sistnämnda förordning. De i författningsförslaget i 13 § a)—d) införda föreskrifterna motsvara de hittills gällande, dock har för det fall, att någon åtnjuter avkastning av egendom, vartill äganderätten tillagts hans avkomling, utsagts, att med avkomling skall jämnställas adoptivbarn och adoptivbarns avkomling. För de synpunkter, som ligga till grund för de under e) och f) omförmälda stadgandena, har förut i korthet redogjorts. Till förekommande av obilliga verkningar har ansetts erforderligt att stadga, att föreskrifterna under e) och f) ej må föranleda till att förmögenhetstillgången ifråga beräknas högre än till 25 gånger det belopp, som avkastningen av förmögenheten utgjort under nästföregående beskattningsåret. Ändringarna rörande 13 § hava ansetts böra träda i kraft först vid 1935 års taxering.

18 § a) statsskatteförordningen föreslås, i enlighet med vad tidigare anförts, skola ändras därhän, att författningsrummet kommer att avse även stiftelser, vilka hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen. Berörda ändring synes böra träda i tillämpning redan vid 1934 års taxering. I och med överflyttningen av ifrågavarande stiftelser till i 18 § a) upptagna kategori av skattskyldiga, komma med hänsyn till formuleringen av 2 § förordningen om kommunal progressivskatt berörda stiftelser att automatiskt underkastas skyldighet att utgöra dylik skatt även som utjämningskatt.

Rörande 24 § föreslås en omformulering i syfte att utmärka, att den i paragrafen föreskrivna begränsningen rörande ansvarigheten för inkomst- och förmögenhetsskatt skall gälla även skatt för förmögenhet, som påföres oskift dödsbo för det beskattningsår varunder dödsfallet inträffat.

Rörande förslaget till *förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen* må anmärkas följande. Av taxeringslängden bör tydligt framgå, huruvida stiftelse, som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, ansetts hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen och sålunda skall underkastas den progressiva skattefoten. För den skull har föreslagits införande i 86 § taxeringsförordningen av bestämmelse därom, att vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall beträffande dylik stiftelse i inkomstlängden anmärkas skattens grundbelopp, uträknat enligt den progressiva skalan.

Därest stiftelse hänförts till sådan stiftelse, varom nu sagts, skulle med tillämpning av gällande regler stiftelsen ej erhålla underrättelse härom. Då stiftelsen ej heller hade rätt att i den i 124 § angivna ordning anföra besvär däröver, att stiftelsen ansetts vara sådan, att den progressiva skalan skulle gälla för densamma, kunde rättsförlust uppstå. För den skull har ansetts nödigt att i 90 § taxeringsförordningen föreskriva att stiftelse, som hänförts till sådan stiftelse, varom i 18 § a) statsskatteförordningen sägs, skall av taxeringsnämndens ordförande erhålla underrättelse därom. Tillika har ansetts böra i 123 § 2 mom. taxeringsförordningen föreskrivas, att då stiftelsen ej erhållit dylik underrättelse, stiftelsen skall åtnjuta extra ordinär besvärsrätt under samma förutsättningar som gälla för det fall, att underrättelse om avvikelse från deklaration ej erhållits.

Stockholm i finansdepartementet den 30 december 1933.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å förmögenhet.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall enligt vad nedan stadgas tills vidare årligen erläggas till staten av fysisk person, därest hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret, överstigit 50,000 kronor. I den skattepliktiga förmögenheten inbegripes härvid även förmögenhet tillhörig den skattskyldiges hemmavarande omyndiga barn, därest ej jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt barnet skall taxeras därför.

Skattskyldighet, som nu sagts, åligger jämväl oskift dödsbo, utländsk juridisk person, som enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt betraktas som utländskt bolag, ävensom i 18 § a) nyssnämnda förordning omförmäld stiftelse.

2 §.

Särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall utgå i förhållande till den på nedan angivet sätt bestämda beskattningsbara förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utgör, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, ett belopp motsvarande den skattskyldiges och i förekommande fall hans omyndiga barns enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret.

Därest för annan skattskyldig än i 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmäld stiftelse berörda skattepliktiga förmögenhet överstiger tjugufem gånger det för den skattskyldige för ifrågavarande beskattningsår enligt angivna förordning fastställda beskattningsbara beloppet, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande tjugufem gånger det beskattningsbara beloppet, dock minst åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten. Fastställles ej för den skattskyldige något sådant beskattningsbart belopp, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande åttio procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

3 §.

Särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 50,000 kronor men icke 150,000 kronor: en promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 50,000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger									
150,000 men icke 300,000 kr.:	100 kr. för 150,000 kr. och	2	$\frac{0}{100}$	av återstoden					
300,000 » » 500,000 » :	400 » » 300,000 » »	3	$\frac{0}{100}$	» »					
500,000 » » 1,000,000 » :	1,000 » » 500,000 » »	4	$\frac{0}{100}$	» »					
1,000,000 kr.	: 3,000 » » 1,000,000 » »	5	$\frac{0}{100}$	» »					.

4 §.

För äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, bedömes skatteplikt enligt 1 § med hänsyn till båda makarnas sammanlagda förmögenhet. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas för makarna gemensamt under hänsynstagande vid tillämpning av 2 § tredje stycket till det för makarna gemensamt fastställda beskattningsbara beloppet. Skatt beräknas efter den sålunda bestämda beskattningsbara förmögenheten samt fördelas å makarna efter deras skattepliktiga förmögenheter.

Rörande taxering av äkta makar skall i övrigt vad i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas äga motsvarande tillämpning.

5 §.

1 mom. Den som eftertaxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall, om eftertaxeringen därtill föranleder, eftertaxeras jämväl till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning till behörigt belopp.

2 mom. Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att han icke blivit taxerad till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, utan att dock eftertaxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga rum, skall han eftertaxeras till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits statsverket. Beträffande dylik eftertaxering skall vad som är stadgat rörande eftertaxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning.

6 §.

Skattskyldig taxeras enligt denna förordning i den kommun, där han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall taxeras till dylik skatt.

7 §.

Har på grund av bestämmelserna i 23 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt befrielse helt eller delvis medgivits från skattskyldighet till nämnda skatt, skall motsvarande befrielse åtnjutas jämväl i fråga om särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

8 §.

Där oskift dödsbo jämlikt 24 § i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt svarar för dylik skatt allenast med tillgångarna i boet eller delägare i skiftat dödsbo allenast för val av skatten å hans lott belöper och allenast med sin lott i boet, skall motsvarande gälla i fråga om särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

9 §.

1 mom. Därest i anledning av överenskommelse eller beslut, varom förmäles i 29 eller 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, befrielse från skattskyldighet till nämnda skatt helt eller delvis skall åtnjutas, skall detta föranleda motsvarande befrielse från skattskyldighet enligt denna förordning.

I fall, varom i 29 § 2 mom. och 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt förmäles, må Konungen förklara, att särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av den på grundval av överenskommelsen eller beslutet fastställda beskattningsbara förmögenheten, än skatten skulle utgjort av den beskattningsbara förmögenhet, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet.

2 mom. Vad i 32 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas om rätt för Konungen att till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattning förordna om efterskänkande av inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga motsvarande tillämpning beträffande särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

10 §.

Taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å taxering till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, under iakttagande av följande särskilda föreskrifter.

I inkomstlängden skall vid taxeringen införas uppgift om den till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning beskattningsbara förmögenheten.

Rätt att anföra besvär över taxering enligt denna förordning skall ej tillkomma kommun.

Rätt att anföra besvär enligt 123 § 2 mom. taxeringsförordningen skall tillkomma jämväl den som taxerats till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, ehuru han enligt 1 § ej är skyldig utgöra sådan skatt.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ändras eller bliver någon påförd, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxeringen till särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning, som därav må föranledas.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 141 § 1 mom. samt 143 § 1 och 2 mom. taxeringsförordningen skall såsom inkomst- och förmögenhetsskatt räknas jämväl särskild skatt å förmögenhet enligt denna förordning.

11 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter utfärdas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 (nr 373).

Härigenom förordnas, att 13, 18 och 24 §§ förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den 28 september 1928 skola, 18 § i nedan angiven del, erhålla följande ändrade lydelse, samt att i anvisningarna till nämnda förordning skall införas en anvisning till 13 § av nedan angivna lydelse:

13 §.

I fråga om skyldighet att erlägga skatt för förmögenhet likställas med ägare:

- a) den som innehar fast eller lös egendom med fideikommissrätt;
- b) innehavare av fastighet med stadgad åborätt; innehavare av så kallad ofri tomt i stad och den som eljest innehar fastighet med ständigt eller ärftlig besittningsrätt; innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshanteringens understöd;
- c) efterlevande make, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, tillhörande den först avlidne makens kvarlåtenskap;
- d) annan, som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillagts någon hans avkomling, adoptivbarn eller adoptivbarns avkomling;
- e) den som i enlighet med stiftelses ändamål att tillgodose viss familjs eller vissa familjers ekonomiska intressen under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelsen;
- f) så ock eljest den som äger åtnjuta avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer annan, därest sådant förhållande föreligger, att han finnes i avseende, varom nu är fråga, skäligen böra betraktas såsom förmögenhetens ägare.

Föreskrifterna i e) och f) här ovan må dock ej föranleda till att förmögenheten beräknas högre än till tjugufem gånger det belopp, som avkastningen av förmögenheten utgjort under nästföregående beskattningsår.

(Se vidare anvisningarna.)

18 §.

Inkomst- och förmögenhetsskatt utgår med viss i särskild ordning bestämd procent av ett för den skattskyldige fastställt *grundbelopp*, som uträknas enligt nedan angivna grunder.

- a) För fysiska personer, oskifta dödsbon, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag ävensom för stiftelser, som enligt de för desamma gällande stadgar hava till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen, utgör grundbeloppet:

för den — — — tre procent av det beskattningsbara beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

24 §.

För inkomst- och förmögenhetsskatt, som påförts avliden person eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, oskift dödsbo efter honom, svare dödsboet ej med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, svare bodelägare icke för mera än vad av skatten å hans lott belöper och icke i något fall med mera, än hans lott i boet utgör.

Lag samma vare om inkomst- och förmögenhetsskatt, som på grund av eftertaxering påförts i stället för avliden person hans dödsbo.

Anvisningar

till 13 §.

Förhållande som avses i 13 § f) kan tänkas föreligga, då det är sannolikt att förmögenheten eller dess värde och rätten till avkastningen därav komma att i framtiden åter förenas hos den som har rätt till avkastningen eller denne närstående person. Den omständigheten, att äganderätten skilts från rätten till avkastningen, kan i dylikt fall vara att betrakta mera som en, exempelvis för att vinna lättnad i beskattning, tillämpad yttre form än som en anordning äsyftande att åstadkomma en verklig överflyttning av de förmåner, innehavet av förmögenheten kan anses medföra.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling; dock skall 13 § i sin nya lydelse jämte anvisningen till densamma tillämpas först i avseende å 1935 års taxering.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 86 §, 90 § och 123 § 2 mom. i taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

86 §.

För varje — — — i 77 § 2 mom.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden — — — beskattningsbar inkomst;

dels i avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,

såvitt angår annan skattskyldig än svenskt aktiebolag, svenskt solidariskt bankbolag och i 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmäld stiftelse, taxerat belopp, beloppet av medgivna ortsavdrag och beskattningsbart belopp;

såvitt angår stiftelse, som omförmäles i 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, taxerat belopp, beskattningsbart belopp och skattens grundbelopp, samt

såvitt angår svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag, bolagets kapital, belopp, för vilket jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skatteplikt ej föreligger, beskattningsbart belopp, skatteprocent därå och skattens grundbelopp;

dels i avseende å — — — taxeringslängden införas.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

90 §.

1 mom. Har taxeringsnämnden — — — till denne.

2 mom. Har självdeklaration — — — därtill anmanats.

3 mom. Har vid taxeringen stiftelse åsatts grundbelopp enligt 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, åligger det taxeringsnämndens ordförande att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända stiftelsen underrättelse därom.

4 mom. Underrättelse, som ovan i denna paragraf omförmäles, skall innefatta upplysning om vad den som icke åtnöjes med taxeringsnämndens beslut har att iakttaga vid anförande av besvär över beslutet.

123 §.

2 mom. Den som — — — hos kammarrätten.

Har stiftelse, för vilken uti stadgad ordning avlämnats behörig självdeklaration och för vilkens vidkommande ej sådan underlåtenhet förekommit, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, vid taxeringen åsatts grundbelopp enligt 18 § a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall besvärsmått, som nyss sagts, såvitt angår denna taxeringsåtgärd tillkomma stiftelsen för det fall att stiftelsen ej erhållit föreskriven underrättelse rörande taxeringsåtgärden före den 15 juni, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 10 juli, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Bilaga 2.**Särskild beskattning av förmögenhetsavkastning.**

Sedan åt undertecknad uppdragits att verkställa utredning rörande särskild beskattning av förmögenhetsavkastning, har av mig avgivits en promemoria med dylik utredning, vars innehåll skall här i starkt förkortad form återgivas.

I promemorian behandlas först i en »allmän del» dels innebörden av särskild skatt å förmögenhetsavkastning, dels beskattning av förmögenhet och förmögenhetsinkomster i vissa främmande länder, dels skatteincidensen beträffande förmögenhetsavkastning.

Vad angår syftet med beskattning av förmögenhetsavkastning framhålls, att man plägar anse att finansiellt sett beskattning av förmögenhet och beskattning av förmögenhetsavkastning hava samma syfte, nämligen merbeskattning av s. k. fonderad inkomst. Detta gäller dock endast så länge förmögenhetsskatten håller sig inom sådana gränser, att den normalt kan uttagas av inkomsten. Utgångspunkt för denna beskattning är skatteförmågeprincipen. I promemorian angivas vissa sätt, på vilka en skatt å förmögenhetsavkastning kan teoretiskt motiveras från sagda utgångspunkt. En allmän beskattning åsyftande att träffa fonderad inkomst kan ske antingen genom att beskatta förmögenheten såsom sådan eller genom att beskatta inkomsten eller avkastningen såsom sådan. En mellanform är att viss bräddel av förmögenheten anses såsom inkomst och vid inkomstbeskattningen behandlas såsom sådan (det svenska systemet). Vad angår valet mellan de båda ytterlighetsformerna fastslås, att detta spörsmål är en gammal stridsfråga, men att normalt en merbeskattning av förmögenhetsinkomster, om en sådan kan genomföras, i längden åstadkommer den noggrannaste avvägningen efter skatteförmåga. Frågan om fristående förmögenhetsskatt behandlas för övrigt ej i promemorian. Man kan utom en *allmän* merbeskattning av förmögenhetsinkomster också tänka sig en *partiell* sådan. Dubbelbeskattning av aktiebolagsinkomster genom beskattning såväl hos bolagen som aktieägarna av samma inkomst är ett exempel på dylik merbeskattning. Särskilda kupongskatter å t. ex. aktieutdelningar och obligationsräntor äro andra exempel.

Av redogörelsen för ifrågavarande beskattning i ett antal främmande länder framgår, att, medan vissa länder ha en fristående förmögenhetsbeskattning, ernås i länder med system av ett flertal skatter vid källan en merbeskattning av förmögenhetsavkastning genom högre skattesats för sådana skatter vid källan som avse dylik avkastning. I England nås ett motsvarande resultat i viss utsträckning genom att arbetsinkomst intill visst belopp vid beskattningen reduceras med visst procenttal. En liknande anordning har funnits i U. S. A. men synes ej längre vara gällande där.

Frågan om skatteincidensen, huru skatten till sist — genom överväldning — träffar olika personer, har, särskilt när det gäller speciella skatter å viss kapitalavkastning, ansetts vara av den utomordentliga vikt, att den i promemorian behandlats. Resultatet av utredningen i denna punkt är i stort sett följande. Vad angår eventuell särbeskattning genom kupongskatt å obligationsräntor (utom inkomstbeskattningens ram), kommer

denna att såvitt fråga är om efter skattens införande verkställda nyemissioner i huvudsak träffa låntagaren, enär räntorna å nya obligationer kunna väntas höjda med i stort sett den förutsedda framtida kupongskattens belopp. Vad åter angår redan utfärdade obligationer kan antagas, att en kupongskatt träffar i huvudsak dem som äga obligationerna vid den tidpunkt, när den nya merbeskattningen blir känd. Dessas framtida nettoavkastning minskas, och på den grund sjunker omedelbart obligationernas kapitalvärde (skatten amorteras). Vad angår frågan om en särskild kupongskatt å aktieutdelningar utom inkomstbeskattningens ram, kan antagas, att denna skulle i huvudsak stanna å aktieägarna och verka såsom annan merbeskattning å industrien (t. ex. genom skatt å aktiebolag). En viss omedelbar nedgång av aktiekurserna beträffande redan befintliga aktier såsom en följd av den försämrade räntabiliteten torde vara att förutse. Kupongskatterna å såväl aktieutdelningar som räntor å nyutfärdade industriobligationer skulle summariskt sett båda träffa aktieägarna, därvid dock vore att märka, att marknaden för placeringar i dessa papper representerade en så stor del av kapitalmarknaden, att antagligen ej räntefoten skulle ökas med hela skattebeloppet. Infördes skatter vid källan å all kapitalavkastning, skulle däremot ej någon övervältning inom landet vara att förutse. Infördes merbeskattning av kapitalavkastning ej genom beskattning vid källan utan genom beskattning direkt hos kapitalisten, skulle resultatet bli i huvudsak detsamma som beträffande skatter vid källan, men med den skillnaden att det, vad angår progressiva skatter, skulle vara svårt att bedöma efter vilken skattenivå jämviktsläget beträffande räntefoten skulle komma att inställa sig.

I andra huvudavdelningen behandlas möjligheten att i Sverige införa särskild skatt å förmögenhetsavkastning.

Vad angår frågan om personlig skatt å förmögenhetsavkastning framhålles till en början, att hänsyn måste tagas till i Sverige redan förekommande merbeskattning av dylik avkastning. En allmän merbeskattning av förmögenhetsavkastning inbegripes principiellt i den svenska förmögenhetsskatten. Vid sidan härav finnas merskatter å förmögenhetsinkomster av speciella slag, t. ex. dubbelbeskattningen av aktieinkomster och inkomster genom ekonomiska föreningar så ock den kommunala fastighetsskatten, i den mån det därigenom beskattade beloppet ej motsvaras av inkomst, samt skogsaccisen.

I valet mellan olika former av allmän merskatt å förmögenhetsavkastning synes den som direkt träffar denna inkomst vara den ur principiell synpunkt i längden bästa, under förutsättning att även sådan avkastning, som visar sig i materiellt utbyte, skall medräknas i avkastningen (t. ex. innehav av smycken etc.). Vill man med en tillfällig skatt göra ett tvärsnitt genom hela kategorien av förmögenhetsägare, finnas däremot goda skäl att föredraga beskattning av förmögenhet framför merbeskattning av förmögenhetsinkomst, därför att avkastningen kan på grund av tillfälliga förhållanden vara en annan än normalt. Är det fråga om sådan merbeskattning av kapitalavkastning, som avses att bli varaktig, bör tagas i övervägande, om den ej av praktiska skäl bör i sin helhet anordnas i en enda form. Vid en tillfällig merbeskattning av förmögenhetsavkastning ligger saken annorlunda. Genom att en särskild skatteform väljes betonas skattens mera tillfälliga karaktär, vilket kan tänkas utöva en rätt stor psykologisk inverkan, bl. a. på förmögenhetsinnehavarna, som vid en skatt, vars tillfälliga natur betonats, bli mindre benägna att företaga dispositioner till skattens undgående.

Personlig merbeskattning av förmögenhetsavkastning synes kunna äga rum efter i huvudsak två metoder: 1) den direkta metoden, enligt vilken man söker få fram den faktiska avkastningen av olika slags förmögenhetstillgångar och upptager denna inkomst till *högre* belopp än det verkliga; samt 2) den indirekta metoden, enligt vilken man söker få fram den avkastning, som anses ej vara att hänföra till förmögenhetsavkastning, och medräknar denna med *lägre* belopp än det verkliga. Även mellanformer mellan de båda metoderna äro tänkbara.

I promemorian genomgås härafter de olika slagen av förvärvskällor vid den svenska inkomstbeskattningen med särskild hänsyn till frågan, i vad mån i desamma ingår förmögenhetsavkastning. I samband därmed behandlas jämväl spörsmålet, i vad mån gäldranta hänför sig till de olika förvärvskällorna.

Därefter undersökes möjligheten att vid tillämpning av den *direkta metoden* ur varje förvärvskälla urskilja vilket belopp som bör betraktas såsom förmögenhetsavkastning. Det framgår, att ett sådant urskiljande beträffande flera förvärvskällor möter stora svårigheter och ej kan åstadkommas med nuvarande deklarationsuppgifter. I anslutning härtill undersökes möjligheten att vid ifrågavarande beskattning undantaga vissa slag av avkastning — exempelvis av jordbruksfastighet — och såmedelst åstadkomma en differentiering mellan olika slag av förmögenhetsinkomster. Undersökningen giver vid handen, att även ett sådant urskiljande möter stora tekniska svårigheter; de olika förvärvskällorna gå i varandra, och de nuvarande gränsbestämningarna m. m. skulle få en betydelse, som ej vore avsedd. Även gäldranteavdragets fördelning representerar här en betydelsefull praktisk svårighet.

En tillämpning av den *indirekta metoden* — ungefär sådan som denna vore utformad i England — skulle sannolikt i praktiken ställa sig enklare än användande av den direkta metoden, men även här nödgades man göra vissa antaganden och fastställa schabloner. Om man ville provisoriskt införa en reform i angivet syfte, vore den enklaste utvägen att *merbeskatta* vad som *ej* ansåges utgöra arbetsinkomst.

Eventuell lagstiftning med det angivna syftet kunde ej komma i tillämpning vid 1934 års taxering med hänsyn bl. a. till behovet av ändrade deklarationsformulär.

I ett särskilt kapitel behandlas frågan om kupongskatt å aktieutdelningar såsom särskild skatt vid sidan av inkomstskatten. Då en sådan beskattning verkar praktiskt taget såsom en skatt på själva bolaget å den vinst, som utdelas, kommer frågan om dess berättigande att praktiskt taget sammanfalla med frågan om den svenska industriens skattebelastning i förhållande till motsvarande belastning utomlands. Den s. k. bolagskatteberedningen hade efter en jämförelse med utlandet kommit till det resultatet att den svenska industrien vore jämförelsevis alltför hårt beskattad. Av denna beredning hade framlagts ett förslag till kupongskatt å aktieutdelningar men med huvudsaklig karaktär av att utgöra ett integrerande led i gällande inkomstbeskattning. Detta förslag kunde tjäna som teknisk förebild för ett eventuellt förslag om fristående kupongskatt å aktieutdelningar. En fristående kupongskatt vore emellertid tekniskt lättare att anordna än den av beredningen föreslagna skatten.

Vad angår frågan om fristående kupongskatt å obligationsräntor framhålls, att en dylik skatt skulle innebära både praktiskt och principiellt en nyhet i svenskt skattesystem. Vid bedömande av en dylik skatt måste mycken hänsyn tagas till skattens verkan, bl. a. den förut berörda om

ständigheten, att verkan blir helt olika beträffande gamla och nya obligationer. Vad angår redan befintliga obligationer kunde det måhända anses mindre lämpligt att nu införa en beskattning av personer i utlandet, då den tysta förutsättningen vid obligationernas utsläppande otvivelaktigt varit framtida skattefrihet och en efterföljande beskattning skulle kunna skada våra framtida lånemöjligheter. För räntor å nya obligationer kan man däremot, om man vill, uttaga kupongskatt även av personer i utlandet, vilket dock betyder en högre låneränta, varför ej de utländska obligationsägarna utan de svenska låntagarna i huvudsak träffas av skatten. Kupongskatt å obligationsräntor vore olämplig som en tillfällig anordning. Frågan om skattefrihet är vad angår kupongskatt på obligationsräntor mycket viktig och bör även den betraktas olika för gamla och nya obligationer. Vad angår gamla obligationer måste nämligen denna fråga bedömas med hänsyn till obligationsägaren men vad angår nya obligationer med hänsyn till obligationsutfärdaren. Beträffande obligationslån från utländska stater med kupongskatt har i stor utsträckning frihet från kupongskatten uttryckligen måst utfästas. För den tekniska utformningen av eventuell kupongskatt å obligationsräntor kan vad som gäller beträffande kupongskatt å aktieutdelningar väsentligen tillämpas, men frågan blir mer komplicerad, om utländska obligationsräntor skola medtagas under skatten.

I promemorian göras slutligen vissa kalkyler å vad eventuell skatt å förmögenhetsavkastning skulle kunna tänkas under olika förutsättningar inbringa. Kalkylerna angivas emellertid vara synnerligen osäkra.

Stockholm i februari 1934.

Carl W. U. Kuzlenstierna.

Bilaga 3.**Historik rörande den svenska förmögenhetsbeskattningen.**

Förslag till skattnäring av förmögenhet i form av ökad beskattning av fonderad inkomst framlades i ett år 1894 avgivet betänkande. Förslaget gick ut på att vid bevillningen inkomst av kapital skulle ökas med hälften.

1894 års kommitterade.

Kammarrätten, som avstyrkte förslaget, påpekade bl. a., att det vore oegentligt att utesluta från merbeskattning sådan inkomst av förmögenhet som skattetekniskt icke utgjorde inkomst av kapital, såsom inkomst av fast egendom.

Kammarrätten 1895.

1895 års bevillningskommitté föreslog, att inkomst av kapital skulle vid bevillningstaxeringen förhöjas med 20 procent, men borde förhöjningen inträda först vid en sammanlagd inkomst av 1,500 kronor och däröver.

1895 års bevillningskommitté.

1897 års kommunalskattekommitté uttalade sig för en kraftigare beskattning av fonderad inkomst än av annan inkomst. Lämpligaste möjligheterna härvidlag vore en inkomstskatten kompletterande förmögenhetsskatt eller skärpt arvsbeskattning.

1897 års kommunalskattekommitté.

I ett år 1904 avgivet kommittébetänkande rörande den statliga beskattningen m. m. framlades förslag till bl. a. fristående förmögenhets-skatt. Underkastade skatten voro fysiska personer samt vissa föreningar, samfund och stiftelser. Förmögenhet under 3,000 kronor undantogs från beskattning. Likaså fritogs enskild skattskyldigs förmögenhet, understigande 10,000 kronor, därest den skattskyldige var fri från utgörande av bevillning och inkomstskatt. Skatten var tänkt såsom i huvudsak proportionell, i det densamma skulle utgå med 0.50 kronor per 1,000 kronor. Emellertid skulle enskild skattskyldig städse få åtnjuta avdrag vid förmögenhetstaxeringen med 2,000 kronor, varigenom ernåddes en viss jämkning i belastningen för förmögenheter närmast ovan minimum.

Kommittébetänkande år 1904.

Förslaget åtföljdes ej av några motiv.

Den gällande anordningen av förmögenhetsbeskattningen daterar sig som bekant från år 1910. I prop. nr 88/1910, avseende förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, föreslogs, att till den taxerade inkomsten skulle läggas $\frac{1}{60}$ av förmögenheten. Beträffande departementschefens motivering hänvisas till prop. sid. 135 ff. samt till ett sammanträngt referat i bolagsskatteberedningens betänkande I sid. 188 ff. Till departementschefens framställning må fogas följande anmärkningar.

1910 års skattelagstiftning.

Departementschefen karakteriserade den valda anordningen för förmögenhetsbeskattningen sålunda, att densamma principiellt byggde på förmögenhetens avkastning. Likväl är ju icke fråga om en beskattning av förmögenhetens avkastning på det sätt, att vid inkomstbeskattningen förmögenhetsinkomst antingen räknas till högre belopp än verkliga inkomsten eller ock underkastas en förhöjd inkomstprocent. Vill man beskatta förmögenhetsinkomst exempelvis $\frac{1}{3}$ kraftigare än annan inkomst, kan man nämligen förfara bl. a. så, att man förhöjer den fonderade inkomsten med $\frac{1}{3}$ och beskattar den förhöjda inkomsten efter samma skattefot som annan inkomst eller ock så, att skattefoten för fonderad inkomst bestämmes $\frac{1}{3}$ högre än skattefoten för annan inkomst. Merbeskattning av fonderad inkomst enligt nämnda metoder hade tidigare ifrågasatts. Gent-

emot en dylik anordning av förmögenhetsbeskattningen anmärkte departementschefen till en början, att därigenom lämnades åsido förmögenhet, som icke gav någon avkastning. Vidare hänvisade departementschefen till svårigheten att speciellt beträffande inkomst av fast egendom särskilja vad som kunde anses härröra av förmögenhet. Den av departementschefen valda utvägen lämnar icke rum för dessa anmärkningar. Densamma skulle kunna karakteriseras så, att inkomsten ökas — icke med viss del av den verkliga inkomsten av förmögenhet — utan med viss del av en efter en allmän schablon beräknad avkastning. Schablonen innebar, att avkastningen skulle antagas utgöra 5 procent av förmögenheten. Då en ytterligare förutsättning var, att fonderad inkomst skall bära $\frac{1}{3}$ högre skattebörda än inkomst av arbete, blev tillägget till inkomsten $\frac{1}{3}$ av 5 procent av förmögenheten = 1.67 procent eller $\frac{1}{60}$ av förmögenheten. Med detta system undgår man svårigheten att uppskatta förmögenhetsavkastningens verkliga belopp, varjämte ernås, att förmögenhet utan avkastning blir föremål för beskattning.

Varför valdes då ej i stället en fristående förmögenhetsskatt? Även en dylik blir ju oberoende av förmögenhetens faktiska avkastning. Ett skäl som kan anföras till förmån för det gällande systemet är ju det, att man vid detsamma undgår att prisgiva förmögenhetssuppgifterna för offentligheten. Denna synpunkt synes likväl icke återfinnas varken i prop. nr 88 eller i departementschefens kammaranföranden, men kan ju det oaktat hava varit av betydelse vid hans ställningstagande. I stället framhöll departementschefen till förmån för den föreslagna anordningen — i propositionen mera antydningssvis, i debatten med skärpa — att detsamma medförde, att skatten å förmögenhet blev beroende ej allenast av förmögenhetens utan även av den taxerade årsinkomstens storlek. Denna inverkan sker i den riktningen, att ett och samma förmögenhetsbelopp blir hårdare beskattat ju större den taxerade inkomsten är. Samma skäl aberopades av vederbörande riksdagsutskott, som i anledning av en motion till förmån för en fristående förmögenhetsskatt uttalade, att den föreslagna förmögenhetsskattens beroende av ägarens inkomstförhållanden kunde antagas i flertalet fall medföra en väl funnen anpassning av förmögenhetsskattens belopp efter skatteförmågan.

Vid sidan av den förmögenhetsbeskattning, som sker genom den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten, har förmögenheten underkastats beskattning genom extra ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatter (åren 1918¹, 1919, 1932 och 1933) ävensom genom kommunal progressivskatt och utjämningskatt. I varje fall är härvid fråga om en på taxeringen till den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten grundad beskattning.

Avvikande anordnad var den beskattning av förmögenheten, som ägde rum genom *värns-katten* (beslutad år 1914, Svensk förf.-saml. nr 284). Värns-katten, som var utformad i syfte att drabba de bättre situerade, utgick nämligen på grundval av den taxerade inkomsten med tillägg av $\frac{1}{10}$ av förmögenheten. Progressiviteten var kraftigare än vid inkomst- och förmögenhetsskatten. Taxering till värnskatt företogs under senare delen av år 1914 av särskilda värnskattenämnder och grundades i regel på 1914 års deklarationer. Skatten skulle erläggas år 1915, dock ägde skattskyldig rätt att inbetala skattebeloppet med $\frac{1}{3}$ ett vart av åren 1915—1917.

I propositionen rörande värnskatten (1914:85) diskuterades möjligheten av att låta den extra beskattningen av förmögenhet ske i formen av

¹ Förutom extra ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatt uttogs för detta år en särskild tilläggsskatt till den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten.

en fristaende förmögenhetsbeskattning. Vederbörande departementschef återopade emellertid gentemot den fristående beskattningen samma skäl som anfördes av departementschefen år 1910, det nämligen, att förmögenhetsskatten borde vara beroende även av inkomstens storlek. Skattebördan borde, enligt vad i propositionen anmärktes, avvägas med hänsyn till den skattdragandes ekonomiska ställning som en helhet, icke efter varje del för sig utan hänsyn till den andra delen.

I det av *Landén* föreslagna kommunala skattesystemet ingick en proportionell fristående förmögenhetsskatt.

Eiserman och v. Wolckers förslag till kommunal beskattning upptog bl. a. en progressiv kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt. Grundvalen för denna var inkomsten med tillägg av $\frac{1}{60}$ av förmögenheten.

Utredning rörande förmögenhetsbeskattningen har företagits av de s. k. *inkomstskattesakkunniga* i ett år 1922 avlämnat betänkande (ej tryckt, refererat i bolagsskatteberedningens betänkande, sid. 192 ff.).

Enligt lämnade direktiv ålåg de sakkunniga bl. a. att avgiva yttrande om och i vad mån en skärpning av förmögenhetsbeskattningen, därest en sådan skärpning av statsfinansiella skäl funnes önskvärd, kunde anses i övrigt av förhållandena påkallad eller eljest lämplig. Härutinnan anförde de sakkunniga i huvudsak följande: Enligt de sakkunnigas mening hade teoretiskt ovederläggliga skäl icke kunnat föreläggas för att vid sidan av inkomstbeskattningen beskatta förmögenheten såsom sådan. På grund härav och enär vidare en dylik beskattning av samlad kapital ur nationalekonomisk synpunkt alltid vore ägnad att väcka betänkligheter, därest den ledde till kännbar minskning av nationalförmögenheten, måste en förmögenhetsbeskattning av mera varaktig art nödvändigtvis hållas inom mycket måttliga gränser. Det syntes de sakkunniga kunna ifrågasättas, om icke den dåvarande förmögenhetsbeskattningen (1919 års tariff, förhöjd med 75 procent), redan vore så tung, att någon skärpning av densamma icke borde kunna tillrättas. De sakkunniga hänvisade i detta avseende till av de sakkunniga företagna beräkningar angående förmögenhetsbeskattningens tyngd i vissa antagna fall samt förmögenhetsskattens sammanlagda avkastning. Dessa beräkningar gävo enligt de sakkunnigas mening vid handen, att den statliga och kommunala inkomst- och förmögenhetsbeskattningen innebure en mycket kraftig beskärning av den samlade nationalinkomsten, ovillkorligen ledande till en betänklig minskning av sparkapitalet och till en därav föranledd ökad svårighet att genom beskattning av dessa skattekällor anskaffa i framtiden erforderliga skattemedel.

De sakkunniga hade vidare att taga i övervägande, huruvida det för framtiden kunde befinnas ändamålsenligt och lämpligt att ordna förmögenhetsbeskattningen genom en självständig, från sitt nuvarande sammanhang med inkomstbeskattningen frigjord förmögenhetsskatt. På grund av sin begränsade tid inskränkte sig de sakkunniga till vissa allmänna uttalanden rörande spörsmålet ifråga. Dessa uttalanden hava innebörden av en rekommendation för den fristående beskattningen. De sakkunniga framhölle inledningsvis, att vid sistnämnda skatteform beskattningen av förmögenhet lätt kunde statistiskt klarläggas, om än denna praktiska fördel vore av mera sekundär betydelse. Vidare uttalade de sakkunniga, att vid den gällande anordningen av förmögenhetsbeskattningen merskatten å förmögenhetsinkomst bleve, i procent räknad, ytterst ojämn och särskilt inom de lägre inkomstgrupperna mycket stor. Så länge som skatteskalen vore så modest anlagd som vid inkomst- och förmögen-

Senare kommittéutredningar.

Inkomstskattesakkunniga.

hetsbeskattningens införande, spelade detta icke någon nämnvärd roll, men då skatteprogressionen och därmed beskattningens tyngd blivit i betydande grad skärpta, måste missförhållanden av dylik art och omfattning tillmätas en starkt ökad betydelse. Dessa olägenheter kunde med säkerhet undvikas vid en självständig förmögenhetsbeskattning. Slutligen anmärkte de sakkunniga, att vid den fristående beskattningen icke behövde upprätthållas den »knappast hållbara fiktionen», att inkomst av annat slag än förmögenhet bleve mera skattekraftig då den förenades med kapitalinkomst. Vid den fristående beskattningen undginge man även den fiktionen, att all förmögenhet gäve en till 5 procent beräknad avkastning, utan kunde man i stället bygga på själva förmögenhetsbesittningen, »vilken i och för sig är ett tecken på välstånd utöver det som arbetsförmågan och arbetsmöjligheterna kunna skapa och tillräckligt att motivera en särbeskattning av förmögenheten vid sidan av skatten på inkomst».

*Bolagsskatte-
beredningen.*

Förmögenhetsbeskattningen i Sverige har gjorts till föremål för övervägande jämväl av bolagsskatteberedningen i dess år 1931 avgivna betänkande. Bolagsskatteberedningen, som föreslagit viss lindring av aktiebolagsbeskattningen, har som utväg att erhålla ersättning för den härav föranledda minskningen av skatteintäkterna anvisat höjning av skatten å förmögenhet i förening med skärpning av skatteskalen för fysiska personer. Beredningen har därvid ifrågasatt höjning av förmögenhetsdelen till $\frac{1}{50}$ alternativt $\frac{9}{500}$.

I betänkandet diskuteras (sid. 196 ff.) huruvida det nuvarande systemet för beskattning av förmögenheten lämpar sig för uttagande av en för genomförande av beredningens förslag om lättnad i bolagens beskattning erforderlig ökad beskattning. Beredningen framhåller därvid bl. a., att en icke oväsentlig förtjänst hos det gällande systemet vore, att det samma medgäve uttagande av förhållandevis hög förmögenhetsskatt i de fall, då en relativt liten förmögenhet vore förenad med en stor inkomst, liksom att i de fall, då förmögenheten lämnade låg avkastning, skattesatsen bleve lägre än i händelse avkastningen, procentuellt taget, vore större. Detta läte sig icke göra med en självständig förmögenhetsskatt. Beredningen uttalade vidare, att en fristående skatt kunde oftare än den med inkomstkatten kombinerade förmögenhetsskatten leda till att själva förmögenheten måste tillgripas för skattebetalningen. Det gällande systemet syntes i det stora hela kunna försvaras. I varje fall kunde ett system med fristående förmögenhetsbeskattning icke utan vidare betecknas såsom så klart överlägset det nuvarande systemet, att beredningen hade anledning att taga initiativ till en omläggning av förmögenhetsbeskattningen enbart för att möjliggöra en överflyttning av en del av bolagens skattebörda å ägarna av förmögenhet. En dylik omläggning borde f. ö. baseras på färskare statistiskt material än vad som stode beredningen till buds, nämligen på 1930 års folkräkningsmaterial.

Beträffande den av beredningen ifrågasatta höjningen av förmögenhetsdelen till $\frac{1}{50}$ uttalade beredningen, att höjningen icke kunde betecknas såsom anmärkningsvärt kraftig, åtminstone icke vid ungefär dåvarande utdebiteringsprocent (145 %) och oförändrade skatteskalor. Skulle däremot utdebiteringsprocenten ökas mera avsevärt eller skalorna skäppas, kunde en höjning av förmögenhetsdelen medföra en väl kraftig skärpning av skattesatserna för förmögenheter inom de högre intervallerna.

Ehuru en höjning av förmögenhetsdelen till $\frac{1}{50}$ blott till en del kompenserar den föreslagna lättningen i bolagens beskattning, har beredningen icke ifrågasatt ytterligare höjning av förmögenhetsdelen och ej heller direkt

berört verkningarna av en dylik ytterligare höjning. Vid bedömande av beredningens ställning måste ihågkommas det sammanhang, vari beredningen behandlar förmögenhetsbeskattningen; denna ses ju under synvinkeln av att åstadkomma ersättning för genom lindring i aktiebolagens beskattning föranledd minskning av skatteintäkterna.

Oavsett förslaget om förmögenhetsbeskattningens skärpning föreslog beredningen införande av bestämmelse därom, att — vad angår fysiska personer — förmögenhetsdelen icke fick överstiga den taxerade inkomsten. Avsikten härmed var att åstadkomma skattelindring för fall att den skattskyldige har en i förhållande till förmögenhetens storlek ringa inkomst eller ock ingen sådan.

Stockholm den 30 december 1933.

E. Thore.

Bilaga 4.**Förmögenhetsbeskattningen i vissa utländska stater.**

Efterföljande översikt innefattar en redogörelse för förmögenhetsbeskattningen i vissa stater. Fråga är därvid om en efter totalförmögenheten normerad, årligen utgående beskattning. Hänsyn har sålunda icke tagits till s. k. speciella förmögenhetsskatter, d. v. s. skatter å blott viss förmögenhet, ej heller till arvsbeskattningen. Nämnas kan emellertid, att arvsskatt förefinnes i samtliga de stater, översikten omfattar, utom Österrike. Översikten avser icke heller att redogöra för sådan merbeskattning av kapitalinkomst, som sker i annan form än genom en allmän förmögenhetsskatt. Emellertid hava i ett par fall vissa upplysningar härutinnan lämnats.

Där ej annat angivits, har tagits hänsyn till under tiden till och med den 30 juni 1933 utkommande författningar.

Norge.

Statlig beskattning.

I Norge förefinnes vid sidan av den statliga progressiva inkomstskatten en fristående förmögenhetsskatt. Inkomst- och förmögenhetsbeskattningen daterar sig från år 1892, men undergick en genomgripande omgestaltning år 1911. Förmögenhetsskatten var till en början proportionell, men är sedan år 1913 progressiv. Nuvarande skatteskala har gällt sedan år 1921.

Från och med år 1921 har tillkommit en extra ordinarie förmögenhets-skatt, som medför en synnerligen kraftig belastning av större förmögenheter. Den extra ordinarie förmögenhetsskatten antogs första gången för en tidrymd av tio år, men giltighetstiden har senare förlängts ett år i sänder. För budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 har skatten nedsatts med 20 resp. 30 procent.

Underkastade den *ordinarie förmögenhetsskatten* äro icke blott inländska fysiska personer, utan även inländska aktiebolag, sparbanks-ekonomiska föreningar och ömsesidiga aktiebolag. Dessa skatta för all sin förmögenhet. Därför skatta i utlandet hemmahörande aktiebolag för i Norge befintlig egendom.

Som förmögenhet räknas »vad efter gängse priser utgör verkliga värdet av den skattskyldiges fasta och lösa egendom jämte utestående fordringar efter avdrag av gäld». Avgörande för värderingen är sålunda principiellt saluvärdet. Värdet av fast egendom bestämmes oberoende av det saluvärde, som framkommer genom taxeringen för kommunal egendomsskatt (detta saluvärde har en något annorlunda innebörd). Lantbrukare behöva ej skatta för utsäde, som erfordras för gårdens drift under det kommande året.

Då aktier inräknas i fysisk persons förmögenhet och förmögenhets-skatt därför utgår av aktiebolag, är aktieförmögenhet underkastad dubbel beskattning.

Beräkningen hänför sig regelmässigt till den 1 januari under taxerings-året.

Förmögenhetsskatt utgår för inländska fysiska personer, sparbanker och ekonomiska föreningar efter följande skiktsskala:

			Förmögenhetsskatt i promille
För de första	10,000 kronor		0.30
» påföljande	40,000	»	0.50
» »	50,000	»	1.00
» »	50,000	»	1.50
» »	50,000	»	2
» »	100,000	»	2.50
» »	200,000	»	3
» »	500,000	»	3.50
» »	1,000,000	»	4
» »	2,000,000	»	5
» överskjutande belopp			6.

Förmögenhet under 5,000 kronor är fritagen från beskattning. Förmögenhet mellan 5,000 och 20,000 kronor är endast underkastad förmögenhetsskatt, då vederbörandes inkomst är så stor, att därå utgår inkomstskatt. Förmögenhet på 20,000 kronor och däröver är alltid underkastad beskattning (fråga är blott om fysiska personer).

För aktiebolag och ömsesidiga livförsäkringsbolag utgör förmögenhetsskatten 2 promille av förmögenheten.

Taxering till förmögenhetsskatt sker på grundval av deklarationer, gemensamma för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen.

Den *extra ordinarie förmögenhetsskatten* träffar huvudsakligen inländska fysiska personer. Inländska juridiska personer äro icke underkastade densamma. I fråga om vad med skattepliktig förmögenhet förstås gälla principiellt samma regler som för den ordinarie förmögenhetsskatten. Vid den extra ordinarie skatten ingår emellertid i förmögenheten inre lösöre (vilket icke alltid är fallet vid den ordinarie skatten), dock blott i den mån värdet av lösöret överstiger 50,000 kronor.

Den extra ordinarie förmögenhetsskatten utgår efter följande skala:

			Förmögenhetsskatt i procent
För de första	125,000 kronor		—
» påföljande	75,000	»	0.4
» »	100,000	»	0.5
» »	100,000	»	0.6
» »	200,000	»	0.7
» »	200,000	»	0.8
» »	200,000	»	0.9
» »	250,000	»	1.0
» »	250,000	»	1.1
» »	500,000	»	1.2
» »	1,000,000	»	1.3
» »	2,000,000	»	1.4
» »	2,000,000	»	1.5
» »	3,000,000	»	1.75
» »	5,000,000	»	2
» »	5,000,000	»	2.25
» »	5,000,000	»	2.5
» »	5,000,000	»	2.75
» överskjutande belopp			3.

För utländska sammanslutningar, som skatta för i Norge befintlig egendom, utgör skatten 0.5 procent.

Beträffande budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 har, som nämnts, föreskrivits, att den extra ordinarie förmögenhetsskatten skall utgå, med ett med 20 resp. 30 procent nedsatt belopp.

Därest för skattskyldig totala skattebeloppet till stat och kommun (inkl. den extra ordinarie förmögenhetsskatten) överstiger 75 procent av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten, skall den extra ordinarie förmögenhetsskatten bortfalla i sådan utsträckning, att totala skattebeloppet icke överstiger 75 procent av inkomsten. Sistnämnda föreskrift har införts år 1933.

Taxeringen till extra inkomst- och förmögenhetsskatt sker på grundval av de vanliga deklarationerna. Taxeringen granskas av en för hela riket gemensam högsta nämnd.

Ursprungligen kunde den extra ordinarie förmögenhetsskatten till viss större del betalas genom överlåtelse av obligationer och aktier efter fastställda värden. Emellertid hava föreskrifterna härutinnan upphävts¹.

*Kommunal
beskattning.*

Även den norska kommunalbeskattningen inrymmer en allmän förmögenhetsskatt. Primärkommun äger nämligen upptaga dylik skatt med visst av kommunalstyrelsen bestämt belopp per 1,000 kronor förmögenhet, därvid emellertid friheten att bestämma utdebiteringsprocenten är begränsad. I fråga om subjektiv och objektiv skattskyldighet överensstämmer i princip den kommunala förmögenhetsskatten med den statliga ordinarie förmögenhetsskatten. I motsats till vad gäller vid statsbeskattningen betraktas emellertid aktier i regel ej som förmögenhet hos aktieägaren (så är fallet blott beträffande aktier i utländska bolag, i Norges bank m. m.).

I regel tages förmögenhet till beskattning i den kommun, där den skattskyldige bor, dock beskattas förmögenhet, nedlagd i fast egendom eller rörelse som hänför sig till fast egendom, i den kommun där egendomen är belägen.

Den kommunala förmögenhetsskatten får icke utgöra mer än 3 och ej mindre än 1 krona per 1,000 kronor. I vissa fall får skatten dock höjas till 4 kronor per 1,000 kronor. Samma skattesatser skola gälla för fysiska och juridiska personer.

Danmark.

*Statlig be-
skattning.*

Den danska statsbeskattningen inrymmer vid sidan av den allmänna inkomstskatten en fristående förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatten, som infördes år 1903, var till en början proportionell med låg skattefot (0.6 promille). År 1912 förändrades skattefoten till progressiv (maximum 1.25 promille). Under världskriget undergick skatteskalen kraftiga höjningar för att åren 1919—1922 uppvisa en högsta skattesats av 25 promille (enligt skiktsskala). Sistnämnda år fick skatteskalen sin nuvarande utformning.

Förmögenhetsskatten avser icke inhemska juridiska personer. För utländska personer och sammanslutningar omfattar skatteplikten blott i Danmark befintlig egendom.

¹ Inkomstskatten och den ordinarie förmögenhetsskatten uppgick år 1930/1931 till 66.5 miljoner kronor och den extra ordinarie förmögenhetsskatten samma år till 11.2 miljoner kronor. — Den ordinarie inkomstskatten för fysiska personer utgår efter en starkt progressiv skala som börjar med 1.6 procent och slutar med 40 procent.

Förmögenheten värderas principiellt efter saluvärdet. Fast egendom uppskattas med utgångspunkt från det till taxering för ejendomsskyld fastställda värdet (denna taxering sker på grundval av saluvärdet). Kreatur värderas på grundval av vissa av landsoverskatterådet publicerade genomsnittspriser. Värdepapper upptagas till börsvärdet.

Värderingen hänför sig principiellt till förhållandena den 1 januari under taxeringsåret.

Förmögenhet under 10,000 kronor är fri från skatt.

För förmögenhet mellan 10,000 kronor och 15,000 kronor uppgår skatten till 0.65 promille.

För större förmögenheter utgår skatten efter följande skala:

Förmögenhet, kr.	Skatt för förstnämnda belopp, kr.	Skatt för mellanliggande belopp, promille
15,000— 20,000	10	1
20,000— 30,000	15	2
30,000— 50,000	35	3
50,000— 100,000	95	5
100,000— 200,000	345	7
200,000— 500,000	1,045	10
500,000—1,000,000	4,045	13
1,000,000—	10,545	16

Beträffande i utlandet hemmahörande personer och sammanslutningar får dock skatten icke understiga 2 promille.

Skattens storlek är emellertid i viss mån beroende även av vederbörandes inkomst. Med hänsyn till inkomsten inträder befrielse från förmögenhetsskatt eller reducering av densamma enligt följande regler:

1) Förmögenhet mellan 10,000 kronor och 15,000 kronor är fritagen från förmögenhetsskatt, därest den skattskyldiges totalinkomst ej är så stor, att därå uttages inkomstskatt. — Det minimibelopp, vartill inkomst skall uppgå för att tagas till beskattning, varierar efter Orts- och familjeförhållanden m. m.

2) Vid förmögenhet, icke överstigande 100,000 kronor undergår förmögenhetsskatten reducering enligt följande schema:

Inkomst, kr.	Förmögenhetsskatten nedsattes till
—2,000	$\frac{2}{5}$
2,000—3,500	$\frac{3}{5}$
3,500—4,500	$\frac{1}{5}$

Fråga är om totalinkomsten (den ansatte inkomst), utan avräknande från densamma av skattefria avdrag.

3) De under 1) och 2) omförmälda reglerna innebära, att lättnad i förmögenhetsskatten medges vid en med hänsyn till det *absoluta beloppet* ringa totalinkomst (och fråga ej är om större förmögenheter). Emellertid gäller jämväl, att förmögenhetsskatten undergår reducering, för det fall att inkomsten icke överstiger viss låg *procent* av förmögenheten. Då inkomsten för ett beskattningsår utgör mindre än tre procent

¹ Föreskrifterna ha blott avseende å i Danmark hemmahörande personer.

av förmögenheten, nedsättes nämligen förmögenhetsskatten enligt skalan med fem procent för varje två promille eller del därav, varmed inkomsten understiger tre procent av förmögenheten. Förefinnes icke någon inkomst, nedsättes förmögenhetsskatten med 80 procent. Är inkomsten sålunda exempelvis 2 procent av förmögenheten, utgör reduceringen 5 procent för varje 2 promille, varmed 2 procent understiger 3 procent, eller — då skillnaden mellan 2 och 3 procent utgör 10 promille — 5 procent $\times 5 = 25$ procent. Med inkomst förstås icke inkomst speciellt av förmögenhet utan den uppskattade totalinkomsten (den ansatte inkomst). Förenämnda reduktionsregel är att tillämpa oberoende av huru stor förmögenheten är. Därest reglerna under 2) och 3) medföra reduktion av förmögenhetsskatten i olika utsträckning, tillämpas den regel, som ger största lättnaden.

Regeln under 3) gäller fr. o. m. budgetåret 1933/1934. Densamma ersatte en år 1927 antagen bestämmelse, att förmögenhetsskatten icke fick med mer än 50 procent överstiga den del av den statliga inkomstskatten, som föll å inkomst, vilken kunde beräknas härröra av förmögenhet. Nämneda föreskrift, som icke synes lättillämplig, tog sikte på förhållandet mellan förmögenheten och inkomsten särskilt av denna.

I deklarationen för den statliga inkomstskatten skall lämnas uppgift även rörande förmögenheten.

Kommunal beskattning.

Den danska kommunalbeskattningen inrymmer icke någon allmän förmögenhetsskatt. Däremot äger kommun rätt att vid beräkning av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten förhöja bl. a. inkomsten av kapital. Dylik inkomst kan nämligen beräknas till högst 150 procent av verkliga beloppet¹.

Finland.

I Finland förefinnes vid sidan av den allmänna statliga inkomstskatten en fristående statlig förmögenhetsskatt. Berörda skatter, som båda äro progressiva, datera sig från år 1920.

Skyldiga att erlagga förmögenhetsskatt äro i första hand finska medborgare samt finska sammanslutningar, anstalter och stiftelser. Dessa skatta principiellt för hela sin förmögenhet. Förutom att en aktieägare utgör förmögenhetsskatt för sina aktier, skattar sålunda aktiebolaget för all sin förmögenhet. Skattesatserna äro desamma för fysiska och juridiska personer.

Skyldighet att utgöra förmögenhetsskatt åvilar vidare utlänningar och utländska sammanslutningar för i Finland befintlig förmögenhet.

Såsom tillgång räknas icke möbler, husgeråd, konstverk o. dyl., ej heller andel i lantbruksfastighets spannmåls- och foderskörd, som förbrukas till utfodring av för lägenheten nödiga dragare och boskap. Vid beräkning av aktiebolags förmögenhet gäller, att som gäld icke må betraktas aktie- eller andelskapital eller reservfond. Förmögenheten skall uppskattas till »gängse pris». Anmärkas kan, att det icke förekommer i

¹ För budgetåret 1932/1933 beräknades förmögenhetsskatten till 28 miljoner kronor, medan inkomstskatten upptogs till 62 miljoner kronor. Skattesatserna vid den statliga inkomstskatten stiga från 2 procent till 25 procent. För juridiska personer gälla särskilda regler.

Finland någon allmän taxering för beskattningsändamål av fastighets saluvärde. Uppskattningen för förmögenhetsskatt av lantbruksfastigheternas värden lär icke vara helt tillfredsställande.

Värderingen hänför sig regelmässigt till den 31 december året före taxeringsåret.

Ursprungligen var maximala skattesatsen 6 promille (för förmögenhet över 20 miljoner mark). År 1924 sänktes skatten för mindre förmögenheter något, men skärptes för större. Sedan nämnda år utgår skatten efter följande skala:

Förmögenhet,		Skatt för först-	Skatt för
mark		nämnda belopp,	mellanliggande
		promille	belopp, promille
40,000—	100,000	0.15	0.15
100,000—	150,000	0.15	0.3
150,000—	300,000	0.2	0.6
300,000—	600,000	0.4	1.2
600,000—	900,000	0.8	2.0
900,000—	1,200,000	1.2	2.8
1,200,000—	1,500,000	1.6	3.6
1,500,000—	1,800,000	2.0	4.4
1,800,000—	2,700,000	2.4	4.8
2,700,000—	3,600,000	3.2	6.4
3,600,000—	7,200,000	4.0	7.2
7,200,000—	10,800,000	5.6	8.0
10,800,000—	18,000,000	6.4	8.4
18,000,000—	30,000,000	7.2	9.2
30,000,000—	8.0	8.0

Förmögenhet under 40,000 mark är fritagen från skatt.

Skalan tillämpas såväl i fråga om fysiska personer som i fråga om aktiebolag och andra till förmögenhetsskatt skattskyldiga.

Befrielse från förmögenhetsskatt eller nedsättning av densamma kan vid ömmande omständigheter medgivas dödsbo (motsvarande gäller inkomstskatten).

Taxering till förmögenhet sker på grundval av skattedeklarationer, gemensamma för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. I Finland har man olika deklarationstyper för olika kategorier av skattskyldiga (löntagare, rörelseidkare, jordbrukare etc.). Skiljaktigheterna mellan formulären sträcka sig även till förmögenheten. Gälden behöver icke specificeras i deklarationen.

Någon kommunal förmögenhetsbeskattning förefinnes icke, vare sig i form av en allmän kommunal förmögenhetsskatt eller av skatt på viss förmögenhet.

I ett år 1930 avgivet kommittébetänkande uttalade man sig principiellt för upphävande av förmögenhetsbeskattningen av aktiebolag. Då emellertid detta av statsfinansiella skäl i allt fall icke omedelbart ansågs

kunna ske, föreslog kommittén viss nedsättning av förmögenhetsskatten å aktiebolag. Någon ändring rörande förmögenhetsbeskattningen av dessa har emellertid ännu icke företagits¹.

Nederländerna.

Allmän förmögenhetsskatt har förekommit i Nederländerna sedan år 1892. Skatten stod ursprungligen vid sidan av en inkomstskatt, som icke omfattade inkomst av kapital. Dylik inkomst beskattades alltså genom förmögenhetsskatten, för vilken skattefoten var sådan, att inkomst av kapital i allmänhet beskattades hårdare än annan inkomst. År 1914 infördes en all inkomst omfattande progressiv inkomstskatt, i samband varmed förmögenhetsskatten sänktes. Förmögenhetsskatten är i huvudsak proportionell. Den f. n. gällande skatteskalan daterar sig från år 1919 (den ordinära skattesatsen höjdes nämnda år från 0.5 promille till 1 promille).

Sedan år 1914 hava procentuella tillägg till den ordinarie förmögenhetsskatten utgått till statsverket med varierande belopp. Dessa tillägg ingå numera till en fond för statsskuldens amortering (leeningfonds).

Förutom genom den ordinarie förmögenhetsskatten och tilläggen till densamma är totalförmögenheten underkastad beskattning genom den s. k. försvarsskatten I (verdedigingsbelasting I). Härvid är fråga om en förmögenhetsbeskattning, som härrör från tiden för världskriget och ursprungligen blott avsåg en kortare period. Tiden för dess giltighet har emellertid flera gånger förlängts, om än beskattningen nu icke är så kraftig som från början var fallet. Försvarsskatten I är f. n. bestämd att utgå t. o. m. budgetåret 1933/1934. Skatten är i motsats till den ordinarie förmögenhetsskatten progressiv.

Inländska juridiska personer äro icke underkastade förmögenhetsbeskattning.

Den ordinarie
förmögenhets-
skatten.

Beträffande den närmare utformningen av den ordinarie förmögenhetsskatten (vermogensbelasting) må anmärkas.

Skyldiga att utgöra förmögenhetsskatt äro dels i Nederländerna boende fysiska personer, för all sin förmögenhet, dels i utlandet hemmahörande fysiska och juridiska personer för i Nederländerna befintlig egendom. Vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten undantagas bl. a. husgeråd o. dyl., dock ej guld och silversaker, pärlor och ädelstenar, då värdet överstiger 2,000 floriner.

Fast egendom uppskattas till saluvärdet (allmän fastighetstaxering, avseende saluvärdet, förekommer icke); värdepapper efter en offentlig fastställd »prijscourant». Värderingen hänför sig principiellt till beskattningsårets början (beskattningsåret löper i regel från den 1 maj till den 30 april).

Förmögenhet under 16,000 floriner är fri från beskattning. För förmögenhet mellan 16,000 och 30,000 floriner utgör skatten 2 floriner för varje

¹ För år 1926 beräknades förmögenhetsskatten till 105 miljoner mark, medan inkomstskatten samma år upptogs till 378 miljoner mark. Större delen av förmögenhetsskatten lär belöpa å aktiebolagen (enligt statistiska uppgifter från år 1926 avsåg 64.7 procent av förmögenhetsskatten aktiebolagen). Den för inkomstskatten gällande skalan upptar skattesatser från 0.4—20.0 procent, vilken sistnämnda skattesats avser inkomster å 1,500,000 mark eller däröver. Skalan gäller både för fysiska och juridiska personer.

1,000 floriner utöver 15,000 floriner. För förmögenhet å 30,000 floriner och därutöver uppgår skatten till 1 florin per 1,000 floriner.

Sålunda utgör skatten exempelvis:

		Promille	
för	16,000 floriner	—	—
»	17,000 »	4 floriner	0.2
»	20,000 »	10 »	0.5
»	25,000 »	20 »	0.8
»	30,000 »	30 »	1
»	35,000 »	35 »	1

Som synes är skattefoten proportionell för förmögenheter på 30,000 floriner och därutöver.

Taxeringen sker med ledning av uppgifter rörande förmögenheten, lämnade i den vanliga inkomstdeklarationen.

Det förut omförmälda procentuella tillägget till den ordinarie förmögenhetsskatten utgör f. n. 55 procent och går till den tidigare omnämnda s. k. leeningfonds. Ur denna fond utbetalas räntor och amorteringar å lån från tiden för världskriget.

Till statsverket utgående procentuella tillägg å den ordinarie förmögenhetsskatten.

Till leeningfonds går även försvarsskatten I. Denna följer i fråga om subjektiv och objektiv skattskyldighet, taxering m. m., reglerna för den ordinarie förmögenhetsskatten. Försvarsskatten avser blott förmögenheter, överstigande 51,000 floriner.

Försvarsskatten I.

Skatten utgår enligt följande skiktskala:

Förmögenhet, floriner	Skatt i promille
51,000— 100,000	0.3
100,000— 150,000	0.6
150,000— 200,000	1.0
200,000— 300,000	1.4
300,000— 400,000	1.8
400,000— 500,000	2.2
500,000— 750,000	2.6
750,000—1,000,000	3.0
1,000,000—1,250,000	3.5
1,250,000—1,500,000	4.0
1,500,000—2,000,000	4.5
2,000,000—3,000,000	5.0

För varje ytterligare intervall å 1,000,000 floriner utgår skatten efter en 0.5 promille högre skattesats än för föregående intervall. Skatten får dock aldrig överstiga 6 promille. Denna maximalsats nås vid en förmögenhet av 9,936,000 floriner. För förmögenheter därutöver är skatten sålunda proportionell¹.

Även den holländska kommunalbeskattningen inrymmer en allmän förmögenhetsskatt. Kommunerna äga nämligen rätt att utskrive viss till-

Kommunal beskattning.

¹ Den ordinarie förmögenhetsskatten utgjorde 1930 21.9 miljoner floriner och inkomstskatten 80 miljoner floriner. Beträffande försvarsskatten I hava statistiska uppgifter ej varit tillgängliga. Inkomstskatten, vilken avser fysiska personer, företer en maximal skattesats av 13.5 procent (å skatten utgå för närvarande ett tillägg å 20 procent).

läggsprocent till den ordinarie förmögenhetsskatten. Tillägget får icke överstiga i fråga om provinserna 40 procent och i fråga om primärkommunerna 50 procent. Ifrågavarande tillägg synas icke uttagas i full utsträckning.

Sedan år 1931 utgår därjämte ett tillägg å den ordinarie förmögenhetsskatten till den s. k. Gemeentefonds (en slags kommunal skatteutjämningsfond). Tillägget utgör 50 procent av den ordinarie förmögenhetsskattens belopp.

Tyskland.

Före världskriget utgick icke någon årligen återkommande förmögenhetsskatt till riket i dess helhet, utan förekom dylik beskattning blott i delstaterna. Riket var nämligen huvudsakligen hänvisat till indirekt beskattning. Arvsskatt uttogs dock både av riket och delstaterna.

En tillfällig beskattning av bl. a. större förmögenheter vidtogs genom den år 1911 beslutade försvarsskatten.

Under världskriget upptog riket åtskilliga extra ordinära skatter, dock ej förmögenhetsskatt (men väl skatt på förmögenhetstillväxt).

Efter fredsslutet undergick det tyska beskattningsväsendet en genomgripande omgestaltung, i det att den direkta beskattningen av inkomst och förmögenhet förbehölls riket. Utvecklingen härutinnan var avslutad år 1925, då bl. a. en lag om förmögenhetsskatt till riket antogs. Dessförinnan, nämligen år 1922, hade pålagts en hög progressiv engångsavgift å förmögenhet, vilken avgift dock på grund av valutafallet fick helt liten betydelse.

1925 års lag om förmögenhetsskatt ersattes år 1931 med en ny lag i samma ämne. De år 1925 beslutade skattetarifferna bibehöllos därvid i huvudsak oförändrade. På den senaste tiden synes ej hava vidtagits annan viktigare åtgärd beträffande förmögenhetsbeskattningen, än att en för budgetåret 1932/1933 beslutad nedsättning av förmögenhetsskatten med 20 procent bestämts att gälla även för påföljande budgetår (jfr nedan).

Skyldiga att erlagga förmögenhetsskatt äro både fysiska och juridiska personer. För att den härigenom uppkommande dubbelbeskattningen av aktieförmögenheter skall mildras är emellertid stadgat, att värdet av aktier i inländska aktiebolag skall upptagas blott till *halva* börsvärdet hos aktieägaren. Åtskilliga allmännyttiga institutioner äro fritagna från förmögenhetsskatt. I Tyskland ej hemmahörande personer och samman slutningar skatta blott för i Tyskland belägen egendom.

Närmare bestämmelser om vad med förmögenhet förstås ävensom om förmögenhetens värdering givas i Reichsbewertungsgesetz. I förmögenheten inräknas icke husgeråd, men däremot i vissa fall konstverk. Förmögenheten skall i allmänhet upptagas till saluvärdet (das gemeine Wert). Beträffande dels egendom, som användes i lant- eller skogsbruk eller trädgårdsskötsel, dels bebyggd fastighet, som tjänar bostads- eller industriella ändamål, lägges dock avkastningsvärdet (Ertragswert) till grund för förmögenhetsberäkningen. Avkastningsvärdet fås genom kapitalisering efter 4 procent av den normala årsavkastningen. Uppskattning av avkastningsvärdet sker i regel för en period av sex år. På begäran av den skattskyldige kan i stället för avkastningsvärdet saluvärdet läggas till grund för värderingen.

Aktiebolags förmögenhet uppskattas till aktiestockens totala börsvärde.

Taxering till förmögenhetsskatt företages principiellt för tre budgetår

(1 april—31 mars) i sänder. Värderingen hänför sig till den 1 januari kalenderåret före det första budgetåret i serien. För perioden 1931—1934 hänför sig dock värderingen till förhållandena den 1 januari 1931. Om-taxering äger rum, därest ändring inträder i totalförmögenhetens en gång fastställda värde med mer än $\frac{1}{10}$ eller med mer än 50,000 mark. Hänsyn tages därvid ej till värdeändringar, som bero på förskjutningar rörande de allmänna ekonomiska förhållandena.

Skatten utgår efter en normal skattesats av 5 mark per 1,000.

Emellertid föreskrivas avvikande skattesatser dels för förmögenhet under 50,000 mark dels för förmögenhet över 250,000 mark, på det sätt, att skatten kan anses utgå efter följande skala (ej skiktsskala):

Förmögenhet, mark	Förmögenhetsskatt, promille
— 30,000	3
30,000— 50,000	4
50,000— 250,000	5
250,000— 500,000	5.5
500,000—1,000,000	6
1,000,000—2,500,000	6.6
2,500,000—5,000,000	7
5,000,000—	7.5

För förmögenhet, som av delstat eller kommun gjorts till föremål för avkastningsbeskattning (Ertragssteuer), är dock maximala skattesatsen 5 promille.

Förmögenhet under 20,000 mark är i allmänhet fritagen från skatt.

Då förmögenheten utgör högst 30,000 mark och årsinkomsten samtidigt icke överstiger 4,000 mark, utgår icke någon skatt, därest den skattskyldige är arbetsoförmögen eller över 60 år gammal (fråga är härvid om i Tyskland hemmahörande fysiska personer). Nämnda inkomstgräns förhöjes till 5,000 mark, därest dylik skattskyldig har två eller flera minder-åriga barn.

År 1929 förhöjdes förmögenhetsskatten med 8 procent, men detta tillägg gällde allenast för ett år.

Beträffande såväl budgetåret 1932/1933 som budgetåret 1933/1934 har föreskrivits, att förmögenhetsskatten skall utgå med ett med 20 procent nedsatt belopp.

För förmögenhetstaxeringen avgives särskild deklaration. Skatten erlägges i regel genom fyra årliga inbetalningar.

Förmögenhetsskatten kompletteras sedan år 1931 genom den s. k. Reichs-fluchtsteuer. Denna drabbar — med vissa undantag — personer, som efter den 31 mars 1931 utflyttat från Tyskland. Skatten utgör 25 procent av vederbörandes förmögenhet och uttages i regel vid utflyttandet ur riket¹.

¹ Förmögenhetsskatten uppgick år 1927/1928 till 442 miljoner mark. Inkomstskatten å fysiska personer (Einkommensteuer) samt aktiebolagsskatten (Körperschaftsteuer) gav samtidigt cirka 800 miljoner mark. Skattesatsen för »Einkommensteuer» stiger enligt skiktsskala till 40 procent.

Österrike¹.

En allmän årligen återkommande förmögenhetsskatt infördes i Österrike först år 1924. Skatten betecknas i vederbörande författning som en inkomstskatten kompletterande skatt å produktiv förmögenhet. Ifrågasvarande skatt är dock ej en förmögenhetsskatt i vanlig mening. Som förmögenhet gäller nämligen det belopp, som fås genom kapitalisering av avkastningen av olika förmögenhetsdelar.

Som skattepliktig förmögenhet anses:

1) Förmögenhet nedlagd i lantbruk och skogsbruk. Förmögenhetsvärdet utgör 10 gånger nettointäkten av lant- eller skogsbruket (för ägare av uthyrd fastighet 20 gånger avkastningen).

2) och 3) Obebyggda fastigheter, som användas på inkomstbringande sätt, samt bebyggda fastigheter, ej använda i jordbruk eller rörelse. Förmögenhetsvärdet motsvarar 20 gånger nettoavkastningen.

4) Förmögenhet, nedlagd i rörelse av viss art. Som förmögenhet anses 10 gånger avkastningen av rörelsen.

5) Kapitalförmögenhet av annat slag. Förmögenhetsvärdet utgör 20 gånger avkastningen.

Beräkning av avkastningen sker på grundval av inkomsttaxeringen under samma kalenderår, varunder taxeringen till förmögenhetsskatt äger rum.

Avräkning för gäld sker i allmänhet på det sättet, att vid beräkning av nettoavkastningen räntorna avdragas.

Grunden till den olikhet i fråga om kapitaliseringsprocenten, som föreligger, är att man velat taga hänsyn till den större eller mindre grad, vari intäkt av olika slag kan anses härröra speciellt av förmögenhet.

Som synes är skatten egentligen att betrakta som en merskatt på inkomst av kapital.

Undantagen från beskattning är »förmögenhet» under 36,000 schilling. För förmögenhetsbelopp mellan 36,000 schilling och 360,000 schilling utgör skatten $\frac{1}{2}$ —2 promille. För förmögenhetsbelopp över 360,000 schilling uppgår skatten till 3 promille².

Genom den s. k. Budgetsanierungsgesetz av år 1931 beslöts att t. o. m. utgången av år 1933 upptaga bl. a. en extra förmögenhetsskatt, utgörande 50 procent av den ordinarie förmögenhetsskatten.

Italien.

Den statliga inkomstbeskattningen i Italien inrymmer bl. a. vissa skatter på olika inkomstarter ävensom en allmän progressiv inkomstskatt. Genom förstnämnda skatter beskattas inkomst enligt följande skattesatser: 7.5 procent för inkomst av lantbruk och inkomst av boningshus; 20 procent för rena kapitalinkomster; 14 procent för inkomster, som uppkomma genom samverkan av kapital och arbete, exempelvis inkomster av näringsföretag; 8—12 procent för arbetsinkomster. Inkomst av kapital beskattas alltså hårdare än annan inkomst. Den progressiva inkomstskatten gör icke med hänsyn till belastningen någon åtskillnad mellan olika slag av inkomst.

¹ Redogörelsen hänför sig till den 31 december 1932.

² 1 österrikisk schilling = 0.52 kronor (guldparitet).

Någon allmän årligen återkommande förmögenhetsskatt förefinnes icke i Italien. År 1919 infördes emellertid en förmögenhetsavgift, som ehuru den i första hand var tänkt som en engångsavgift, dock genom bestämmelserna för dess utgörande i viss mån erhållit karaktären av en årligen återkommande förmögenhetsskatt. Skatten är starkt progressiv med synnerligen höga skattesatser (från 4.50 procent—50 procent). Densamma får emellertid erläggas genom årliga inbetalningar under 20 år (ursprungligen 30 år). Då förmögenheten till viss större del utgöres av lös egendom, är betalningsperioden 10 år. Därest den skattskyldige så önskar, kan hela skatten erläggas på en gång, därvid vissa lättnader åtnjutas.

Ifrågavarande förmögenhetsskatt har bibehållits av den fascistiska regimen. Densamma ingår i den ordinarie budgeten.

Skattens genomförande i praktiken lär lida av vissa bristfälligheter.

Schweiz.

Beskattningen av inkomst och förmögenhet tillkommer av ålder kantonerna. Först under kriget fick edsförbundet rätt att upptaga dylik skatt genom införande år 1915 av en krigsskatt, vilken år 1920 ersattes med en ny utomordentlig krigsskatt. Sistnämnda krigsskatt, som beräknades för perioder om fyra år i sänder, upphörde emellertid att gälla i och med utgången av år 1932. Krigsskatterna inrymde ett antal olika skattearter, bl. a. skatt å förmögenhet. Förmögenhetsskatten enligt 1920 års krigsskatt utgick efter en progressiv skala med skattesatser från 0.25—6 promille av förmögenheten, för år räknat.

I fråga om förmögenhetsbeskattningen i kantonerna må endast beröras förhållandena i Basel-Stadt, Genève och Zürich.

Basel-Stadt.

Det kantonala beskattningssystemet inrymmer bl. a. en förmögenhetsskatt, avseende fysiska personer och vissa juridiska personer (ej aktiebolag) ävensom en kapitalskatt, avseende aktiebolag m. fl.

Förmögenhetsskatten avser principiellt totalförmögenheten, alltså även aktier. I förmögenheten inräknas dock ej husgeråd, ej heller till ett värde av 10,000 fr. redskap, verktyg och maskiner, som användas i yrke eller annan förvärvsverksamhet.

Förmögenhet, som ej uppgår till ett belopp av 5,000 fr., är undantagen från beskattning. För personer med för sitt levnadsuppehälle otillräckliga inkomster (ohne ausreichende Erwerb) ävensom för föräldralösa minderåriga barn är emellertid minimum 10,000 fr. I fråga om änkor höjes minimigränsen under vissa förutsättningar till 30,000 fr.

Skatten utgår efter en progressiv skala (antagligen ej skiktsskala), med från 1 till 6 promille stigande skattesatser. Skatteskalan återgives delvis här nedan.

Förmögenhet, francs	Förmögenhetsskatt, promille
5,000— 20,000	1.0
80,000— 100,000	1.8
200,000— 250,000	3.0
450,000— 500,000	4.0
700,000— 750,000	5.0
900,000— 1,000,000	5.8
1,000,000—	6.0

Taxeringen sker för två år i sänder. Jämkning i uppskattningen kan under mellantiden ske i vissa fall.

Kapitalskatten avser aktiebolags aktiekapital jämte reserverna. Skattesatsen utgör i allmänhet 0.5—2 promille. Förutom genom kapitalskatten beskattas aktiebolagen genom en avkastningsskatt.

Genève.

*Kantonal bes-
skattning.*

Den direkta kantonala beskattningen innefattar bl. a. skatt på fysiska och juridiska personers inkomst och förmögenhet. Olika skatteformer gälla för fysiska och juridiska personer.

Fysiska personer beskattas genom progressiv inkomstskatt samt förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatten avser principiellt totalförmögenheten, dock undantagas bl. a. husgeråd, vetenskapliga och konstnärliga samlingar samt, till ett värde av 3,000 fr., i näring eller yrke använda döda och levande inventarier.

Beträffande förmögenhetens värdering kan anmärkas, att värdet av hyresfastighet upptages till den på visst sätt beräknade genomsnittshyran under tre år, kapitaliserad efter 5 procent. Värdet av lantbruksfastighet erhålles genom kapitalisering likaledes efter 5 procent av arrendesumman (la valeur locative), men kan det sålunda beräknade värdet i vissa fall undergå reducering. Obebyggda tomter o. dyl. upptagas till 80 procent av saluvärdet.

Befriade från förmögenhetsskatt äro personer, som äro oförmögna att försörja sig, under förutsättning att deras förmögenhet icke överstiger 10,000 fr. för det fall att de icke hava försörjningsplikt gentemot annan, samt 20,000 fr. för det fall att försörjningsplikt gentemot annan förefinnes. Underkastade skatt äro ej heller personer, vars såväl förmögenhet som beskattningsbara inkomst icke överstiger 5,000 fr.

Skatten utgår efter följande skiktsskala:

Förmögenhet, francs	Förmögenhetsskatt, promille
1—100,000	1.75
100,001—200,000	2
200,001—400,000	2.50
400,001—600,000	3
600,001—800,000	3.50
800,001—	4

Aktiebolag och vissa andra juridiska personer äro underkastade dels skatt å nettoinkomsten dels en kapitalskatt. Kapitalskatten utgår med 0.75 å 1.50 promille av det skattepliktiga kapitalet.

Övriga juridiska personer beskattas efter reglerna för fysiska personer (beträffande kooperativa föreningar m. m. gälla särskilda regler).

Det kantonala beskattningssystemet upptager även en partiell förmögenhetsskatt, nämligen en skatt på inom kantonen belägen fast egendom. Skatten uppgår till 0.5—2 promille av egendomens värde.

*Kommunal
beskattning.*

Kommunerna äga rätt att upptaga tilläggsskatt (centimes additionnels) till den kantonala skatten av bl. a. fysiska och juridiska personers förmögenhet.

Zürich.

Vid den direkta kantonala beskattningen skiljer man emellan beskattningen av fysiska personer och beskattningen av juridiska personer. Såväl fysiska som juridiska personer utgöra skatt å förmögenhet, ehuru efter olika grunder.

*Kantonal
beskattning.*

Fysiska personer beskattas genom dels en progressiv inkomstskatt dels en kompletterande förmögenhetsskatt (Ergänzungssteuer).

Till grund för nämnda förmögenhetsskatt ligger principiellt totalförmögenheten, värderad till saluvärdet. Mark (Grundstücke), som användes i lant- eller skogsbruk, upptages dock blott till $\frac{3}{4}$ av värdet. Från skatteplikt fritages till ett sammanlagt värde av 10,000 fr. maskiner, verktyg och instrument, som äro erforderliga för utövning av yrke och hantverk (inkl. lantbruksdrift), jämte i egen industriell verksamhet (Gewerbebetrieb) framställda och där förbrukade produkter. Vidare undantagas husgeråd o. dyl.

I fråga om personer med ingen eller nedsatt förvärvsförmåga kan vid beräkning av den beskattningsbara förmögenheten avräknas ett belopp av högst 10,000—30,000 fr.

Skatten utgår efter följande skiktsskala:

Förmögenhet, francs	Förmögenhetsskatt, promille
— 500,000	1.5
500,001—1,000,000	2
1,000,000—	2.5

Aktiebolag och föreningar med ekonomiskt syfte äro underkastade dels en avkastningsskatt (Ertragssteuer) dels en kapitalskatt (Kapitalsteuer). Sistnämnda skatt utgår i regel med 1.5 promille av det skattepliktiga kapitalet (vilket för aktiebolag motsvaras av det inbetalta aktiekapitalet med tillägg av reserver).

Övriga juridiska personer beskattas efter reglerna för fysiska personer.

De sålunda angivna skattesatserna kunna av kantonalarådet likformigt procentuellt höjas eller sänkas för perioder om tre år i sänder.

Den kommunala beskattningen innefattar bl. a. procentuella tillägg till den kantonala förmögenhetsskatten och avkastningsskatten.

*Kommunal
beskattning.*

England.

Någon allmän förmögenhetsskatt förefinnes icke i England. Däremot sker vid den statliga inkomstskatten (income tax) en gradering mellan ofonderad inkomst (earned income) och fonderad inkomst (unearned income), i det att vid beräkning av ofonderad inkomst frändrages $\frac{1}{6}$ av inkomsten, dock högst 250 pund sterling.

Spörsmålet om införande av en årlig förmögenhetsskatt kan knappast sägas hava varit närmare övervägt i England. Däremot har mycket debatterats lämpligheten av att likvidera skulderna från världskriget med tillhjälp av en hög engångsavgift å förmögenhet (capital levy).

Frankrike.

Ej heller i det franska skattesystemet ingår någon allmän förmögenhetsskatt. Den franska allmänheten har överhuvudtaget reagerat starkt mot införande av skatter, byggda på de personliga inkomst- och förmögenhetsförhållandena. De direkta statsskatterna bestå av ett system av skatter på olika inkomstarter, en komplementär inkomstskatt för fysiska personer samt vissa specialskatter.

Belgien.

De direkta statsskatterna i Belgien bestå av vissa skatter på olika inkomstarter ävensom en supplementär skatt på fysiska personer (anknuten till vissa yttre tecken på skatteförmåga, såsom bostadens och möblemangets hyresvärde, avlöningen av tjänare, nyttjandevärde av hästar och automobiler m. m.). Någon allmän årligen återkommande förmögenhetsskatt förefinnes ej i Belgien.

Ehuru jämväl i Belgien en engångsavgift å förmögenhet för likvidering av krigsskulden varit på tal, har någon dylik icke blivit pålagd.

Amerikas förenta stater.

Någon förmögenhetsbeskattning förekommer icke till unionen. Genom den federala inkomstskatten blir förmögenhetsinkomst i viss utsträckning högre beskattad än arbetsinkomst på grund av ett speciellt skatteavdrag för denna senare. Huru detta avdrag är konstruerat, må här förbigås.

Delstaternas viktigaste skatteälla, »general property tax», träffar visserligen i första hand fast egendom, men kan i en del fall få karaktären av en allmän förmögenhetsskatt, då den i viss utsträckning avser även annan egendom. Grunden för skattepliktens omfattning och egendomsvärdens uppskattning variera mycket inom de olika staterna, liksom även de tillämpade skattesatserna.

Stockholm den 30 december 1933.

E. Thore.

Vid utarbetande av förevarande redogörelse har kommit till användning bl. a. Kent: Formuesbeskatning efter endel fremmede lands skattelovgivning. Vissa av de statistiska uppgifterna hava hämtats från »Finanzen und Steuern im In- und Ausland» (1930), utgiven av Statistischen Reichsamte, Berlin.

Bilaga 5.

Tabeller rörande förmögenhetsbeskattningen i Sverige och i utlandet m. m.

Rörande förmögenhetsbeskattningen i Sverige och i utlandet hava uppgjorts bifogade tabeller 1—6.

Tabellerna 1—4, avseende den svenska förmögenhetsbeskattningen, hava uträknats under den förutsättningen, att förmögenhetsdelen utgör översta delen av det taxerade beloppet. I enlighet härmed kan inkomstskatten definieras som det belopp, vilket med tillämpning av nuvarande beskattningsgrunder, d. v. s. nuvarande ortsavdrag och skatteskalor skulle erhållas, om det taxerade beloppet vore lika med den för statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten utan något tillägg för förmögenhet. Förmögenhetsskatten bestämmes som skillnaden mellan hela skatten och den på angivet sätt definierade inkomstskatten.

I vissa av tabellerna har lämnats uppgift om den genomsnittliga förmögenhetsbeskattningen enligt en av dr T. Jansson för bolagsskatteberedningen härutinnan verkställd undersökning. Vid Janssons undersökning, som baserats på vid 1920 års folkräkning erhållna siffror rörande enskilda personers år 1921 redovisade inkomster och förmögenheter, har beräknats medelskattesatserna för vissa storleksgrupper av förmögenhet, bl. a. vid den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens, den kommunala progressivskattens och utjämningskattens grundbelopp enligt nu gällande skalor samt de vid 1921 års taxering faktiskt förekommande skattefria avdragen. Medelförmögenheten inom berörda storleksgrupper utgöres av de förmögenhetsbelopp, tabellerna upptaga. Dessa hava alltså lagts till grund för ifrågavarande tabeller för att vid dem kunna utnyttja Janssons siffror. Att observera är emellertid, att skattesatserna enligt Janssons undersökning egentligen icke hänföra sig till de angivna förmögenhetsbeloppen, utan de utgöra genomsnittssiffror för storleksgrupper av förmögenheter; förmögenhetsbeloppen beteckna medelförmögenheten inom dessa storleksgrupper¹.

Tabellerna 1 och 2 utvisa den beräknade skatten å förmögenhet vid olika kombinationer av förmögenheter och i *absoluta* belopp angiven taxerad inkomst.

Därvid är fråga om *dels* (tabell 1) i den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp ingående beräknad skatt å förmögenhet *dels ock* (tabell 2) i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, extra inkomst- och förmögenhetsskatten, kommunala progressivskatten och utjämnings-

¹ Vilka storleksgrupper av förmögenhet, ifrågavarande belopp för medelförmögenhet svara mot, framgår av nedanstående uppställning:

Medelförmögenhet kr.	Storleksgrupp kr.	Medelförmögenhet kr.	Storleksgrupp kr.	Medelförmögenhet kr.	Storleksgrupp kr.
4,000	— 9,000	67,600	50,000— 99,000	687,000	500,000— 999,000
13,700	10,000—19,000	136,000	100,000—199,000	1,383,000	1,000,000—1,999,000
23,800	20,000—29,000	242,000	200,000—299,000	3,016,000	2,000,000—4,999,000
37,500	30,000—49,000	380,000	300,000—499,000	8,568,000	5,000,000—

skatten ingående beräknad sammanlagd skatt å förmögenhet, under förutsättning att den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgår med 165 procent samt den kommunala progressivskatten och utjämningskatten utgå med 100 procent av resp. grundbelopp.

Tabellerna hava uträknats under förutsättning av ett ortsavdrag å 1,920 kronor (man, hustru och två barn i ortsgrupp III).

Tabellerna 3 och 4 utvisa förmögenhetsskatten vid olika kombinationer av förmögenhet och i *procent av förmögenheten* angiven taxerad inkomst. Härvid är fråga om den sammanlagda beräknade skatt å förmögenhet som avses i tabell 2.

Av förenämnda tabeller utvisar tabell 3 skatt å förmögenhet i absoluta tal och i promille av förmögenheten samt tabell 4 skatt å förmögenhet i procent av den taxerade inkomsten.

Även dessa tabeller hava uträknats under förutsättning av ett ortsavdrag å 1,920 kronor (man, hustru och två barn i ortsgrupp III).

Tabell 5 innefattar en jämförelse mellan beskattningen av förmögenhet i Sverige och i vissa utländska stater.

Fråga är i tabellen om den årliga beskattningen av totalförmögenheten, evad denna beskattning sker, såsom i Sverige, enligt den metoden, att till inkomsten lägges viss del av förmögenheten, eller, såsom i ifrågasvarande utländska stater, i form av en fristående förmögenhetsbeskattning. Anmärkas kan, att vid bedömande av den årliga förmögenhetsskattens betydelse i ett land det är av vikt att taga hänsyn jämväl till beskattningen av inkomst samt till arvsbeskattningen. Några uppgifter rörande dylik beskattning hava dock ej medtagits här.

Tabellens siffror rörande de utländska staterna avse allenast statsbeskattningen. Till den i vissa av dessa stater förekommande kommunala förmögenhetsbeskattningen, därom blott knapphändiga statistiska uppgifter förelegat, har ej tagits hänsyn.

Beträffande siffrorna för de olika staterna må anmärkas.

Sverige. Siffrorna för Sverige, i vad fråga är om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, utjämningskatt och kommunal progressivskatt, avse genomsnittsbelastningen enligt den av dr T. Jansson verkställda, förut omförmälda undersökningen. Beträffande den extra ordinarie förmögenhetsskatten, som ej omfattas av berörda undersökning, ävensom i fråga om den föreslagna särskilda skatten å förmögenhet har beräkningen skett under antagande, att, förutom förmögenheten, förefunnits en taxerad inkomst lika med 5 procent av förmögenheten och har jämväl förutsatts ett ortsavdrag å 1,920 kronor.

Skattesatserna äro sålunda i viss utsträckning genomsnittliga för Sveriges vidkommande, men avse beträffande de utländska staterna naturligen just de angivna förmögenhetsbeloppen. En jämförelse mellan förmögenhetsbeskattningen i Sverige och i utlandet kan med hänsyn till den svenska förmögenhetsbeskattningens natur blott bliva ungefärlig.

Norge. Fråga är i tabellen om den sammanlagda belastningen av ordinarie och extra ordinarie förmögenhetsskatt; den sistnämnda, såsom för budgetåret 1933/1934 föreskrivits, reducerad med 30 procent.

Danmark. Hänsyn har icke tagits till de regler, som för fall av absolut eller relativt taget låg inkomst medföra reducering av skatten.

Nederländerna. Fråga är i tabellen om sammanlagda beloppet av ordinarie förmögenhetsskatt, därå till den s. k. Leeningfonds utgående tillägg å 55 procent samt försvarsskatt I.

Tyskland. Skattebeloppen äro beräknade med hänsyn till den för budgetåret 1933/1934 föreskrivna reduceringen av 20 procent.

Hänsyn har icke tagits till den ytterligare belastning, aktieförmögenhet kan vara underkastad genom förmögenhetsbeskattning av aktiebolag. I vad mån i förevarande länder aktiebolag äro underkastade förmögenhetsskatt framgår av bilaga 4.

Tabell 6 utvisar beloppet av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt m. fl. skatter vid förmögenheter av olika storlek, under förutsättning att en taxerad inkomst lika med 5 procent av förmögenheten förefinnes. Jämväl här har ett ortsavdrag å 1,920 kronor förutsatts. Fråga är i detta fall icke enbart den beräknade skatten för förmögenhet, utan om den sammanlagda skatten för inkomst och förmögenhet.

För internationella jämförelser beträffande belastningen av arbetsinkomst och kapitalinkomst hänvisas till N. Wohlin: Jämförande undersökning av den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i vissa länder m. m. (publicerad i bolagsskatteberedningens betänkande).

Stockholm i februari 1934.

E. Thore.

Tab. 1. Skatt å förmögenhet i Sverige vid olika kombinationer av förmögenhet och i absoluta belopp angiven taxerad inkomst, m. m.

I den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp ingående skatt å förmögenhet.

För- mögen- het, kr.	Taxerad inkomst						Maximala beloppet av i grund- beloppet ingående skatt å för- mögenhet	Genom- snittlig i grund- beloppet ingående skatt å för- mögen- het (enligt Jansson)
	0 kr.	5,000 kr.	20,000 kr.	100,000 kr.	250,000 kr.	500,000 kr.		
	I den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp ingående skatt å förmögenhet							
<i>i absoluta tal (kr.)</i>								
4,000	—	1: 80	2: 40	4: 20	6: 00	7: 20	10: 00	1: 00
13,700	—	6: 60	8: 80	15: 40	22: 00	26: 40	34: 25	4: 00
23,800	—	11: 70	15: 60	27: 80	39: 00	46: 80	59: 50	9: 00
37,500	—	18: 60	24: 80	43: 40	62: 00	74: 40	93: 75	16: 00
67,600	—	33: 60	44: 80	78: 40	112: 00	134: 40	169: 00	35: 00
136,000	5: 10	67: 80	90: 40	158: 20	226: 00	271: 20	340: 00	86: 00
242,000	34: 50	120: 90	172: 70	293: 60	403: 00	483: 60	605: 00	186: 00
380,000	103: 60	189: 90	287: 70	477: 60	633: 00	759: 60	950: 00	342: 00
687,000	257: 10	379: 20	543: 70	887: 20	1,143: 00	1,374: 00	1,717: 50	735: 00
1,383,000	708: 50	894: 90	1,125: 40	1,815: 20	2,305: 00	2,766: 00	3,457: 50	1,826: 00
3,016,000	2,142: 80	2,379: 20	2,831: 80	3,992: 00	5,026: 00	6,031: 20	7,540: 00	4,856: 00
8,568,000	8,893: 60	9,230: 00	10,008: 00	12,700: 60	15,179: 20	17,535: 20	21,420: 00	17,393: 00
<i>i promille av förmögenheten</i>								
4,000	—	0.45	0.60	1.05	1.50	1.80	2.50	0.24
13,700	—	0.48	0.64	1.12	1.61	1.93	2.50	0.29
23,800	—	0.49	0.66	1.15	1.64	1.97	2.50	0.36
37,500	—	0.50	0.66	1.16	1.65	1.98	2.50	0.43
67,600	—	0.50	0.66	1.16	1.66	1.99	2.50	0.52
136,000	0.04	0.50	0.66	1.16	1.66	1.99	2.50	0.63
242,000	0.14	0.50	0.71	1.21	1.67	2.00	2.50	0.77
380,000	0.27	0.50	0.76	1.26	1.67	2.00	2.50	0.90
687,000	0.37	0.55	0.79	1.29	1.67	2.00	2.50	1.07
1,383,000	0.51	0.65	0.81	1.31	1.67	2.00	2.50	1.32
3,016,000	0.71	0.79	0.94	1.32	1.67	2.00	2.50	1.61
8,568,000	1.04	1.08	1.17	1.48	1.77	2.05	2.50	2.03

Tab. 2. Skatt å förmögenhet i Sverige vid olika kombinationer av förmögenhet och i absoluta belopp angiven taxerad inkomst, m. m.

I den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, extra inkomst- och förmögenhetsskatten, kommunala progressivskatten och utjämningskatten ingående sammanlagd skatt å förmögenhet, under förutsättning att den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgår med 165 procent samt den kommunala progressivskatten och utjämningskatten med 100 procent av resp. grundbelopp.

För- mögen- het, kr.	Taxerad inkomst						Maximala beloppet av i ifråga- varande skatter ingående skatt å för- mögenhet	Genom- snittlig i ifråga- varande skatter ingående skatt å för- mögenhet (enligt Jansson) ¹
	0 kr.	5,000 kr.	20,000 kr.	100,000 kr.	250,000 kr.	500,000 kr.		
	Summa skatt å förmögenhet							
<i>i absoluta tal (kr.)</i>								
4,000	—	2: 97	6: 19	13: 08	16: 80	18: 28	23: 00	2: 00
13,700	—	10: 89	23: 15	45: 11	59: 77	65: 69	79: 00	7: 00
23,800	—	19: 30	42: 26	80: 02	105: 28	115: 49	138: 00	15: 00
37,500	—	30: 69	66: 22	126: 64	168: 43	184: 89	217: 00	29: 00
67,600	—	56: 77	120: 05	228: 56	304: 27	333: 28	392: 00	66: 00
136,000	8: 41	119: 87	243: 06	461: 46	613: 97	673: 88	788: 00	178: 00
242,000	56: 92	220: 23	459: 15	861: 91	1,094: 15	1,200: 47	1,402: 00	411: 00
380,000	173: 44	363: 88	756: 23	1,410: 84	1,718: 98	1,886: 54	2,201: 00	781: 00
687,000	475: 91	799: 28	1,417: 08	2,632: 81	3,106: 62	3,411: 77	3,979: 00	1,721: 00
1,383,000	1,599: 75	2,140: 65	3,039: 21	5,401: 85	6,261: 25	6,868: 57	8,010: 00	4,336: 00
3,016,000	5,525: 02	6,265: 08	7,894: 64	11,896: 18	13,653: 97	14,977: 88	17,468: 00	11,149: 00
8,568,000	25,339: 24	26,427: 68	29,008: 58	36,136: 26	40,277: 68	43,213: 08	49,623: 00	37,438: 00
<i>i promille av förmögenheten</i>								
4,000	—	0.74	1.25	3.26	4.08	4.57	5.79	0.40
13,700	—	0.79	1.69	3.29	4.86	4.79	5.79	0.49
23,800	—	0.81	1.78	3.36	4.42	4.85	5.79	0.62
37,500	—	0.82	1.78	3.88	4.49	4.93	5.79	0.76
67,600	—	0.84	1.78	3.88	4.50	4.98	5.79	0.98
136,000	0.06	0.88	1.79	3.39	4.51	4.96	5.79	1.31
242,000	0.24	0.91	1.90	3.56	4.62	4.96	5.79	1.70
380,000	0.46	0.96	1.99	3.71	4.52	4.96	5.79	2.05
687,000	0.69	1.16	2.06	3.88	4.52	4.97	5.79	2.51
1,383,000	1.16	1.55	2.20	3.91	4.68	4.97	5.79	3.18
3,016,000	1.88	2.08	2.62	3.94	4.63	4.97	5.79	3.70
8,568,000	2.96	3.08	3.88	4.22	4.70	5.04	5.79	4.87

¹ Den extra inkomst- och förmögenhetsskatten ej inberäknad.

Tab. 3. Skatt å förmögenhet i Sverige vid olika kombinationer av förmögenhet och i procent av förmögenheten angiven taxerad inkomst.

I den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, extra inkomst- och förmögenhetsskatten, kommunala progressivskatten och utjämningsskatten ingående sammanlagd skatt å förmögenhet, under förutsättning att den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgår med 165 procent samt den kommunala progressivskatten och utjämningsskatten med 100 procent av resp. grundbelopp.

För- mögen- het, kr.	Taxerad inkomst i procent av förmögenheten						Maximala beloppet av i ifråga- varande skatter ingående skatt å för- mögen- het	Genom- snittlig i ifråga- varande skatter in- gående skatt å för- mögenhet (enligt Jansson) ¹
	0 %	1 %	3 %	5 %	7 %	10 %		
	Summa skatt å förmögenhet							
<i>i absoluta tal (kr.)</i>								
4,000	—	—	—	—	—	—	23: 00	2: 00
13,700	—	—	—	—	—	—	79: 00	7: 00
23,800	—	—	—	—	2: 97	9: 41	138: 00	15: 00
37,500	—	—	—	13: 86	15: 85	28: 71	217: 00	29: 00
67,600	—	—	27: 72	44: 06	55: 44	63: 44	392: 00	66: 00
136,000	8: 41	42: 07	114: 54	127: 44	142: 84	205: 99	788: 00	178: 00
242,000	56: 92	167: 01	241: 58	352: 99	421: 10	521: 07	1,402: 00	411: 00
380,000	173: 44	346: 59	552: 24	734: 73	818: 40	964: 98	2,201: 00	781: 00
687,000	475: 91	883: 47	1,430: 96	1,704: 88	1,934: 38	2,333: 89	3,979: 00	1,721: 00
1,383,000	1,599: 75	2,744: 18	3,923: 26	4,698: 36	5,290: 10	5,640: 35	8,010: 00	4,336: 00
3,016,000	5,525: 02	8,714: 90	11,563: 45	12,790: 86	13,662: 22	14,462: 14	17,468: 00	11,149: 00
8,568,000	25,339: 24	35,152: 27	40,393: 84	42,597: 07	44,859: 12	47,266: 80	49,623: 00	37,438: 00
<i>i promille av förmögenheten</i>								
4,000	—	—	—	—	—	—	5.79	0.40
13,700	—	—	—	—	—	—	5.79	0.49
23,800	—	—	—	—	0.12	0.40	5.79	0.62
37,500	—	—	—	0.37	0.41	0.77	5.79	0.76
67,600	—	—	0.41	0.65	0.82	0.94	5.79	0.98
136,000	0.06	0.31	0.84	0.94	1.05	1.51	5.79	1.81
242,000	0.24	0.69	1.00	1.46	1.74	2.15	5.79	1.70
380,000	0.46	0.91	1.45	1.93	2.15	2.54	5.79	2.05
687,000	0.69	1.29	2.08	2.48	2.82	3.40	5.79	2.51
1,383,000	1.16	1.98	2.84	3.40	3.88	4.08	5.79	3.13
3,016,000	1.88	2.89	3.88	4.24	4.53	4.80	5.79	3.70
8,568,000	2.96	4.10	4.71	4.97	5.24	5.52	5.79	4.37

¹ Den extra inkomst- och förmögenhetsskatten ej inberäknad.

Tab. 4. Skatt å förmögenhet i Sverige vid olika kombinationer av förmögenhet och i procent av förmögenheten angiven taxerad inkomst.

I den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, extra inkomst- och förmögenhetsskatten, kommunala progressivskatten och utjämningsskatten ingående sammanlagd skatt å förmögenhet, under förutsättning att den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgår med 165 procent samt den kommunala progressivskatten och utjämningsskatten med 100 procent av resp. grundbelopp.

Förmögenhet, kr.	Taxerad inkomst i procent av förmögenheten					
	0 %	1 %	3 %	5 %	7 %	10 %
	Summa skatt å förmögenhet i procent av den taxerade inkomsten					
4,000	—	—	—	—	—	—
13,700	—	—	—	—	—	—
23,800	—	—	—	—	0.18	0.40
37,500	—	—	—	0.74	0.59	0.77
67,600	—	—	1.87	1.80	1.17	0.94
136,000	08	3.09	2.81	1.87	1.50	1.51
242,000	08	6.90	3.38	2.92	2.49	2.15
380,000	08	9.12	4.84	3.87	3.08	2.54
687,000	08	12.86	6.94	4.96	4.02	3.40
1,383,000	08	19.84	9.46	6.79	5.46	4.08
3,016,000	08	28.90	12.73	8.48	6.47	4.80
8,568,000	08	41.03	15.72	9.94	7.48	5.52

Tab. 5. Jämförelse mellan beskattningen av för-
Anm. Förvandlingen av utländska myntsorter till svenska

Förmögenhet, kr.	S v e r i g e						Norge
	Statlig inkomst- och förmögenhets- skatt, 165 %	Extra inkomst- och förmögenhets- skatt (vid 5 % inkomst med 1,920 kr. familjeavdrag)	Utgäms- nings- skatt, 200 % (enligt förslag)	Summa	Särskild skatt å förmögenhet enl. förslag (vid 5 % inkomst med 1,920 kr. familje- avdrag)	Kommu- nal pro- gressiv- skatt, 100 %	
						<i>Förmögenhetsskatt</i>	
4,000	1: 58	—	0: 02	1: 60	—	0: 08	—
13,700	6: 55	—	0: 12	6: 67	—	0: 17	4: 85
23,800	14: 12	—	0: 35	14: 47	—	0: 52	9: 90
37,500	26: 59	—	1: 03	27: 62	—	1: 55	16: 75
67,600	57: 99	—	4: 19	62: 18	¹ 4: 00	6: 28	40: 60
136,000	141: 46	0: 90	18: 22	160: 58	86: 00	27: 33	157: 80
242,000	307: 46	46: 55	51: 54	405: 55	284: 00	77: 32	710: 00
380,000	564: 30	107: 20	108: 30	779: 80	640: 00	162: 45	1,634: 00
687,000	1,212: 89	300: 85	254: 19	1,767: 93	1,748: 00	381: 28	4,199: 70
1,383,000	3,012: 17	806: 75	661: 76	4,480: 68	4,915: 00	991: 64	11,494: 10
3,016,000	8,012: 00	2,010: 40	1,568: 32	11,590: 72	13,080: 00	2,352: 48	33,399: 80
8,568,000	28,698: 51	5,712: 00	4,369: 68	38,780: 19	40,840: 00	6,554: 52	125,379: 00
						<i>Förmögenhetsskatt</i>	
4,000	0.39	—	0.00	0.39	—	0.01	—
13,700	0.48	—	0.01	0.49	—	0.01	0.35
23,800	0.59	—	0.01	0.60	—	0.02	0.42
37,500	0.71	—	0.03	0.74	—	0.04	0.45
67,600	0.86	—	0.06	0.92	0.06	0.09	0.60
136,000	1.04	0.01	0.18	1.18	0.63	0.20	1.16
242,000	1.27	0.19	0.21	1.67	1.17	0.32	2.93
380,000	1.48	0.23	0.29	2.05	1.68	0.48	4.80
687,000	1.77	0.44	0.37	2.58	2.54	0.55	6.11
1,383,000	2.17	0.58	0.48	3.23	3.55	0.72	8.81
3,016,000	2.66	0.67	0.52	3.85	4.84	0.78	11.07
8,568,000	3.85	0.67	0.51	4.58	4.77	0.77	14.68

¹ Reduktionsregeln tillämpad.

mögenhet i Sverige och vissa utländska stater.

kronor har skett på grundval av guldpariteten.

		S c h w e i z				
Danmark	Finland	Nederländerna	Tyskland	Basel-Stadt	Genève	Zürich
<i>i svenska kronor.</i>						
—	0: 59	—	—	3: 60	6: 30	5: 40
8: 90	2: 68	—	—	13: 68	23: 94	20: 52
22: 60	8: 68	—	55: 47	28: 51	41: 58	35: 64
57: 50	22: 33	46: 50	119: 47	52: 42	65: 52	56: 16
183: 00	67: 49	104: 62	270: 28	120: 58	117: 18	100: 44
597: 00	263: 78	227: 28	544: 01	379: 01	252: 72	203: 04
1,465: 00	755: 31	458: 28	1,063: 84	822: 58	514: 80	362: 88
2,845: 00	1,652: 75	841: 96	1,670: 07	1,593: 65	904: 32	578: 88
6,476: 00	3,871: 30	1,878: 62	3,293: 91	3,983: 90	2,009: 52	1,193: 76
16,673: 00	9,586: 20	4,844: 83	7,187: 65	8,294: 40	4,791: 60	2,916: 00
42,801: 00	24,127: 92	13,987: 82	16,884: 88	18,092: 16	11,324: 16	6,998: 40
131,633: 00	68,543: 30	54,208: 78	51,403: 31	51,408: 00	33,534: 00	20,880: 00
<i>i promille av förmögenheten.</i>						
—	0.15	—	—	0.90	1.75	1.35
0.65	0.20	—	—	1.00	1.75	1.50
0.95	0.86	—	2.33	1.20	1.75	1.50
1.58	0.60	1.24	3.19	1.40	1.75	1.50
2.71	1.00	1.55	4.00	1.78	1.75	1.50
4.39	1.94	1.67	4.00	2.79	1.86	1.50
6.05	3.12	1.89	4.40	3.40	2.18	1.50
7.49	4.35	2.22	4.40	4.19	2.88	1.52
9.48	5.64	2.73	4.79	5.80	2.93	1.74
12.06	6.98	3.50	5.20	6.00	3.46	2.11
14.19	8.00	4.64	5.60	6.00	3.75	2.32
15.86	8.00	6.33	6.00	6.00	3.91	2.44

Tab. 6. Beloppen av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt m. fl. skatter vid förmögenheter av olika storlek, under antagande av att taxerad inkomst, lika med 5 procent av förmögenheten, förefinnes.

(Ortsavdrag 1,920 kronor.)

Förmögenhet, kr.	Taxerad in- komst, 5 % av förmö- genheten, kr.	Inkomst- och för- mögens- skatt, 165 %, kr.	Extra in- komst- och förmögen- hetsskatt, kr.	Utgäm- ningsskatt, 200 % (enl. för- slag), kr.	Summa, kr.	Särskild skatt å för- mögenshet (enl. för- slag), kr.	Kommunal progressiv- skatt, 100 %, kr.
4,000.....	200	—	—	—	—	—	—
13,700.....	680	—	—	—	—	—	—
23,800.....	1,190	—	—	—	—	—	—
37,500.....	1,870	13: 86	—	—	13: 86	—	—
67,600.....	3,380	80: 19	—	—	80: 19	¹ 4: 00	—
136,000.....	6,800	305: 91	0: 90	10: 00	316: 81	86: 00	15: 00
242,000.....	12,100	709: 50	68: 75	48: 00	826: 25	284: 00	72: 00
380,000.....	19,000	1,357: 12	219: 00	159: 88	1,735: 45	640: 00	239: 00
687,000.....	34,350	3,094: 08	707: 60	484: 67	4,286: 35	1,748: 00	727: 00
1,383,000.....	69,150	8,171: 46	2,246: 20	1,608: 00	12,025: 66	4,915: 00	2,412: 00
3,016,000.....	150,800	23,159: 73	6,547: 20	5,168: 00	34,874: 93	13,080: 00	7,749: 00
8,568,000.....	428,400	91,407: 86	21,352: 80	17,049: 33	129,809: 49	40,840: 00	25,574: 00

¹ Reduktionsregeln tillämpad.